

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI RACASDIA 2021-2027

Cuvânt înainte

1. Aspecte introductive	4 - 15
1.1 Conceptul de „ <i>dezvoltare durabilă</i> ”	6 - 7
1.2 Perspectiva României asupra dezvoltării durabile	7 – 13
1.3 Planul de dezvoltare regională Vest 2021-2027	13 – 15
2. Profilul Comunei Racasdia	16 - 29
2.1 Stema comunei. Descriere si semnificatii	17
2.2 Istoric	17 - 21
2.3 Indicatori Fizico-Geografici	22 - 23
2.4 Hidrografia zonei	24
2.5 Regimul climatic și pluviometric	24
2.6 Regimul eolian	24
2.7 Adancimea de inghet	24 – 25
2.8 Seismicitatea zonei	25
2.9 Demografie	25 - 29
3. Profilul socio - economic	30 – 81
3.1 Agricultura și dezvoltarea rurală	31 - 33
3.2 Infrastructură, transport, mediu	33 - 45
3.3 Economic	46 - 49
3.4 Turism și obiective turistice	49 - 58
3.5 Educație și cultură	59 - 76
3.6 Sănătate și asistență socială	77 - 78
3.7 Administrația publică	78 - 81
4. Strategia de dezvoltare	82 - 97
4.1 Obiectiv general	84 - 85
4.2 Obiective specifice	85 - 97
5. Analiza S.W.O.T.	98 - 117
5.1 Analiza S.W.O.T. – Cadrul general	100 - 113
5.2 Implementarea, monitorizarea si evaluarea strategiei de dezvoltare	113 - 117
6. Planul local de actiune	118 - 123
6.1 Estimarea finanțării	122 - 123
7. Procesul partenerial	124 - 129
8. Strategia de mediu	130 - 138
Concluzii	139 - 143

Cuvânt înainte,

„Dragi cetățeni ai comunei Răcășdia,

Strategia de Dezvoltare locală a comunei constituie cartea de dezvoltare pe baza potențialului local și a valorificării strategice a acesteia în scopul dezvoltării unei comunități vibrante și prospere. Strategia este un document programatic, un instrument aflat la dispoziția administrației locale pentru o mai bună guvernare și dezvoltare a domeniului local.

De asemenea este un document care structurează liniile directoare strategice ale dezvoltării comunei noastre pe o perioadă de 7 ani potrivit problemelor identificate, a potențialului local activ și pasiv, cât și a oportunităților de dezvoltare în viitorul apropiat, fiind totodată rodul colaborării cu actorii locali și instituțiile relevante din comună la grupurile de lucru organizate.

Administrația locală trebuie să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea viitoare a comunității, având obligația să propună comunității proiecte de dezvoltare și să folosească resursele comunității respectând principiile unei dezvoltări durabile, tinând seama de interesele oamenilor.

Proiectele realizate până în prezent, cât și cele viitoare sunt dedicate îmbunătățirii vieții locuitorilor comunei Răcășdia. Îmi doresc ca împreună să ne bucurăm de o infrastructură bine dezvoltată și echilibrată, care să ne permită o dezvoltare durabilă din punct de vedere economic și social, al tehnologiei și o utilizare eficientă, dar și rațională a tuturor resurselor locale de care dispunem. Pe lângă proiectele prioritare pentru perioada următoare, administrația locală conștientizează importanța dezvoltării economice și sociale a comunei noastre, sprijinind în acest sens diverse inițiative.

Astfel, Strategia de dezvoltare constituie în egală măsură „meniul” necesităților dezvoltării locale, constituind expresia priorităților comunității; în acest sens, strategia oferă baza atât în procesul de prioritizare a proiectelor locale, cât și sursa cea mai echilibrată și transparentă (durabilă) pentru ofertele politice, electorale.

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Vă mulțumesc pentru tot sprijinul acordat și îmi doresc să ne bucurăm în continuare de fiecare proiect realizat. Sper ca dumneavoastră, cetățenii comunei, să nu rămâneți impasibili și să contribuiți constant la procesul de dezvoltare, astfel încât aici, în comuna noastră, să ne îndeplinim gândurile și aspirațiile.”

Cu deosebită considerație,
PRIMARUL COMUNEI RĂCĂȘDIA,
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Capitolul 1

Aspecte introductive

Strategiile de dezvoltare fac posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală și micro-regională reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală și micro-regională. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității. Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături care se recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu.

Cele șapte caracteristici ale strategiilor sunt următoarele: imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, create pentru acțiune, orientare spre schimbare, orientare spre un câștig durabil. Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă din programe, a căror aplicare implică acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local. O ultimă caracteristică ar fi aceea că scopul planificării strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile. Acest concept a devenit tot mai important în ultimii ani o dată cu evaluările finale realizate pentru multe programe internaționale orientate spre susținerea dezvoltării locale¹.

Pentru absorbția fondurilor europene alocate României în perioada 2021-2027 este necesară crearea cadrului de reglementare a unor mecanisme eficiente pentru pregătirea portofoliului de proiecte a României, mai ales a portofoliului de proiecte din domeniul infrastructurii de interes național/local și regional, precum și pentru portofoliul de proiecte aferent domeniului de specializare inteligentă.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Răcășdia pentru perioada 2021-2027 a fost realizată respectându-se principiile dezvoltării durabile, dat fiind faptul că orice comunitate trebuie să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare. Experiența deja acumulată, a arătat faptul că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

¹ Revista Transilvană de Științe Administrative, IX, 2003, pp. 75-79

„Strategia de dezvoltare a comunei Răcășdia, 2021-2027” este realizată în cadrul unui proiect finanțat din fonduri proprii, proiect inițiat și derulat de Unitatea Administrativ Teritorială a Comunei Răcășdia.

1.1 Conceptul de „dezvoltare durabilă”

Strategia de Dezvoltare Locală se subscie cerințelor de dezvoltare ale Comunității Europene pe principii de Dezvoltare Durabilă. Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Ea vizează stabilirea unui cadru teoretic stabil pentru luarea deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul om-mediul, fie că e vorba de mediul înconjurător, cel economic sau social. Chiar dacă inițial dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică, în prezent conceptul s-a extins asupra calității vieții în complexitatea sa, sub aspectul economic și cel social.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare².

Astfel, analiza situației existente și condiționările altor cadre strategice, generează direcții de dezvoltare prioritare în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia.

Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea unui set de obiective strategice care pot fi realizate, prin acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, intervenții și măsuri specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerea obiectivelor propuse.

„*Conceptul de dezvoltare strategică*” este soluția structurată pe creștere de la starea de astăzi la o stare viitoare împărtășită de membrii comunității, care propune o utilizare eficientă a resurselor și oportunităților disponibile, pentru punerea în practică a unui pachet prioritizat de proiecte, măsuri și intervenții cu scopul atingerii nivelului de dezvoltare propus.

Obiectivele strategice vor subsuma „*Axe prioritare*” specifice fiecărui obiectiv, care vor include tipuri concrete de intervenții într-un anumit domeniu. Aceste intervenții pot fi: proiecte,

² Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

măsuri, planuri, intervenții etc., a căror realizare va conduce la atingerea obiectivului vizat și la dezvoltarea domeniilor strategice.

Comisia Europeană a prezentat în 22 noiembrie 2016 Comunicarea „*Pașii următori pentru un viitor european durabil*”. Documentul prezintă răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 și confirmă integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicii europene și în prioritățile actuale ale Comisiei Europene, evaluarea situației și identificarea celor mai relevante preocupări privind durabilitatea. Prin această comunicare, Uniunea Europeană s-a angajat în favoarea unei dezvoltări durabile prin care „*să asigure o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu*”³.

1.2. Perspectiva României asupra dezvoltării durabile

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară 2019 – Anexa D: Orientări în materie de investiții, privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027, pe marginea cărora au fost trasate și prioritățile naționale pentru finanțarea din Fondurile Europene post 2020.

Aderarea la Uniunea Europeană în 2007 a ajustat prioritățile naționale, prin Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă. Orizonturi 2013-2020-2030 (SNDD), aprobată de Guvernul României la 12 noiembrie 2008, vizând reducerea decalajului socio-economic față de cel al statelor membre ale Uniunii Europene.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România și, prin urmare Agenda 2030, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și a nevoilor generațiilor viitoare. Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de

³ COM (2016)793 - Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions „Next steps for a sustainable European future European action for sustainability”

probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică. Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

➤ **Pe plan economic** este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor. O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenoriatului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

➤ **Sub aspect social** este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunității lor.

➤ **Conștientizarea importanței mediului** a crescut semnificativ în ultimii ani, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropic durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030⁴:

⁴ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin H.G. nr. 877/2018

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

1. Fără sărăcie - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Strategia are în vedere reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

2. Foamete „zero” - Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

3. Sănătate și bunăstare - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

4. Educație de calitate - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează în principal următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

5. Egalitate de gen - Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

6. Apă curată și sănătate - Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

7. Energie curată și la prețuri accesibile - Asigurarea accesului tuturor la energie cu prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

8. Munca decentă și creștere economică - Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe cap de locuitor și susținerea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, remunerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

9. Industrie, inovație și infrastructură - Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijloci în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

10. Inegalități reduse - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

11. Orașe și comunități durabile - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

12. Consum și producție responsabile - Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor prin: diminuarea generării de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

13. Acțiune climatică - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrelor naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la schimbările climatice și dezastrelor naturale atât în strategiile cât și

în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare privind schimbările climatice.

14. Viața acvatică - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

15. Viața terestră - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și a solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

16. Pace, justiție și instituții eficiente - Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, reducerea semnificativă a corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Obiectivele de dezvoltare durabilă nu reprezintă un obiectiv în sine, ci servesc drept puncte de reper. Acestea oferă o perspectivă necesară pe termen lung, care merge dincolo de perioadele electorale și de dorința de a obține câștiguri rapide pe termen scurt. Aceste obiective ne ajută să menținem democrații solide, să construim economii moderne și dinamice și să contribuim la o lume cu standarde de viață mai ridicate, în care inegalitățile se reduc, să ne asigurăm că nimeni nu

este lăsat în urmă, cu respectarea în același timp a resurselor limitate de care dispune planeta noastră și prezervarea acestora pentru generațiile viitoare.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare. Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică. Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

În conformitate cu Ordonanța de Urgență Nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM), se va acorda sprijin financiar în următoarele domenii de interes strategic național/local⁵:

- a) transport și transport intermodal;
- b) apă - apă uzată;
- c) gestionarea deșeurilor;
- d) mobilitate urbană;
- e) regenerare urbană;
- f) infrastructură rutieră de interes județean;
- g) centre de agrement/baze turistice/tabere școlare;
- h) infrastructură și servicii publice de turism, inclusiv obiective de patrimoniu;
- i) specializare inteligentă.

1.3. Planul de dezvoltare regională Vest 2021-2027

Strategia de dezvoltare regională, ca ansamblu de politici și strategii ale autorităților publice centrale și locale, elaborate în scopul îmbunătățirii performanțelor economice ale unor arii geografice constituite în Regiuni de Dezvoltare (care beneficiază de sprijinul Guvernului

⁵ Ordonanța de Urgență Nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)

României, al Uniunii Europene, al altor autorități naționale și internaționale), trebuie să pornească de la nevoile de dezvoltare locală, pe care să le sincronizeze cu cele de dezvoltare națională.

Politica regională în România are la bază măsuri planificate și promovate de autoritățile administrației publice locale și centrale, în parteneriat cu diverși actori (privați sau publici) de la nivel regional și local, în scopul asigurării unei dezvoltări economice și sociale susținute și dinamice, prin utilizarea eficientă a resurselor locale și regionale, pentru realizarea obiectivului european al coeziunii economice și sociale.

Procesul de planificare a dezvoltării regionale oferă o bază strategică esențială pentru includerea priorităților și a proiectelor de la nivel regional în viitoarele programe de finanțare pentru perioada 2021-2027, indiferent de sursele de finanțare ale acestor programe.

Dezvoltarea regională este ansamblul politicilor autorităților publice centrale și locale elaborate în scopul îmbunătățirii performanțelor economice a unor arii geografice constituite în regiuni de dezvoltare și care beneficiază de sprijinul Uniunii Europene, a guvernului și a altor instituții și autorități naționale sau internaționale.

Prin activitatea de planificare, ADR Vest contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională în România, stipulate în Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională:

- ❖ diminuarea dezechilibrelor regionale existente;
- ❖ corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor;
- ❖ stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

Planul de Dezvoltare Regională reprezintă baza strategică pentru fundamentarea proiectelor inițiate în regiune și este un reper atât pentru autoritățile naționale în privința fundamentării programelor de finanțare, cât și pentru autoritățile județene / locale și potențiali investitori publici sau privați.

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a făcut o propunere ambițioasă pentru bugetul european care să sprijine domenii importante precum inovarea și mediul înconjurător, urmărind o simplificare nu doar de ordin administrativ, ci și a concentrării investițiilor în 5 obiective principale de politică (OP):

- o Europă mai inteligentă (o transformare economică inovatoare și inteligentă);
- o Europă mai verde, fără emisii de carbon;
- o Europă mai conectată (mobilitate și conectivitate TIC regională);
- o Europă mai socială (implementarea Pilonului european al drepturilor sociale) și

o Europă mai aproape de cetățeni (dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale).

Elaborarea acestui document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii, urmând ca pe baza acestuia, să se contureze un Program Operațional Regional dedicat Regiunii Vest⁶.

De asemenea, având în vedere că 35% din resursele FEDR vor fi alocate pentru OP1 (O Europă mai inteligentă), ADR VEST are în vedere actualizarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă (RIS3), document strategic cu rol de coordonare a politicilor de inovare în sectoare economice cheie, cu scopul de a dezvolta atuurile, avantajele competitive și potențialul pentru excelență al Regiunii Vest.

Strategia pentru Dezvoltarea Regională pentru perioada 2021-2027 reprezintă viziunea Regiunii Vest privind dezvoltarea regională și baza strategică pentru fundamentarea programelor de finanțare din fonduri externe/comunitare, naționale, regionale și/sau locale.

Harta geografică a Regiunii de Vest

⁶ Sursa: <https://adrvest.ro/planificare>

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Capitolul 2

Profilul Comunei Racasdia

2.1. Stema comunei. Descriere și semnificații.

Stema comunei Răcășdia se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, tăiat. În partea superioară, în câmp albastru, figurează trei elemente compuse din câte două spice, în spatele cărora se înalță câte un știulete, totul de aur. În partea inferioară, în câmp argintiu, se află un rac roșu cu picioarele dispuse în evantai. Scutul este trimbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Semnificațiile elementelor însumate:

Spicele și porumbul semnifică ocupația tradițională a locuitorilor, și anume agricultura. Racul face trimitere la istoria localității și dă numele comunei. Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

2.2. Istoric

Prima atestare documentară de așezări omenești apare în anul 1440 într-un act de împrumut, unde se menționează: „Nobili de Ciorna, de Dănsuș (Dampsos) și Bizere, iau asupra lor, supt regele Albert, cetățile amenințate și primesc pentru această o donație de pământuri în Banatul occidental (și la Răcășdia)”⁷.

De la 1440, considerată data de naștere a comunei, timp de 250 de ani nu mai găsim în niciun document existent, sau cunoscut până acum, vreun indiciu despre Răcășdia.

Apoi se amintește de localitate în anul 1690, în „Istoria Județului Caraș” a lui Pesty Frigies. Aceeași referire - anul 1690 - dar la comuna RACAȘTIA, o face și contele Marsigli - venețian de origine în „Dicționarul localităților”. În timpul ocupației turcești, de-a lungul peregrinărilor sale (1682, 1690, 1700) prin Banat, contele lasă unele însemnări numite „*Conscriptio Districtum*”. La recesământul din anul 1717, comuna Răcășdia împreună cu satul aparținător Vrăniuț, au un număr de 40 de case locuite.

⁷ Nicolae Iorga, *Probleme și observații bănățene*, București, 1940, p. 35

Numele localității așa cum ni-l arată și figura de rac de pe ștampila comunei de pâna la 1860, a provenit de la racii, care se găseau din abundență, în pârâul Răcășdiuța, pârâu ce străbate localitatea. Mai multe date despre istoria localității se regăsesc în monografia comunei scrisă de fostul învățător Emilian Novacoviciu (1882-1908), în care spune că pe vatra localității s-ar fi găsit urme care datează din perioada romană.

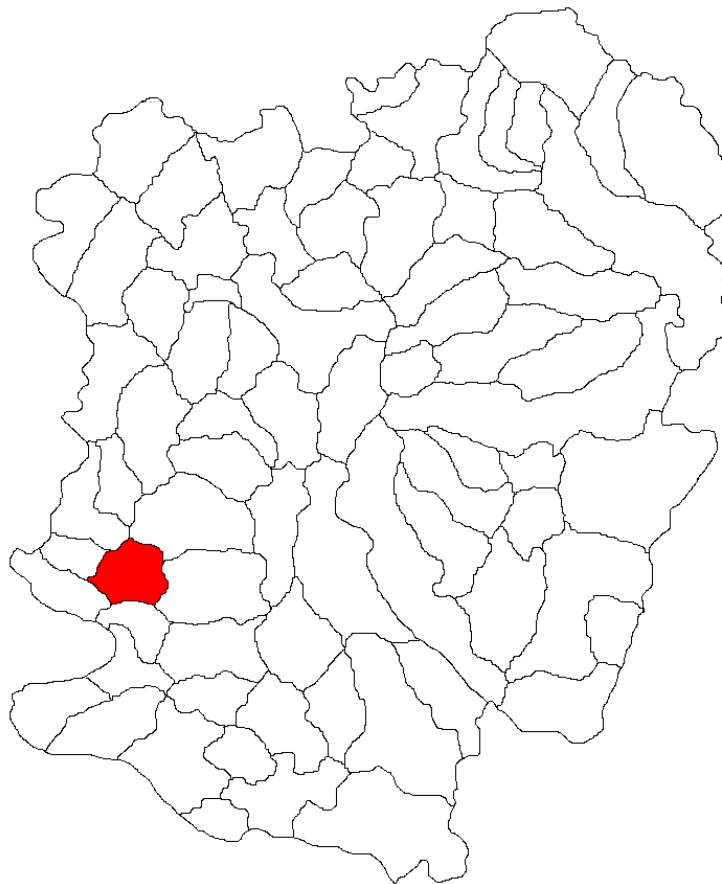
Bătrânii istorisesc că, la început, ar fi venit în România aici 7 familii de păstori, numite și până astăzi cu patronimele de pe atunci: Imbri, Cheva, Rambu, Pela, Goian, Negovan și Pența. Alții povestesc că așezarea ar fi formată din coloniștii împăratului Traian. Arheologia a descoperit, totuși, urmele unei așezări daco-romane, datată în sec. III-IV.

Așezată la locul de trecere de la regiunea deluroasă a Oraviței și Ciclovei, spre câmpia Carașului, Răcășdia este una din cele mai mari și vechi comune Cărășene.

În anul 1772 Răcășdia avea 318 familii și un teritoriu comunal de 7.317 iugăre (4.024 ha), iar în anul 1776 apare cu 251 de case, ceea ce înseamnă că după cum era obiceiul locului – mai multe familii locuiau într-o casă.

Din anul 1779 când se înființează județul Caraș, Răcășdia a fost, cu unele intermitențe cauzate de modificările administrative ale județului, reședință de plasă până la 1881, când sediul plasei se mută la Iam. La recesământul maghiar din 1870, Răcășdia avea 632 de case și 2.941 de locuitori, iar la cel din 1919 – 2.985 de locuitori, iar teritoriul comunei avea o suprafață de 6.809 iugăre (3.745 ha).

Contrar atestărilor documentare vechimea comunei este mai mare, așa cum apreciază și fostul învățător cărturar din comună, Emilian Novacoviciu (1862 – 1936), unul din cel mai apreciați învățători români ai acelor ani din Banat, în lucrarea sa „*Monografia comunei Răcășdia*”. În baza unor descoperiri arheologice – inscripții pe lespezi de piatră, cărămizi arse, ceramică, monezi, precum și un vast cimitir antic, Novacoviciu apreciază că așezarea există încă de pe vremea romanilor. Toate aceste mărturii arheologice s-au găsit mai ales în locurile din hotarul comunei numite, „*Dumbrava*” și „*Lațova*” – situate la vest de actuala vatră a satului. Printre aceste vestigii romane a fost scoasă la iveală din pământ și o lespede mare de piatră cu inscripții romane. O altă lespede asemănătoare a fost găsită în locul numit Lațova, unde s-au găsit și obiecte de ceramică și cărămizi arse specifice așezărilor romane din secolele II – IV e.n.

Localizarea Comunei Răcășdia în cadrul județului Caraș-Severin

În vatra satului de astăzi s-au găsit numeroase schelete aliniate ca într-un cimitir. Astfel au fost descoperite 30 de schelete umane la o adâncime la cca. o jumătate de metru, așezate surprinzător, vertical. Alături de alte schelete izolate, s-au găsit monezi vechi, unele antice, altele medievale din vremea lui Sigismund Bathory, din anul 1593 și din vremea regelui Ferdinand I.

Dacă aceste vestigii s-ar fi păstrat și ar fi fost studiate de specialiști, s-ar fi putut stabili cu mai multă rigoare proveniența și datarea lor. Din păcate multe din ele au fost distruse de localnici, sau au dispărut.

În limba slavonă „vrani” înseamnă scurgere de ape. Satul Vrăniuș este atestat tot de notele călătorului Marsigli la 1690 – 1700, apărând subordonat districtului Palanca, sub numele de Vranycuz. În 1717 satul s-a numit Wranges și avea 40 de case în conscripția lui Mercy, iar la 1772 cu 135 de familii de români și un teritoriu de 3.270 iugăre (1.799 ha).

În harta lui Karabinszchy din 1723 poartă denumirea Vranjocz, iar în harta lui Vahy se numește Wrannyuca. Pe altă hartă din 1770 apare Vrăniuș.

Hartă localității Vrăniuț din 1770

Localitatea se menține printre comunele bine populate ale Carașului. La 1855 trece în proprietatea căilor ferate austro-maghiare. La recensământul maghiar din 1890 sunt înregistrate 359 de case și 1.608 locuitori din care, 1.599 români. După 1918 devine comunitate de sine stătătoare cu primărie proprie până după anul 1945.

În hotarul localității Vrăniuț s-au descoperit cioburi din ceramică din perioadele neolitic, Hallstadt, dace și feudale. Ele au fost studiate de cercetători științifici care au elaborat lucrări arheologice și se păstrează la muzeele de istorie din Cluj, Timișoara și Reșița.

Atât Răcășdia cât și Vrăniuțul se înscriu în specificul așezărilor rurale Cărașene de câmpie, activitatea dominantă fiind cea agricolă, iar în cadrul ei cultivarea cerealelor și creșterea animalelor, în special bovine pentru lapte și carne, dar și ovine și porcine. Specific formei de relief toate satele de câmpie, inclusiv Răcășdia și Vrăniuț prezintă un sistem stradal rectangular, consecință a sistematizării riguroase din sec. al XVIII – lea, remarcându-se tendința de tipizare și densitate mare a construcțiilor, precum și textura orientată a edificiilor.

În perioada 1948-1989 Răcășdia evoluează și se dezvoltă economic și social sub amprenta cadrului general al societății socialiste din România, fiind una din comunele mari ale județului Caraș-Severin și din zona Oravița, având un potențial agricol semnificativ. Comuna Răcășdia cunoaște atât o dezvoltare urbanistică cât și una economică, pe teritoriul ei aflându-se puternice întreprinderi agricole, atât cooperatiste cât și de stat, ferme pomicole, ferme zootehnice, bază de

achiziție și depozitare cereale, bază de depozitare materiale transportate pe CFR, Depozit material lemnos, Bază de aprovizionare și depozitare pentru Întreprinderile miniere din Sasca Montană și Moldova Nouă. Aceste avantaje economice au permis o dezvoltare socială și o menținere a activităților cultural-educative.

După 1990 comuna Răcășdia cunoaște un declin economic determinat de declinul Întreprinderilor agricole sau dispariția unora și de declinul și dispariția activităților miniere din zonă, situație care a condus la declinul social și la creșterea șomajului în rândul populației active. De asemenea după anul 2000 Răcășdia intră și într-un declin demografic accentuat, datorită migrației unei părți din populație spre centre urbane dezvoltate sau țări din Uniunea Europeană, precum și datorită scăderii natalității concomitent cu o creștere a mortalității în rândul populației.

În prezent prin efortul administrației locale și a unei ușoare revigorării a spiritului antreprenorial, a elaborării și implementării unor proiecte comunitare comuna Răcășdia dă semne de o ușoară relansare socio-economică, proces care va cunoaște o accentuare odată cu concretizarea obiectivelor din Planul Strategic de dezvoltare locală și fructificarea Fondurilor Europene destinate dezvoltării rurale.

Răcășdia în Harta Iosefină a Banatului, 1769 – 1972

2.3 Indicatori Fizico-Geografici

Comuna Răcășdia este amplasată în partea de sud-vest a județului Caraș-Severin, în apropierea orașului Oravița, pe cursul pârâului Ciclova. Accesul spre comună se face pe drumul național DN57 Orșova - Oravița - Moravița. Acest drum traversează comuna pe sectorul km 145 - km 146.

Distanța de la Răcășdia la Oravița este de 7 km, iar distanța cea mai scurtă până la Municipiul Reșița este de 65 km (prin Grădinari). La 15 km înspre Moldova Nouă se află punctul de trecere a frontierei cu Serbia-Vama Naidăș.

Comuna se află în partea de Sud - Vest a țării, în județul Caraș-Severin, așezare marcată de paralela 45. Comuna Răcășdia se învecinează cu următoarele localități: Broșteni, Mercina, Rusova, Nicolinț, Macoviște, Ilidia, Ciclova Română și Oravița.

Arealul Răcășdia face parte din Unitatea Dealurilor și Depresiunilor Vestice. Formațiunile piemontane, pericarpatică sunt limitate net, prin falii marginale de blocuri eruptive și cristaline, care depășesc cuvertura piemontană cu constituție litologică predominant detritică. Sistemul de grabene, dislocațiile disjunctive și plicative, separă formațiunile piemontane, în cinci trepte de relief:

- dealurile acumulativ erozive (200 -230 m NMB : dl. Dumbrava, etc.);
- câmpii aluvio-proluviale (200 - 150 m NMB);
- terase fluviatile;
- lunci inundabile;
- sedimente de abraziune litorală, pe bordura montană.

Spre Sud - Est, printr-o limită tranșantă, se realizează contactul cu depozitele carbonatate din clinele vestice ale munților Aninei. Cotele dominante ale perimetrului: d. Dumbrava la N - 230 m, d. Vraniului la S - 209 m, d. La Ghiorgoane spre E - 229 m.

Tipuri de soluri: brun de pădure, brun roșcat de pădure și cernoziomuri levigate.

Din punct de vedere geomorfologic, Comuna Răcășdia este situată în zona de contact a Câmpiei Carașului cu Dealurile Oraviței. Câmpia Carașului este o câmpie de terase îmbucate care începe la 160-170 m altitudine sub dealurile Oraviței și coboară în trepte, cea mai largă corespunzând terasei inferioare până la 115-90 m altitudine, terminându-se deasupra luncii inundabile a Carașului.

În acest sector, afluenții primiți de râul Caraș vin, în principal, din Munții Aninei (cu peste 1000 mm precipitații anual), iar aluviunile lor au putut împinge cursul, făcându-l să devieze spre dreapta ceea ce ar putea explica astfel disimetria actuală a golfului tectonic Oravița. Câmpia este

practic plană, cu mai puține ondulații (cele create de afluenții Carașului), în partea dinspre lunca și mai frământată în partea dinspre dealurile Oraviței.

Dealurile Oraviței se află la poalele Munților Aninei, la altitudini de 230 - 300 m, ca o treaptă glacisată, relativ îngustă, ce taie deopotrivă roci vechi la contactul cu muntele (sarmațian, cretacic, cristalin), dar mai ales roci panoniene. Trecerea spre câmpie se face lin. Există suprafețe relativ mixte cu pădure. Sub raport economic se constată o oarecare diversificare a profilului localităților; pe lângă activitățile agricole, de creștere a animalelor, în special a oilor, bazată pe pășuni și fânețe naturale, cultura cerealelor și pomicultură, sunt prezente și unele activități industriale și de transport ce aparțin în marea majoritate Oraviței.

Varietatea reliefului conferă zonei posibilități propice pentru creșterea animalelor domestice, cultivarea pomilor, a viței de vie, iar în lunca Pârâului Ciclova, de cultivare a legumelor. Localitatea beneficiază de un mediu favorabil investițiilor în domeniu agricol, fiind eligibilă pentru aplicații la diverse programe de finanțare.

Zona stepii și silvostepii ocupă suprafețe restrânse în câmpia de vest unde pajiștile spontane au fost ocupate de plante de cultură. În luncile râurilor cresc sălcii, plopi și ulmi. Pe dealurile vestice crește cu preponderență gorunul, alături de cer, garniță, tei, stejar pufos, formând etajul quercineelor. Pentru faună, acest ținut cu un climat aparte reprezintă limita nordică a arealului de răspândire a multor specii. Păsările sunt nelipsite: privighetoarea, mierla, cucul, sturzul, care abundă în toate anotimpurile. Dintre animalele specifice pădurilor de foioase frecvente sunt lupul, șoarecele gulerat, veverița, pârșul, jderul de pădure, mistrețul, căprioara, iepurele, cocoșul de munte, ierunca.

Intrare în localitate

2.4 Hidrografia zonei

Rețeaua hidrografică este formată din pârâurile Ciclova și Răcășdiuța.

2.5 Regimul climatic și pluviometric

Comuna Răcășdia se încadrează în climatul temperat continental moderat, caracteristic părții de sud-vest a țării, cu influențe submediteraneene și oceanice.

Condițiile climatice din zona comunei Răcășdia se caracterizează prin următorii parametri:

- Media lunară minimă: -1,1°C - Ianuarie;
- Media lunară maximă: +20,1°C - Iulie – August;
- Temperatura minimă absolută: -26,7°C - 15.01.1980, Bănia;
- Temperatura maximă absolută: +42,0°C - 29.06.1938, Oravița;
- Temperatura medie anuală: +11,1°C.

Comuna Răcășdia are media anuală a precipitațiilor de cca. 800 mm (stația Oravița). Regimul precipitațiilor are însă un caracter neregulat, cu ani mult mai umezi decât media și ani cu precipitații foarte puține.

Din punctul de vedere al căilor de comunicație din zonă, STAS 1709/1 - 90 situează amplasamentul în zona de tip climatic II, cu valoarea indicelui de umiditate $I_m = 0 \dots 20$.

2.6 Regimul eolian

Regimul eolian al zonei se caracterizează prin circulația maselor de aer atlantic din vest și prin invazia maselor de aer mediteranean din sud, ceea ce conferă un caracter moderat regimului termic, cu frecvente perioade de încălzire în timpul iernii, cu primăveri timpurii și cantități medii multianuale de precipitații relativ ridicate.

Direcția dominantă a vânturilor este sud, sud-est, sud-vest. Din vânturile locale amintim Austrul (sud-vest: secetos vara, geros iama).

Caracteristic în această zonă este și vântul denumit „Coșava”, deosebit de intens în sectorul vestic al Defileului Dunării, pe direcția sud-est către nord-est. Acest vânt se manifestă cu intensitate în Oravița din direcția Răcășdia spre nord. Un alt curent puternic este canalizat pe valea pârâului Oravița, până scapă în zona de câmpie și scade în intensitate. Rezervația naturală Valea Ciclovei - Oravița este rezervație botanică și cuprinde zona Muntelui Rol, Valea Călugărului, Corcana și o parte din Muntele Simion.

2.7 Adâncimea de îngheț

Adâncimea de îngheț este de 60 cm ... 70 cm, conform STAS 6054-77.

Valoarea maximă a indicelui de îngheț este $I^{30}_{\max} = 445$, valoarea medie pentru cele mai aspre trei ierni este $I^{3/30}_{\max} = 375$, iar pentru cele mai aspre cinci ierni dintr-o perioadă de 30 ani este $I^{5/30}_{\max} = 290$, conform STAS 1709/1 - 90.

Adâncimea de îngheț în pământul de fundație, Z , se stabilește în funcție de tipul climatic - tipul climatic II, de tipul pământului - Ps (argile și izolat argile prăfoase) și de condițiile hidrologice ale amplasamentului - DEFAVORABILE conform STAS 1709/2-90.

Valoarea adâncimii de îngheț în pământul de fundație, Z , este:

- $Z = 71 \dots 75$ cm, pentru $I^{30}_{\max} = 440$ - drumuri cu sisteme rutiere rigide, indiferent de clasa de trafic;
- $Z = 65 \dots 68$ cm, pentru $I^{3/30}_{\max} = 375$ - drumuri cu sisteme rutiere nerigide, clasele de trafic greu și foarte greu;
- $Z = 56 \dots 59$ cm, pentru $I^{5/30}_{\max} = 290$ - drumuri cu sisteme rutiere nerigide, clasele de trafic mediu, ușor și foarte ușor.

2.8 Seismicitatea zonei

Conform Codului de proiectare seismică P 100-2013, accelerația terenului pentru proiectare la cutremure de pământ cu un interval minim de recurență $IMR = 100$ ani este $a_g = 0,20$ g, iar perioada de colț este $T_c = 0,70$ sec.

Din punct de vedere geologic predomină formațiunile metamorfice ale fundamentului precambrian, acoperite cu depozitele sedimentare ale Pânzei Getice (calcare în principal) aparținătoare sincliniului Reșița-Moldova Nouă în zona montană și zona de deal și depozitele sedimentare aluvio-proluviale de vârstă miocen-pliocen-cuaternare (gresii, conglomerate, marne și argile) în zona de câmpie. La contactul Câmpiei Carașului cu Dealurile Oraviței se află falia Moldova Nouă-Ciclova-Oravița, care delimitează formațiunile calcaroase ale Pânzei Getice de cele ale zonei de câmpie. În lungul acestei falii s-au intrus corpuri magmatice (granodiorite), la contactul cu rocile sedimentare rezultând skarne, corneene și zăcăminte hidrotermale de contact: pirită, calcopirită, blendă, realgar, bismuntină etc.

2.9 Demografie

Populația constituie una din cele mai complexe colectivități statistice datorită diversității caracteristicilor care fac obiectul observării, al modificărilor frecvente în structura și dimensiunea sa. Preocupările actuale ale demografiei se orientează tot mai mult spre cunoașterea, descrierea și analiza evoluției familiilor și a gospodăriilor, ca formă esențială a modului de conviețuire umană, suport informațional statistic esențial pentru construirea politicilor de dezvoltare economică și socială a țării.

Modificările structurale ale populației survenite în ultimii ani se înscriu în tendința, de lungă durată, de accentuare a gradului de îmbătrânire demografică a populației, proces tipic populațiilor europene. Efectele procesului de îmbătrânire demografică asupra desfășurării vieții economice și sociale, cât și asupra evoluțiilor demografice viitoare, vor fi din ce în ce mai puternic resimțite în următorii ani.

Valorile negative ale sporului natural, conjugate cu cele ale soldului migrației externe au făcut ca populația rezidentă să se diminueze în perioada 2007 – 2018. Evoluția descendentă nu este surprinzătoare, toate informațiile asupra mișcării naturale și migratorii din ultimii 12 ani arătând un declin bine instalat⁸.

În anul 2017, în Regiunea de Vest erau 833.499 locuințe, cel mai mic număr de locuințe din cele opt regiuni de dezvoltare, în corelație cu numărul populației.⁹

Populația totală stabilă a comunei, în anul 2012, era de 2.108 locuitori, structurată astfel:

Nr. crt.	POPULAȚIA	Număr
1	Total	2.108
2	Români	1.663
3	Rromi	439
4	Altă Minoritate	6
5	Nr. decese generale	31
5.1	Nr. decese bărbați	17
5.2	Nr. decese femei	14
8	Nr. persoane fără Studii (0 clase terminate)	129
8.1	Bărbați	59
8.2	Femei	70
9	Nr. persoane cu nivel de instruire primară	311
9.1	Bărbați	130
9.2	Femei	181
10	Nr. persoane cu nivel de instruire gimnazial	578
10.1	Bărbați	250
10.2	Femei	328

⁸ INS – Proiectarea populației Românie, pe medii de rezidență la orizontul anului 2060.

⁹ Planul pentru dezvoltarea regională al Regiunii de Vest 2021 – 2027 – ADR Vest

11	Rata abandonului școlar la nivelul cohorței I - IV clase	12,9%
12	Rata abandonului școlar la nivelul cohorței V - VIII clase	13,79%
13	Nr. copii înscriși la grădiniță	76
12	Nr. șomeri	77
13	Nr. pensionari	675
14	Nr. pensionari pe caz de invaliditate	380
15	Nr. persoane asistate social	31
15.1	Între 0 - 18 ani	5
15.2	Între 19 - 34	7
15.3	Între 35 - 64	10
15.4	Peste 64	9
16	Nr. gospodării formate din minori și bunici	12
17	Nr. gospodării cu cel puțin 4 minori	6
18	Nr. gospodării care au minori și un singur părinte	22
19	Nr. minori abandonați	14
19.1	Dați în plasament	14
20	Nr. persoane cu dizabilități	31
20.1	Între 0 - 18 ani	5
20.2	Între 19 - 34 ani	7
20.3	Între 35 - 64 ani	10
20.4	Peste 64 ani	9
21	Nr. persoane plecate temporar în străinătate (mai mult de 6 luni)	118
22	Nr. total gospodării din localitate	661
23	Nr. gospodării cu acces la rețeaua de electricitate	658
24	Nr. medici de familie	1
25	Nr. asistenți sociali	7

26	Nr. săli de sport	0
27	Nr. terenuri de sport	1
28	Nr. bazine de înot	0
29	Nr. centre multifuncționale	0
30	Nr. farmacii	0
31	Nr. unități medico-sociale	2
32	Cămine de bătrâni	0
33	Nr. cabinete medicale, ale medicilor de familie	1
34	Nr. unități de alimentație publică	5
35	Nr. unități de alimentație publică, în care nu se fumează	5
36	Nr. spații comerciale care comercializează produse alimentare aflate la o distanță mai mică de 100 de m	2
37	Nr. acte normative locale votate care au impact asupra stării de sănătate a populației	1
38	Distanța (Km) de la centrul de comună la cel mai apropiat centru de permanență	7
39	Distanța (Km) de la centrul de comună la cel mai apropiat cabinet stomatologic	7
40	Distanța (Km) de la centrul de comună la cea mai apropiată farmacie	7
41	Distanța (Km) de la centrul de comună la cel mai apropiat ambulatoriu de specialitate	7
42	Distanța (Km) de la centrul de comună la cel mai apropiat laborator de analize	7
43	Distanța (Km) de la centrul de comuna la cel mai apropiat laborator de imagistică	57
44	Distanța (Km) de la centrul de comună la cea mai apropiată Structură de primiri urgențe	57
45	Distanța (KM) de la centrul de comuna la cel mai apropiat Spital general acuti	57
46	Distanța până la primul Spital specializat de chirurgie cardiovasculară	57

Conform recensământului din octombrie 2011, pe lângă populația stabilă, au fost înregistrate la nivelul comunei un număr de 118 persoane plecate pe o perioadă mai mare de 1 an de zile din comună și un număr de 19 persoane temporar prezente în comună, deci un total de 2.019 persoane¹⁰.

Numărul clădirilor declarate la nivel de comună este de 781, din care 582 în Răcășdia și 199 în Vrăniuț, iar numărul gospodăriilor populației este de 661, din care 511 în Răcășdia și 150 în Vrăniuț.

Foarte multe dintre persoanele fără loc de muncă, nu sunt înregistrați. Este îngrijorător faptul că numărul de persoane active neocupate este mai mare decât numărul persoanelor active ocupate.

Comuna a depus un proiect în cadrul Programului „Schema de granturi mici – Local” a Fondului Român de Dezvoltare Socială, care se intitulează „*Plan de acțiune pentru romii din Comuna Răcășdia*” cu o valoare totală de 251.870 lei. Proiectul își propune îmbunătățirea situației romilor prin înființarea unui centru educațional, în care vor fi organizate cursuri de învățare a limbii engleze, de folosire a calculatorului, de dobândire practică a cunoștințelor și a abilităților de cântat la diverse instrumente muzicale, precum și organizarea de campanii de informare privind necesitatea definitivării educației școlare și a educației sanitare.

Din punct de vedere confesional, conform ultimului recensământ majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (1.978), dar există și minorități de catolici (10) și altă religie (120). Pentru 5 % din populație, nu este cunoscută apartenența confesională¹¹.

¹⁰ Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: „Tab8. Populația stabilă după etnie – județe, municipii, orașe, comune”. Institutul Național de Statistică din România. iulie 2013

¹¹ Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: „Tab13. Populația stabilă după religie – județe, municipii, orașe, comune”. Institutul Național de Statistică din România. iulie 2013.

3. Profilul socio-economic

3.1. Agricultură și dezvoltarea rurală

Agricultura este una dintre îndeletnicirile de bază, cu tradiție, a locuitorilor comunei Răcășdia. Deși este o sursă de venit în multe gospodării, se practică o agricultură de subzistență și cvasisubzistență, datorită lipsei asocierii, plecând de la mentalitate, lipsa specialiștilor în agricultură și zootehnie, lipsa unui parc de utilaje adecvate, lipsa asigurărilor, lipsa unei piețe de desfacere satisfăcătoare, importul masiv de produse - în special fructe și legume, lipsa unor centre de colectare și prelucrare. Produse care altădată erau căutate și apreciate, precum lâna și pieile de animale, necesare în industria pielăriei și industria textilă sunt aruncate în prezent ca deșeuri.

Dezvoltarea agriculturii necesită o alocare masivă, rațională, de capital investițional în: infrastructura rurală, echiparea teritoriului agricol, modernizarea exploatațiilor agricole, extinderea întreprinderilor de stocare, procesare a produselor agroalimentare, precum și sporirea capitalului de exploatare, acordat fermelor agricole prin care să se susțină nivelele de producție propuse în continuarea pentru orizonturile 2021-2027.

Există potențial pentru creșterea producției agricole de calitate, integrarea mai bună pe piață, substituirea importurilor, creșterea exporturilor și modernizarea sectorului în general. Pentru accelerarea creșterii economice este necesară realizarea de investiții pentru îmbunătățirea competitivității, în special în ferme mici și mijlocii și în unități de procesare cu potențial de dezvoltare. Dar pentru realizarea investițiilor în sectorul agricol este necesară identificarea domeniilor specifice de intervenție.

Bilanțul teritorial al folosinței suprafețelor din comuna Răcășdia, conform P.U.G. actualizat este:

Teritoriul administrativ al unității teritoriale de bază	Categorია de importanță							Total (ha)
	Agricol (ha)	Neagricol					Neproductiv	
		Păduri	Ape	Drumuri	Căi ferate	Curți construcții		
Extravilan	5.464,46	396,72	3,97	110,66	19,18	-	3,87	5.998,86
Intravilan	1,04	7,22	0,56	43,80	3,29	182,53	0,23	238,67
Total	5.465,50	403,94	4,53	154,46	22,47	182,53	4,10	6.237,53
% din total	87,62	6,47	0,07	2,47	0,36	2,93	0,06	100,00

Ramurile agricole preponderente întâlnite aici sunt:

- creșterea animalelor - în gospodării particulare, dar și în societăți private;
- cultura cerealelor - în gospodării particulare și în societăți private;
- cultura legumelor - în gospodării particulare și în societăți agricole.

- ▶ Structura producției vegetale: - 70% cereale;
- 10 % plante tehnice;
- 20% plante de nutreț.

- ▶ Structura efectivelor de animale:

Animale	Gospodării	Agenți economici
Bovine	209	563
Porcine	320	0
Ovine	1.365	0
Cabaline	140	0
Caprine	110	15
Păsări	20.500	0
Familii de albine	600	0

Localnici cu oi la păscut

- ▶ Grad de fragmentare a terenului:
 - parcele mici: <1 ha: - 50%;
 - parcele medii: 1-7 ha: -20%;

- parcele mari: > 7 ha: -30%.
- ▶ Exploatații agricole:
 - gospodării individuale: - 683;
 - asociații familiale: - 97;
 - societăți agricole: - 2.
- ▶ Consultanța și asistența tehnică în agricultură – mecanizare, este asigurată de Registrul Agricol din cadrul Primăriei Răcășdia, de către 1 angajat.
- ▶ Asistența sanitar - veterinară pentru Răcășdia și localitățile arondate este asigurată de către un dispensar veterinar cu 2 medici și farmacie veterinară.

Cea mai mare parte din populația activă din comuna Răcășdia este distribuită în cadrul agriculturii, urmată de persoanele active în cadrul prelucrării lemnului, comerț, achiziția de metale, construcții, învățământ, administrația publică.

Meseriile tradiționale sunt: agricultor, dogar, fierar, apicultor.

3.2. Infrastructură, transport, mediu

3.2.1 Circulația rutieră și feroviară

Localitatea Răcășdia este străbătută de drumul național DN 57 – Reșița - Moldova Nouă, de drumul județean DJ 573 D – Răcășdia - Iam și are o rețea de aproximativ 16 km de drumuri comunale.

Ca o mândrie zonală se reamintește existența celei mai vechi căi ferate de pe teritoriul României, Anina – Oravița – Răcășdia - Iam, asigurându-se astfel legătura feroviară prin gara Răcășdia și haltele Răcășdiuța și Vrăniuț, cu întreaga rețea feroviară. În prezent circulația feroviară se desfășoară numai pe ruta Oravița – Anina, iar gara Răcășdia, Iam și haltele Răcășdiuța și Vrăniuț nu mai sunt funcționale, din cauza lipsei de călători.

Comuna Răcășdia a inițiat următoarele proiecte de modernizare și reabilitare drumuri:

1. „*Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de exploatare agricolă în comuna Răcășdia*”, investiție ce s-a finanțat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (F.E.A.D.R.), Programul Național de Dezvoltare Rurală (P.N.D.R.), Măsura 125 „*Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii*”. Drumurile reabilitate fac parte din rețeaua de drumuri de exploatare agricolă a comunei Răcășdia, fiind încadrate în categoria de importanță III (deservesc o suprafață agricolă mai mică de 1.000 ha) și prezintă următoarele caracteristici principale:

- ❖ Lungime totală de 11.845 m²;
- ❖ Platforma drumului: - lățime platformă: 3,50 m;

- lățime parte carosabilă: 1 x 2,75 m (+2,75 m în zona platformelor);
- lățime acostamente: 2 x 0,375 m;
- ❖ Structura rutieră propusă: - structură rutieră tip împietruire: 15 cm piatră spartă 0/70 mm; 20 cm fundație din balast; 30 cm pământ stabilizat cu var;
- ❖ Șanțuri: - lungime șanț: 23.690 m;
 - secțiune șanț: triunghiulară h=30 cm;
 - structură șanț: pământ;
- ❖ Podețe: - podețe tubulare Ø800 mm: 2 buc;
- podețe tubulare Ø400 mm: 35 buc.

2. Proiectul având ca obiectiv „Modernizare străzi comunale în localitatea Răcășdia, comuna Răcășdia, Județul Caraș-Severin”, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (P.N.D.R.) 2014-2020, Submăsura 7.2 – „Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică”. Proiectul este finalizat și prevede modernizarea rețelei de străzi comunale din localitatea Răcășdia, respectiv 11 străzi, ce acoperă 5.346,30 m² din rețeaua stradală locală. Toate aceste străzi sunt amplasate în intravilanul localității Răcășdia, fiind administrate de Comuna Racasdia.

Din punct de vedere funcțional, cele 11 străzi servesc interesului local. Din punct de vedere tehnic, străzile din proiect se încadrează astfel:

Nr. crt.	Denumirea străzii	Categoria tehnică conform STAS 10144/1	Lungime, în m
1	Strada 31	Stradă principală (în mediul rural)	901,20
2	Strada 2	Stradă secundară (în mediul rural)	133,95
3	Strada 4 (Cimitirului)	Stradă secundară	286,00
4	Strada 5 (Școlii)	Stradă principală	557,00
5	Strada 56	Stradă secundară	138,00
6	Strada 6	Stradă secundară	890,00
7	Strada 8 (Saschii) tr. I + tr. II	Stradă principală	136,00 + 320,00
8	Strada 9 (Ciclovei)	Stradă principală	470,00
9	Strada 10	Stradă secundară	685,15
10	Strada 11	Stradă secundară	242,00
11	Strada 12	Stradă secundară	587,00
Lungime totală:			5.346,30

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Stradă comunală înainte de reabilitare

Stradă comunală în curs de reabilitare

3. Comuna Răcășdia a întreprins demersuri pentru obținerea finanțării unor proiecte noi de modernizare a infrastructurii rutiere, pentru realizarea obiectivului de investiții „*Modernizare străzi rurale în satele Răcășdia și Vrăniuț, comuna Răcășdia, județul Caraș-Severin*”. Prin proiect se dorește modernizarea a 33 străzi rurale, având lungimea totală de 6.434,00 m, din care 25 străzi rurale în localitatea Răcășdia, cu lungimea totală de 4.683,00 m și 8 străzi rurale în localitatea Vrăniuț cu lungimea totală de 1.751,00 m. Sectoarele rurale amplasate în localitatea Răcășdia, asigură legătura rutieră către drumul național DN 57, drumul județean DJ 573D și străzile rurale modernizate din localitate, respectiv străzile rurale amplasate în localitatea Vrăniuț asigură legătura rutieră către drumul județean DJ 573D.

Comuna Răcășdia a demarat și proiecte de construire, reabilitare și modernizare a podurilor, podețelor, punților pietonale și a aleilor pietonale de acces la Haltele C.F.R. din localitățile aparținătoare comunei Răcășdia.

4. Astfel în anul 2010 s-a realizat proiectul „*Reabilitarea Podului de pe drumul Saschii peste pârâul Valea Molaneasa, comuna Răcășdia*”, proiect depus și finanțat prin O.G. nr. 7, în valoare de 171.078 lei. Podul este amplasat pe teritoriul administrativ al comunei Răcășdia și face legătura între localitatea Răcășdia și localitatea Macoviște. Acesta asigură accesul spre terenurile agricole din zona sudică a teritoriului comunei și în același timp reprezintă o variantă alternativă de acces spre localitatea Macoviște (com. Ciuchici). Din punct de vedere tehnic podul este amplasat pe drumul de exploatare de categorie tehnică II.

5. În 2014 în comună s-a reabilitat podul de la ieșire din Vrăniuț spre Iertof și podul dinspre cimitir spre Răcășdia.

6. Prin proiectul integrat „*Alimentare cu apă, canalizare menajeră, stație de epurare, pod peste râul Ciclova, reabilitare Cămin Cultural, construirea unui centru de tip After school în localitatea Răcășdia, Comuna Răcășdia, Județul Caraș-Severin*”, finanțat prin Programul FEADR, Măsura 3.2.2. „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, în anul 2015 a fost construit podul peste pârâul Ciclova din localitatea Răcășdia. Podul proiectat are 5 deschideri acoperite prin 12 grinzi - întors juxtapse. Deschiderea între cele două axe de rezemare este de 8,50 m, iar lungimea totală a podului este de 51,85 m, din care lungimea suprastructurii este de 45,20 m.

Lucrări la podul din Comună

7. De asemenea în cadrul proiectului „ACHIZITIE BULDOEXCAVATOR SI ACCESORII DE CATRE COMUNA RACASDIA, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN”, finanțat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, PNDR 2014 – 2020, Axa LEADER, Sub-Măsura 19.2, Măsura 1/6B – Dezvoltarea și modernizarea localităților rurale, activă în cadrul Grupului de Acțiune Locală Călugăra, se va achiziționa un buldoexcavator, și următoarele accesorii: Tocator vegetal; Furci pentru cupa incarcator; Cupa trapezoidală; Cupa excavare. Realizarea investiției este necesară pentru îmbunătățirea capacității de administrare și întreținere a teritoriului unității administrativ teritoriale, precum și în vederea asigurării capacității de intervenție în cazul survenirii unor evenimente excepționale, care prin amploare și intensitate amenință viața sau sănătatea locuitorilor comunei, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale importante, iar pentru stabilirea stării de normalitate sunt necesare adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse suplimentare și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate. Astfel de evenimente pot fi: inundații, seisme, incendii de pădure, furtuni, accidente deosebite pe căile de transport rutiere și feroviare.

3.2.2 Alimentarea cu apă și canalizare menajeră

Locuitorii comunei sunt beneficiarii unui proiect integrat „Alimentare cu apă, canalizare menajeră, stație de epurare, pod peste râul Ciclova, reabilitare Cămin Cultural, construirea unui centru de tip After school în localitatea Răcășdia, Comuna Răcășdia, Județul Caraș-Severin”, finanțat prin Programul FEADR, Măsura 3.2.2. „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, proiect finalizat având o valoare totală de 12.896.312 lei.

Prin acest proiect s-a realizat:

- rețea de alimentare cu apă în lungime de 13.740 m, fiind prevăzute următoarele obiecte: captare; deznisipator; stație pompare echipată cu 1+1 pompe submersibile; rezervoare R 2X100 mc; rețeaua de distribuție; subtraversarea DN 57 A;
- rețea de canalizare menajera echipată cu camine de vizitare, în lungime totală de 12.435 m, din care:
 - Dn 200 mm L= 6.485 m;
 - Dn 250 mm L= 4.550 m;
 - Dn 300 mm L= 1.400 m.

Canalizarea menajera urmarește trasa stradală, iar canalul colector urmarește DN 57. Curgerea apelor pe întreaga rețea se face gravitațional. Totodată a fost prevăzută și realizarea unei stații de epurare monobloc.

În proiectul menționat mai sus, însă nu a fost cuprinsă și racordarea gospodăriilor la rețea. Racordurile la sistemul centralizat de alimentare cu apă și canalizare constituie parte componentă a sistemului public de apă și canalizare până la limita de proprietate, conf. art. 3 lit. e din Legea nr. 241/2006.

Lucrări la rețeaua de alimentare cu apă și canalizare

Ca urmare a solicitării cetățenilor și a prevederilor art. 31 alin. 4 din Legea nr. 241/2006 privind racordarea la sistemul de alimentare cu apă și canalizare a tuturor persoanelor aflate în localitate unde există rețea de alimentare cu apă și canalizare în sistem centralizat, Comuna Răcășdia a inițiat un proiect având ca și obiectiv extinderea rețelei de alimentare cu apă și a rețelei de canalizare menajeră în localitatea Răcășdia și branșarea gospodăriilor.

Astfel, proiectul „*Extindere rețea de alimentare cu apă și canalizare cu branșare în localitatea Răcășdia, comuna Răcășdia, județul Caraș-Severin*”, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală, subprogramul „Modernizarea satului românesc”, este în derulare și prevede:

- extinderea rețelei de alimentare cu apă în localitatea Racasdia având o lungime totală de 4.165 m, montarea a 15 vane de separație și branșarea pe întreaga rețea de alimentare cu apă potabilă a localității Racasdia a gospodăriilor, instituțiilor sociale și a instituțiilor publice;
- extinderea rețelei de canalizare menajeră în localitatea Racasdia având o lungime totală de 3.945 m cu diametru Dn 200 mm, realizarea a 137 buc camine, subtraversarea a 8 strazi și branșarea pe întreaga rețea de canalizare menajeră a localității Racasdia a gospodăriilor, instituțiilor sociale și a instituțiilor publice;

Lucrări la extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare cu branșare

De asemenea s-a demarat și finalizat în anul 2019 proiectul „*Alimentare cu apă localitatea Vrăniuț, comuna Răcășdia*”, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală, subprogramul „Modernizarea satului românesc”. Localitatea Vrăniuț are un număr de 150 de gospodării cu o populație de aproximativ 450 locuitori. Dezvoltarea accentuată a localității

datorată dezvoltării proprietății private și rămânerii tinerilor în sat, a făcut ca majoritatea gospodăriilor să se dezvolte și să solicite creșterea gradului de dotare tehnico-edilitară a localității Vrăniuț. Realizarea rețelei de alimentare cu apă în localitatea Vrăniuț s-a făcut prin extinderea rețelei de distribuție apă potabilă a localității Răcășdia. Aducțiunea Răcășdia – Vrăniuț are lungimea de 4.600 m și este realizată din conductă PEHD 110 x 6,6 mm având presiunea maxima de lucru de 6 atm. Rețeaua de distribuție a localității Vrăniuț are lungimea de 4.770 m.

Pe viitor, se dorește realizarea unui sistem de canalizare și în satul Vrăniuț.

3.2.3 Alimentarea cu energie electrică

Abordarea dezvoltării sectorului energetic are ca țel să creeze acele structuri și condiții care să corespundă și să facă față pieței energetice europene aflată într-un continuu proces de integrare. În ceea ce privește locuințele dotate cu instalații de energie electrică, Regiunea de Vest se situează peste media națională, cu un procent de peste 90%, care reprezintă un grad foarte mare de conectivitate la rețeaua de distribuție a energiei.

Comuna Răcășdia este în întregime electrificată, iar infrastructura serviciului de iluminat public se prezintă astfel:

	Răcășdia	Vrăniuț
Lungimea rețelei publice de iluminat stradal	8 Km	3 Km
Modul de amplasare a rețelei electrice	aerian	aerian
Structura stâlpilor existenți	beton	beton
Numărul de stâlpi existenți	160	60
Numărul corpurilor de iluminat	150	60

Comuna Răcășdia, a depus în luna august a anului 2020 în vederea cuprinderii în programul derulat de Agenția Fondului pentru Mediu, documentele necesare realizării unui proiect privind eficiența energetică și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public, sesiunea 24 iulie - 22 septembrie.

Se dorește astfel modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat cu LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiții. E vorba de schimbarea a peste 400 de lămpi pentru eficientizarea energetică, în Răcășdia și Vrăniuț, generând astfel un sistem digital performant, automatizat.

Potrivit datelor Agenției Fondului pentru Mediu, valoarea eligibilă alocată comunei Răcășdia este de 544.425,00 lei, suma propusă pentru finanțare fiind de 489.111,42 lei, cu un procent al valorii eligibile de 89,96 și un punctaj tehnic de 71,38.

3.2.4 Infrastructura de telecomunicații

Uniunea Europeană promovează utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor pentru a depăși excluziunea digitală și a îmbunătății performanțele economice, oportunitățile de angajare, calitatea vieții, participarea și coeziunea socială.

Serviciul de telefonie în Răcășdia este modernizat și satisface cerințele de comunicație modernă având un număr însemnat de abonați casnici și două posturi publice de telefon, iar telefonia mobilă – Vodafone, Orange, Telekom, R.D.S. asigură acoperirea întregii zone Oravița. Oficiul postal din Răcășdia satisface cerințele pieței în ceea ce privește serviciile poștale. Rețeaua de internet este asigurată de furnizorul R.D.S.

Calitatea conexiunii la internet este foarte importantă, accesul la bandă largă (broadband) oferind viteze superioare ale transferului de date la încărcarea și descărcarea datelor. În Regiunea de Vest, din procentul de 86% al gospodăriilor cu acces la internet, 85% reprezintă gospodării cu acces la bandă largă.

Comuna dispune de o rețea de internet gratuit în spații publice, mai exact în 11 locații din Răcășdia și 3 din Vrăniuț, prin programul WiFi4EU al Comisiei Europene, program care a fost finalizat în anul 2019. Obiectivul inițiativei WiFi4EU este de a oferi cetățenilor și vizitatorilor acces de înaltă calitate la internet pe întreg teritoriul Uniunii Europene, prin intermediul unor puncte de acces Wi-Fi gratuit instalate în spațiile publice, iar la această inițiativă pot participa numai municipalitățile (sau administrațiile locale echivalente) ori asociațiile de municipalități.

3.2.5 Alimentarea cu gaze

Pe teritoriul administrativ al comunei nu există sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale. Prepararea hranei se realizează prin sobe de tip aragaz cu butelii de gaz lichefiat, sau sobe cu lemne.

3.2.6 Alimentarea cu energie termică

Alimentarea cu energie termică se realizează prin sobe cu lemne și centrale termice. Centrale termice se regăsesc în instituții precum:

- Școala din Răcășdia deține o centrală termică performantă care asigură încălzirea întregii clădiri;
- Grădinița din Răcășdia dispune de o centrală termică proprie;

- Unitățile de cult: Biserica Ortodoxă, Biserica Baptistă și Biserica Penticostală dispun de asemenea de centrale termice.

Toate funcționează pe lemne. Doar Școala din Vrăniuț dispune de încălzire cu teracotă, pe lemne. Căminul Cultural din localitatea Răcășdia dispune de o centrală termică proprie, pe lemne, însă pentru Căminul din localitatea Vrăniuț este necesar a se introduce alimentarea cu energie termică.

3.2.7 Mediul

Schimbările climatice și degradarea mediului constituie din ce în ce mai mult una dintre cele mai mari amenințări la adresa păcii și securității la nivel mondial și, fără o acțiune decisivă, acestea vor deveni o sursă și mai importantă de riscuri globale, inclusiv în ceea ce privește strămutarea forțată și migrația. Uniunea Europeană trebuie să joace rolul principal, inclusiv în punerea în aplicare riguroasă a Acordului de la Paris privind schimbările climatice și în continuarea eforturilor depuse la nivel internațional pentru decarbonizarea sectorului transporturilor. De asemenea, Uniunea Europeană ar putea să inițieze acorduri globale obligatorii în domenii legate de economia circulară, utilizarea resurselor și biodiversitate.

Problema dezvoltării rurale este una din cele mai complexe teme ale contemporaneității, datorită faptului că presupune realizarea unui echilibru între cerința de conservare a spațiului rural economic, ecologic și socio-cultural al țării, pe de o parte, și tendința de modernizare a vieții rurale, pe de altă parte. Nu de puține ori, această tendință de modernizare și dezvoltare în viteză a spațiului rural duce la degradarea mediului.

În primul rând practicarea defrișărilor de păduri transformă dramatic mediul natural din punct de vedere peisagistic cât și din punct de vedere al echilibrului bio – pedo – climatic, fondul forestier având un rol important în păstrarea acestui echilibru.

În al doilea rând depozitarea gunoaielor în locuri neamenajate dă un aspect dezolant adaugându-se toxicitatea unora din materialele aruncate. Intervenția omului are efecte negative prin faptul că se accelerează procesul de eroziune, surpări, prăbușiri, prin defrișarea vegetației subarboricole și erbacee, cât și prin săpăturile făcute pentru a folosi materiale în construcții.

Starea de sănătate a unei localități este indisolubil legată de prezența biodiversității – floră și faună. Studiul acesteia, evaluarea status-ului acesteia sunt importante, fiind de natură să semnaleze orice modificare în repartiția teritorială, lanțurile trofice create, autoritatea publică locală putând lua măsuri, cu sprijinul asociațiilor, ONG-urilor și instituțiilor de învățământ specializate.

Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații și monitorizarea

depozitelor de deșeuri după închiderea lor. Deșeurile reprezintă ultima etapă din ciclul de viață al unui produs (intervalul de timp între data de fabricație a produsului și data când acesta devine deșeu).

Datorita adâncimii mici la care se află pânza de apă freatică și a lipsei canalizării, aceasta fiind realizată în procent de 99%, apa potabilă de pe raza comunei este momentan necorespunzătoare, fiind poluata în special cu nitrati. Principalii poluatori economici (ai pânzei de apă freatică) sunt gaterile din comună și Societatea Agricolă Bardeau, prin ferma de zootehnie existentă în Răcășdia.

Ferma Bardeau Holding - Răcășdia

Deșeurile menajere sunt colectate de la populație, în saci de plastic și pubele. Fiecare gospodărie are alocată o pubele de plastic de 120 litri sau 200 litri și un sac de plastic pentru colectarea deșeurilor reciclabile. Pentru deșeurile rezultate din construcții, deșeuri municipale și alte deșeuri se folosește tractorul cu remorcă al Primăriei, împreună cu angajații de la legea 416/2001- ajutor social, care transportă deșeurile în locuri speciale.

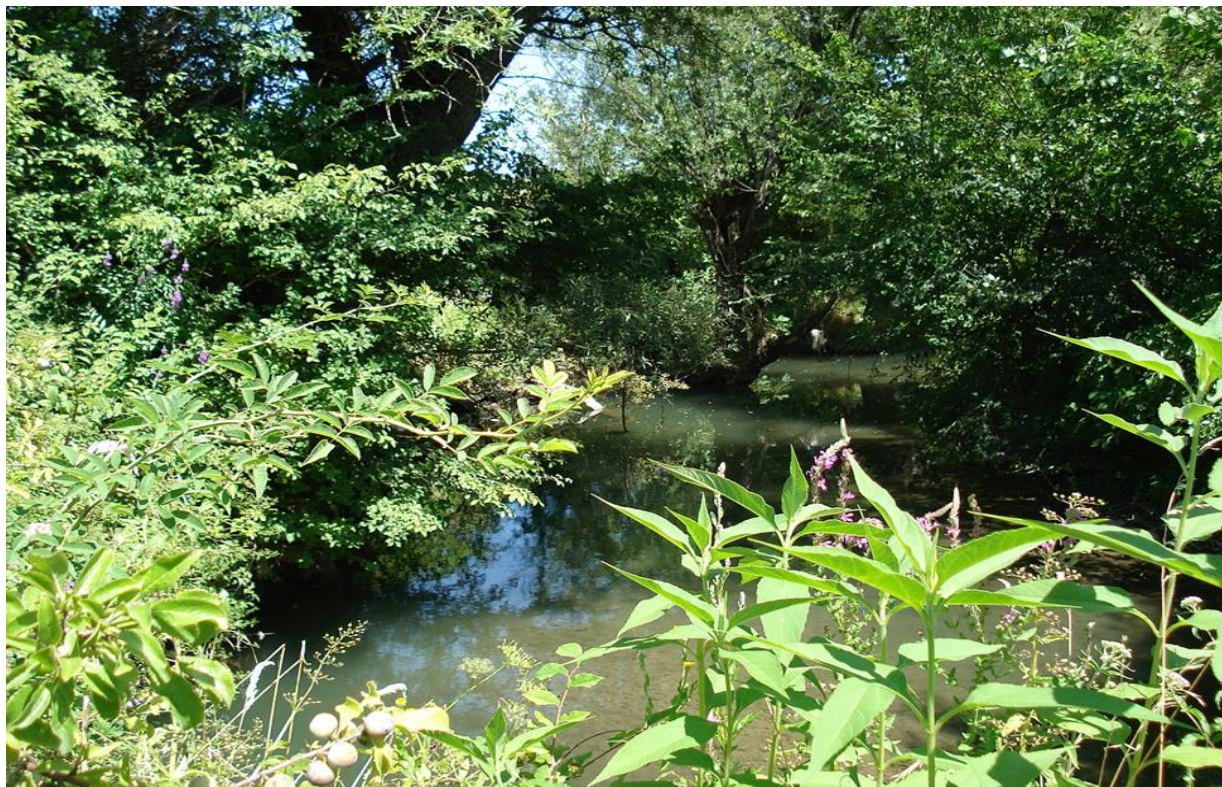
Deșeurile care provin de la populație – circa 286 m³, din parcuri și grădini – circa 8 m³, din piețe - circa 2 m³ și deșeuri stradale – circa 30 m³, au următoarea compoziție aproximativă:
- deșeuri voluminoase (mobilier) - 45%; hârtie, carton – 25%; plastice – 11%, sticlă – 10%; textile – 3%; anvelope uzate – 3%.

Inițiativele de politici în domeniul mediului recent adoptate continuă să abordeze schimbările climatice, pierderea biodiversității, utilizarea nesustenabilă a resurselor naturale și efectele presiunilor asupra mediului în privința sănătății.

Comuna Răcășdia dorește să dezvolte activități specifice în vederea îmbunătățirii calității mediului, fiind astfel finalizată amenajarea peisagistică a aliniamentului stradal și plantarea a 450 buc de pomi ornamentali. Totodata au fost achiziționate 400 europubele și 150 tomberoane. Gestionarea deșeurilor este delegată către o firmă specializată S.C. BCA VIOSERVICE S.R.L. din Drobeta Turnu Severin. Groapa de gunoi din Răcășdia a fost desființată și ecologizată, finanțarea fiind prin Fonduri Europene F.E.D.R. și prin Fondul de mediu. Au fost construite zone verzi, parcuri, trotuare și platforme betonate în Răcășdia și Vrăniuț din fonduri locale, au fost decontaminate și curățate parțial, periodic, pârâurile Răcășdiuța și Valea Mare cu ajutorul beneficiarilor de ajutor social si au avut de asemenea loc instruirii, dezbateri și acțiuni de ecologizare.

Pe viitor se dorește ecologizarea perimetrelor afectate de depunerile necontrolate de deșeuri, amenajarea platformelor pentru containere, regularizarea și decolmatarea pârâurilor Răcășdiuța și Ciclova și înființare perdele de vegetație forestieră prin finanțări de la Fondul de mediu, Romsilva, Programul Național de Dezvoltare Rurală.

Pârâul Valea Mare

3.3. *Economic*

Dezvoltarea economică a unei regiuni depinde foarte mult de mediu în care aceasta activează. Pe parcursul ultimilor ani, evoluția economică a României a fost pe un trend ascendent, creșterea economică fiind puternică în anul 2019. Creșterea economică din 2019, are la bază în principal sectorul construcțiilor, aflat în plină expansiune, dar și consumul care a stimulat importurile la valori semnificative.

Din punct de vedere al domeniilor de activitate, în Regiunea de Vest cele mai multe întreprinderi își desfășoară activitatea în comerț 29% (31,1% național), urmând pe loc secund „Activități profesionale, științifice și tehnice” 11,2% (11,4% național), pe locul trei aflându-se domeniul de construcții 9,6% (9% național), urmând apoi domeniul de „Transport și depozitare” 8,3% (8,7% național).

Odată cu trecerea timpului, economia regiunii a devenit mai complexă, înglobând sectoare noi de afaceri și dezvoltându-se în moduri în care în urmă cu câțiva zeci de ani nu se considerau posibile¹².

Așezarea geografică cât și condițiile climaterice ale zonei au determinat locuitorii să practice o serie de activități bazate pe agricultură, predominând sectorul vegetal, zootehnic și un număr de agenți economici care au în obiectul de activitate comerțul. Sectorul primar al activității economice este agricultura, urmat de sectorul secundar industria prelucrătoare (alimentară) și ultimul sector cel terțiar administrația publică, învățământ, sănătate, comerț, activități financiar-bancare, poștă și telecomunicații.

Principalele activități economice, pe domenii de activitate sunt:

- agricultura;
- comerț;
- prelucrare lemn;
- colectare deseuri metalice;
- sector bugetar;
- învățământ;
- sănătate;
- activități industriale;
- fermă zootehnică;
- alimentație publică;
- depozitare și condiționare semințe.

¹² Planul pentru dezvoltarea regională al Regiunii de Vest 2021 – 2027 – ADR Vest

Structura pe ramură a agenților economici privați este determinată de activitățile comerciale ale comunei. În regiune există posibilitatea ca aceste servicii să se îndrepte mai mult spre producție și servicii. În prezent, în Comuna Răcășdia există o serie de obiective de interes public și economic: Primăria, sediul Biroului de Poliție, căminele culturale, școli, grădinițe, dispensar uman, cabinet veterinar, biserici, cimitire, magazine alimentare, prestări servicii și altele.

Activitățile industriale indică faptul că numărul de locuitori din zona rurală, ocupați în activitățile de acest tip, este mic. Mediul anteprenorial din spațiul rural este prea puțin dezvoltat. Domeniile de activitate ale întreprinderilor, în principal microîntreprinderi sunt restrânse, activitatea economică desfășurată de acestea fiind comerțul. Dezvoltarea activităților de industrie și servicii în spațiul rural presupune în primul rând dezvoltarea infrastructurii de acces și utilități iar în al doilea rând atragerea unor investitori români sau străini.

Se remarcă dezvoltarea unor societăți agricole puternice care creează locuri de muncă pentru locuitorii satelor și care lucrează pământul mult mai eficient. Agenții economici din comerț se ocupă în special de comercializarea băuturilor, a alimentelor și mai puțin de îmbrăcăminte, bunuri gospodărești, electrocasnice.

Pe raza comunei există o singură instituție financiar bancară, respectiv Banca Cooperatistă Begacoop Timișoara, ce deține punct de lucru în Răcășdia.

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă Oravița acordă anumite beneficii fiscale agenților economici care angajează persoane cu handicap, persoane peste 45 de ani, absolvenți de liceu sau persoane din șomaj. De asemenea Consiliul Local Racasdia este dispus să acorde unele facilități (scutiri de impozite la nivel local) agenților economici care creează locuri de muncă pe teritoriul comunei.

Lista principalilor agenți economici de pe raza comunei Răcășdia se prezintă astfel:

- S.C. AGRICONSORTIUM ORAVIȚA S.R.L.;
- S.C. BARDEAU HOLDING S.R.L.;
- S.C. AGRITRADE S.R.L.;
- S.C. PROFI ROM FOOD S.R.L.;
- S.C. MOFLAV S.R.L.;
- S.C. ALEX & ANDREI S.R.L.;
- S.C. RAZVY & GRATY S.R.L.;
- S.C. CASA VERDE VALMARK S.R.L.;
- S.C. SIMBIAN TRANSPORT S.R.L.;
- S.C. HEALTHVET S.R.L.;
- S.C. MEDIA CHARM S.R.L.;
- S.C. DO&COMPANY LUX S.R.L.;

- S.C. ALEXANDRION COM S.R.L.;
- S.C. AUERSBACH S.R.L.;
- S.C. IASMY-DEY COM S.R.L.;
- S.C. EDMONTON LORRY S.R.L.;
- S.C. FAN AGRO TEHNIK S.R.L.;
- S.C. RESI CLEAN OFFICE S.R.L.;
- S.C. ORAVIȚA FARM LAND S.R.L.;
- S.C. BOBO CRETA TOUR S.R.L.;
- S.C. YOVU GIOVANNI AUTO S.R.L.;
- S.C. EDMONTON DIESEL S.R.L.;
- S.C. MCA BOBOCU WHEELS S.R.L.;
- S.C. GCC ACORD COSTA GRUP S.R.L.;
- S.C. CRISTIANA CRI SIMION S.R.L.;
- S.C. TISMANARIU LEASING S.R.L.;
- BOȘCU IULIAN-DUMITRU PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- PELA PĂTRUȚA-ANA-MARIA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- CHEVA MARIA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- CIORÎNGĂ SEBASTIAN-MARIN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- GOIAN COSTA-CRISTIAN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- IVAȘCU ROMULUS - OSCEOLA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- PENȚA ION PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- JUDEA VIDUȚA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- MOMIN DELIANA-FLORINA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- MOMIN DUMITRU-CRISTIAN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- OPRÎȚESCU GEORGE-CĂTĂLIN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- PERCEA IULIAN-PETRIȘOR PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- STEFANIGĂ TUDORIȚA-GEORGETA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- GOIAN LAVINIA-MARIA INTREPRINDERE INDIVIDUALA;
- TOBA NICOLAE - LA BUTUCUL FERMECAT INTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- VÎLCU IONEL-GEORGE PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ;
- CIUREA L. DRAGANA - TRADUCĂTOR AUTORIZAT;
- CIUREA NICOLAE INTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- DANȚEA IULIA INTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- NICOLA SIMINA-EVELINA INTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- CAR INTREPRINDERE AGRICOLĂ DE STAT RĂCĂȘDIA;
- ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE VACI RĂCĂȘDIA;
- ASOCIAȚIA CULTURALĂ „VOINȚA” RĂCĂȘDIA;

- ASOCIAȚIA FERMIERILOR DIN ROMÂNIA - FILIALA CARAȘ-SEVERIN RĂCĂȘDIA;
- ASOCIAȚIA PROGAZ RĂCĂȘDIA;
- ASOCIAȚIA PROPRIETARILOR DE TERENURI RĂCĂȘDIA;
- ASOCIAȚIA SPORTIVĂ „VOINȚA” RĂCĂȘDIA;
- GRUPUL DE INIȚIATIVĂ „RĂCĂȘDIUȚA”;
- GRUPUL DE INIȚIATIVĂ *AGREMENT* RĂCĂȘDIA;
- GRUPUL DE INIȚIATIVĂ *S & P* RĂCĂȘDIA;
- SOCIETATE COOPERATIVĂ DE CONSUM RĂCĂȘDIA.

Facilități oferite investitorilor:

Autoritatea locală este dispusă să pună la dispoziția unor posibili investitori străini, pentru activități industriale și producție, 2 ha de teren în intravilanul localității; precum și facilități fiscale de scurtă durată, chiar scutiri de taxe prin negociere, pentru investiții mai mari. Vor fi luate hotărâri în acest sens la momentul potrivit, de către Consiliul Local, cu respectarea legislației în vigoare.

3.4. Turism și obiective turistice

Turismul reprezintă o activitate economică importantă în Uniunea Europeană, având un impact major asupra creșterii economice, a ocupării forței de muncă și a dezvoltării sociale. Acest sector economic poate fi un instrument puternic în combaterea declinului economic și a șomajului. În momentul de față, Regiunea de Vest nu reprezintă una dintre regiunile românești cele mai vizitate de turiști, deși în zonă există o multitudine de tipuri de activități turistice cu potențial de dezvoltare.

Potrivit „*Strategiei pentru cultură și patrimoniu național 2016-2020*”, corelat cu ultima variantă publicată a „*Listei Monumentelor Istorice din România*”, în anul 2015, în Regiunea de Vest au fost înregistrate 2.107 monumente istorice, reprezentând 7% din totalul de la nivel național. La nivel județean, cea mai mare pondere a monumentelor istorice se găsește în județul Caraș-Severin cu 832 monumente (39,5%).

În Regiunea de Vest, 44,7% (număr: 942) dintre monumente sunt localizate în mediul urban, iar 55,3% (număr: 1.165) sunt localizate în mediul rural. Împărțirea tipurilor de turism a pornit de la condițiile oferite de unicitatea și diversitatea cadrului natural al Regiunii de Vest, care alături de specificațiile climatice, hidrologice și biogeografice au contribuit la întregirea peisajului și ambientului dezvoltării activităților turistice în regiune.

Din punct de vedere al punctelor de atracție turistică, pe teritoriul administrativ al comunei Răcășdia, se regăsesc următoarele obiective:

1. Biserica Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Răcășdia

A existat o biserică veche din lemn construită în anul 1733. Actuala biserică este construită din piatră și cărămidă, pardoseala este din dale de piatră și iconostasul din lemn este sculptat de Gheorghe Cotârlă din Oravița.

Biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” a fost construită în stil baroc între anii 1770-1778, fiind sfințită de episcopul Vichentie Popovici la data de 15 decembrie 1778 și are următoarele dimensiuni: 25 x 8,10 m. În 1803 a fost pictat iconostasul, apoi în 1903 biserica este pictată de Filip Matei, restaurată tot de el în 1927; restaurări de pictură s-au efectuat și în anii 1955, când a fost restaurată pictura iconostasului de Iulian Toader, și în 1967 când Ion Minulescu a restaurat pictura din biserică. Din pictura executată de Filip Matei se păstrează iconografia pereților laterali și podoaba iconostasului.

Între anii 1925-1951, la Răcășdia a funcționat sediul oficiului protopopesic din Biserica Albă. Între evenimentele speciale petrecute la Răcășdia amintim: vizitele arhieresti din anii 1935 – Dr. Vasile Lăzărescu, Episcopul Caransebeșului, 1967 – Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului; 1998 – P.S. Dr. Laurențiu Streza, Episcopul Caransebeșului; 2010 și 2012 – P.S. Lucian, Episcopul Caransebeșului.

În ultimii ani s-au efectuat mai multe lucrări de renovare: s-a realizat instalația de încălzire (2009), s-a refăcut în întregime rețeaua de curent electric (2011), s-au schimbat vechile ferestre și

uși (2010), s-a dotat sf. locaș cu instalație de sonorizare (2011), s-a restaurat pictura (2011) (păstrându-se cea veche, doar culorile de fond s-au mai deschis prin mâna pictorului restaurator Igor Isac), s-a zidit o nouă masă a Sf. Altar placată cu marmură (2012), s-a dotat biserica cu noi veșminte liturgice și obiecte de cult. Toate acestea s-au făcut cu ajutorul autorității locale, dar mai ales prin bunăvoința credincioșilor. Sf. lăcaș s-a târnosit în 2012 prin PS. Sa Lucian Mic, Episcopul Caransebeșului.

În spatele stranelor, pe ambele laturi ale bisericii sunt 26 icoane (ulei pe lemn), iar pe spătarele scaunelor preoteselor sunt icoanele „Adormirea Maicii Domnului” și „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” din sec. XIX. La tronul arhieresc este pictat portretul Sf. Ierarh Andrei Șaguna.

Paroh este Pr. iconom stavrofor Gheorghe Țibuleac, care slujește la Răcășdia din anul 2010¹³.

Interior biserică

¹³ Sursa: <https://www.episcopiacaransebesului.ro/31-parohia-racasdia>

2. Muzeul de etnografie și folclor din Răcășdia „Dorin Ion Ciocănel”

În localitatea Răcășdia funcționează Muzeul de etnografie și folclor „Dorin Ioan Ciocănel” cu program zilnic între orele 10:00 – 16:00.

Fondatorul muzeului de etnografie și folclor din Răcășdia este Dorin Ioan Ciocănel, locuitor al comunei. Împreună cu soția sa au început să adune obiecte vechi, încă de prin anul 1980, mergând prin casele sătenilor și rugându-i pe aceștia să doneze lucruri vechi pe care le aveau în gospodării și care nu le mai erau de trebuință.

Exponatele în număr de peste 1.200 de exemplare sunt adunate de către Dorin Ciocănel și familia, începând cu anul 1965, din gospodăriile țărănești din Răcășdia, Vrăniuț și Reșita. Sunt expuse utilaje, obiecte casnice, instrumente muzicale, cojoace, costume populare, poze, tablouri, numismatică, cărți vechi, insigne și multe altele.

În anul 2005 Dorin Ciocănel a donat întreaga sa colecție de obiecte vechi Primăriei Răcășdia, care a reabilitat muzeul și l-a dotat cu mobilier pentru exponate. Muzeul actual cuprinde mai multe obiecte țărănești, organizate cronologic și structural, imitând interiorul unei case țărănești de la mijlocul secolului al XIX-lea.

Prima cameră imită interiorul unei case țărănești de la mijlocul secolului al XIX-lea, cuprinzând obiecte de mobilier, obiecte destinate activităților casnice, haine de sărbătoare specifice zonei Banatului de pustă. În cea de-a doua cameră, amenajată și dotată cu mobilier de muzeu, sunt expuse pe rafturi și în vitrine, atât obiecte destinate muncii câmpului, obiecte de îmbrăcăminte, cât și înscrisuri, documente, insigne, medalii și multe altele. În cea de-a treia cameră, precum și în holul de acces sunt expuse în principal cele 166 de tablouri și sculpturi în lemn, metal și marmură ale regretatului maestru Gheorghe Roua din Vrăniuș, donate muzeului de către moștenitorii acestuia, dar și alte obiecte vechi interesante. În hol este amenajată o expoziție de instrumente de suflat vechi care au aparținut fanfarei din Răcășdia.

Obiecte reprezentative:

- Costum popular bătrânesc specific zonei, compus din izmană, chimeșă și laibăr și o icoană - reprezentand feciori din Răcășdia în port popular. Ziua când venea fotograful pentru o poza familiala era considerată un eveniment de importanță majoră în acea gospodărie;
- Obiecte din gospodărie destinate activității casnice sau necesare la camp:
 - vas pentru unt – BADANI;
 - vas pentru păstrat apă la camp – BURI;
 - balanța mică;
 - trăgace, cană și pahar pentru țuică - confecționate din dovleci special cultivați;
 - instrumente muzicale vechi de fanfară - muzica constituia un mijloc plăcut de relaxare la reuniunile culturale din acea perioadă. Fanfara din Răcășdia a fost înființată în anul 1896;
 - instrumente de scris: penar și tăbliță;
 - ceas de perete cu greutate;
 - colecție de insigne și medalii;
 - sticle pentru bere și apă gazoasă - sticla cu bilă este înscrisă cu numele localității și al patronului care producea în perioada interbelică apă gazoasă la Răcășdia¹⁴.

¹⁴ Sursa: <https://www.primariaracasdia.ro/economie/targuri-si-expozitii/muzeul-de-etnografie-si-folclor>

Interior muzeu – instrumente muzicale

Pe lângă muzeul cu obiecte tradiționale din Răcășdia există și un alt muzeu, mai mic, în Vrăniuț cu o colecție de obiecte tradiționale, statui și figurine.

3. Morile de apă situate pe cursul pârâului care străbate comuna Răcășdia

Satul Răcășdia, cândva unul din cele mai înstărite din zona Oraviței, are o lungă tradiție în morărit. Apele pârâului Răcășdiuța izvorăsc din nordul Ciclovei Montane și se varsă în râul Caraș.

Emilian Novacoviciu în „*Monografia comunei*” publicată în 1923 enumeră 9 mori existente la acea vreme, fiecare deținută de câte 20-30 familii. În ordinea amplasării pe râu acestea erau: Moara din Vârtoș, Moara Domnului, Moara din sat, Moara lui Cucșa, Moara Pențonilor, Moara Moicăneștilor, Moara mică, Moara Măcieștilor și Moara Popii.

Astăzi mai există doar două – Moara din Vârtoș și Moara din sat. Amândouă sunt funcționale însă numai una mai este folosită regulat, a doua fiind oprită.

Moara din Vârtop

I se mai zicea și Moara de la Hotar, fiind amplasată chiar la marginea satului, prima amplasată pe râul din șirul de 9 care existau în trecut. I se mai spune și „Vârtop 2” pentru că, mai sus de ea există ruinele unei mori mai vechi „Vârtop 1”. A avut până la 89 de rândași, dar astăzi mai există unul singur, Nicolae Muscă. Acesta are grijă de moară și macină făină pentru uzul propriu, susținând faptul că moara a fost construită în 1860. Informația o are de la socrul lui și tatăl acestuia din urmă care au avut grijă de moară. Instalația a fost refăcută la finele anilor 90.

Construcția a fost modificată substanțial față de cea originală. S-a păstrat scheletul de lemn, pereții fiind refăcuți din cărămidă arsă. Bazinul de acumulare este din piatră și beton. Jgheabul, fusul și roata morii sunt de metal. Moara este complet funcțională și bine întreținută.

În aval de Moara din Vârtop, în vatra satului, se găsește a doua moară care a supraviețuit în Răcășdia. Este, din păcate, oprită, deși ar putea funcționa cu mici intervenții. La vizita echipei Acasă în Banat, în toamna anului 2019, aceasta era cuprinsă de vegetație și arăta semne de

degradare accelerată. Necesită o intervenție urgentă pentru a fi conservată. Canalul de aducțiune a apei este de asemenea colmatat¹⁵.

Moara din sat

Interior moară

¹⁵ Novacovicu Emilian – *Monografia comunei Răcășdia jud. Caraș-Severin dela anul 1777-1922*, Tipografia Felix Weiss, Oravița, 1923

4. Cabana de vânătoare din Răcășdia

Zona beneficiaza de o faună și o floră bogată și de un aer curat, nepoluat, de o atmosferă ionizată și de multă liniște. Aici se pot organiza activități de vânătoare și de recreere (și pentru turiștii străini) cu posibilități de cazare, la cabana din pădure, aparținătoare de Ocolul Silvic Oravița. Cabana dispune de 5 camere cu două paturi, televizor, telefon, baie, instalație sanitară și bucătărie.

Cabana de vânătoare Răcășdia

În apropierea comunei se găsesc și alte obiective turistice, precum: Mănăstirea Slatina – Nera, situată la 26 km sud-est de Răcășdia pe malul stâng al râului Nera, între localitățile Slatina-Nera și Sasca Montană; Teatrul Vechi din Oravița, construit în anul 1817 după proiectul arhitectului Ion Niuni, primul teatru din România, o copie fidelă a teatrului din Viena, orașul fiind situat la numai 7 km de Răcășdia; Gara Oravița, construită în 1849, prima gară din țară. Principala particularitate a acesteia este plasarea la o anumită înălțime în raport cu celelalte clădiri ale orașului; Linia de cale ferată Anina – Oravița – Răcășdia – Iam – Baziaș, străbătând un ținut muntos, cu păduri întinse este considerată o minune inginerescă chiar și în prezent. Terminată în anul 1863 este prima cale ferată din țară și este presărată cu numeroase tuneluri și poduri care oferă ochiului un spectacol unic; Cheile Carașului; Cheile Minișului, care străbat Munții Aninei la o

distanță de aproximativ 40 km de orașul Oravița. Obiective: Paralela 45, Cascada Bigăr, Barajul și Lacul de Acumulare Gura Golâmbului, Păstrăvăria; Cheile Nerei, obiective turistice de o rară frumusețe. Cheile Nerei se evidențiază prin relieful accidentat, văi abrupte și pereți verticali.

Pentru sprijinirea și dezvoltarea turismului, Comuna Răcășdia a inițiat proiectul „*Înființare centru local de informare turistică și marketingul serviciilor legate de turismul rural în comuna Răcășdia, județul Caraș-Severin*“, finanțat din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Măsura 313 – Încurajarea activităților turistice, având o valoare de 192.610 euro. Este un proiect integrat cu două componente: centru local de informare turistică și marketingul serviciilor legate de turismul rural. Centrul de informare turistică a fost dat în folosință în data de 01.08.2014 pentru toți turiștii români și străini care vizitează zona.

Obiectivele principale sunt promovarea și punerea în valoare a patrimoniului turistic aflat pe raza comunei, cât și informarea vizitatorilor și reprezentanților din sectorul turistic asupra ofertei turistice din zonă: atracții turistice, structuri turistice de cazare, agrement, evenimente, activități ce se pot practica în zonă, muzee, hărți și trasee turistice. Traseele din zonă sunt renumite, atrăgând anual foarte mulți turiști¹⁶.

Centrul de informare turistică Răcășdia

¹⁶ Sursa: <http://racasdia.5c.ro/index.php>

3.5. Educație și cultură

3.5.1. Învățământ

Educația, formarea profesională, precum și învățarea continuă joacă un rol vital în contextul economic și social. Calitatea învățământului influențează nu doar dezvoltarea personală dar și poziția în societate și oportunitățile viitoare de angajare ale fiecărui individ. Calitatea educației este direct legată de calitatea proceselor de învățare precum și a infrastructurii educaționale.

În anul 2017, populația școlară a Regiunii Vest era de 313.854 persoane, reprezentând 8,8% din totalul populației școlare de la nivel național. Prin corelare cu populația totală, Regiunea Vest deține cea mai mică populație școlară din toate regiunile României, aceasta fiind influențată de sporul natural negativ și de natalitatea scăzută.

Părăsirea timpurie a școlii este una din cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul din România¹⁷. Dintre cauzele cel mai des întâlnite care determină elevii să părăsească sistemul de educație amintim: situația economică precară, mediul familial dezorganizat și munca părinților în străinătate. Un fenomen la fel de grav este neșcolarizarea. Abandonul școlar este puternic diferențiat pe medii. În mediul rural abandonul este mult mai pronunțat în comparație cu mediul rural.

Raportul intitulat *Monitorul Educației și instruirii din România (2019)*¹⁸, a subliniat câteva probleme de fond ale educației din România, probleme care contribuie la determinarea gradului de calitate a actului educațional. Una dintre acestea ar fi investițiile în educație, care sunt reduse, comparativ cu media europeană, țara noastră având cea mai mică alocare din Uniunea Europeană, iar finanțarea de bază a educației este insuficientă pentru a acoperi nevoile școlilor.

Școlile din zonele rurale tind să aibă mai puțini elevi și clase mai mici, neputând să atragă profesori bine calificați, chiar dacă primesc o finanțare mai mare per elev. Atractivitatea școlilor din mediul rural și zonele dezavantajate pentru profesorii bine calificați este limitată, iar sistemul finanțării complementare de către autoritățile locale tinde să favorizeze școlile din orașele mai dezvoltate, acest lucru mărin și mai mult inegalitățile din sistem.

Nevoia de unități de educație timpurie este evidențiată prin raportarea copiilor înscriși în creșe și grădinițe la numărul total de copii cu vârste între 0 și 5 ani (inclusiv). Sectorul educațional din comună asigură atât condiții optime de învățatură prin infrastructura școlară bună, cât și cadre cu un nivel ridicat profesional. La nivelul comunei Răcășdia funcționează următoarele unități de învățământ:

¹⁷ Planul pentru dezvoltarea regională a Regiunii Vest 2021-2027, ADR Vest

¹⁸ Sursa: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2019-romania_en.pdf

Clasa	Nr. fete	Nr. băieți	Nr. elevi rromi	Nr. total
Grădinița din Răcășdia				
	6	26	17	32
Grădinița din Vrăniuț				
	4	6	6	10
Școala generală din Răcășdia „Gheorghe Guga”				
Clasa 0	4	11	5	15
Clasa I-a	3	14	7	17
Clasa a II-a	4	12	14	16
Clasa a III-a	4	10	7	14
Clasa a IV-a	7	11	13	16
Clasa a V-a	7	15	15	22
Clasa a VI-a	7	14	13	21
Clasa a VII-a	3	12	7	15
Clasa a VIII-a	0	17	8	17
Școala Primară Vrăniuț				
Clasa 0	2	1	3	3
Clasa I-a	3	5	6	8
Clasa a II-a	-	-	-	0
Clasa a III-a	3	2	5	5
Clasa a IV-a	2	5	6	7

În localitatea Răcășdia există un număr de 3 copii cu dificultăți de învățare și 1 copil care beneficiază de pensie, iar procesul de învățare al acestora este monitorizat de un Profesor pentru nevoi speciale din Reșița, care este specializat în anumite domenii în funcție de tipul de nevoi speciale ale copiilor.

Cadrele didactice aferente unităților de învățământ din comună, în număr total de 21, sunt repartizate astfel:

- 19 cadre didactice predau la Unitatea de învățământ din Localitatea Răcășdia;
- 2 cadre didactice predau la Unitatea de învățământ din Localitatea Vrăniuț.

Școala generală din Răcășdia „Gheorghe Guga”

Scoala a fost edificată în jurul anului 1700. Clădirea veche era din piatră cu acoperișul din șindrilă. La început școala avea doar o sală de învățământ, destul de spațioasă, putând primi până la 100 de elevi. Din 1872, înmulțindu-se numărul copiilor, s-a înființat încă o clasă. În anul 1879, s-a creat și clasa a III-a, dar numai pentru un an, reînființându-se în anul 1906. În anul 1884 s-a construit o nouă clădire, alăturată celei vechi, școala dispunând la acel moment de 4 săli de clasă, astăzi având însă un număr de 8 clase.

Școala generală din Răcășdia „Gheorghe Guga” a fost renovată și modernizată printr-un program al Băncii Mondiale în anul 2007, iar mai apoi, de-a lungul anilor au fost reabilitate clădirea școlii și a grădiniței din Răcășdia și parțial școala din Vrăniuț, prin resurse proprii.

Din cauza intabulării, școala primară din Vrăniuț nu a putut face obiectul unor ample intervenții de reabilitare/modernizare, datorită faptului că unitatea de învățământ nu aparține administrației publice locale. În anul 2020 s-a reușit intabularea școlii din Vrăniuț, ca și clădire apartinătoare comunei. Inspectoratul Școlar Județean Caraș-Severin a acceptat transferul școlii din Vrăniuț, iar în acest fel s-a reușit achiziționarea a trei grupuri sanitare, racordarea școlii la apă, cu fonduri de la bugetul local. Preocuparea rămâne însă reabilitarea în întregime a unităților de învățământ, fie cu ajutorul fondurilor europene, fie cu sprijin de la Guvernul României.

La finele anului 2020, Comuna Răcășdia a depus cererea de finanțare pentru achiziționarea unui număr de 178 tablete școlare pentru elevii din comună, 19 laptopuri pentru cadrele didactice și 10 table interactive pentru clasele unităților de învățământ de pe raza comunei. Proiectul este finanțat prin Programul Operațional Competitivitate, Axa prioritară 2 - Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă, Acțiunea 2.3.3 – Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură – SECȚIUNEA E-EDUCAȚIE.

Interior reabilitat Școală Vrăniuț

Transportul elevilor la și de la școală este asigurat pentru elevii din Vrăniuț și Nicolinț, care studiază la școala din Răcășdia cu un microbuz, având o capacitate de 15 locuri.

Se remarcă numărul relativ mare al copiilor de etnie rromă, cu 3-4 ani peste vârsta clasei la care ar trebui să fie elevi, fiind astfel în situația de abandon școlar. În prezent numărul elevilor de etnie rromă care studiază la nivelul comunei este de 132.

Prin proiectul integrat „Alimentare cu apă, canalizare menajeră, stație de epurare, pod peste râul Ciclova, reabilitare Cămin Cultural, construirea unui centru de tip After school în localitatea Răcășdia, Comuna Răcășdia, Județul Caraș-Severin”, finanțat prin Programul FEADR, Măsura 3.2.2. „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru

economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, s-a avut în vedere construirea unei unități educationale extrascolare, cu loc de joacă pentru copii. Funcțiunea de bază a obiectivului este cea de afterschool, respectiv un program de formare a copiilor școlari după finalizarea orelor de curs și eventual o pregătire suplimentară pentru învățarea unei limbi străine. Cursurile cu program prelungit se desfășoară în sala de curs situată la parter, cu o bună iluminare pe două laturi. Prin realizarea unui astfel de program se dorește prelungirea duratei de formare a copiilor și ajutorarea părinților care au program de lucru prelungit.

Ca și dotări au fost prevăzute:

- Montarea unei bucătării complet utilate: cuptor cu microunde, frigider și chiuvetă;
- Toaleta și grup sanitar echipate complet;
- Zid despărțitor de gips carton în grupul sanitar;
- Mobilarea încăperilor: scaune pentru copii (40 bucăți); mese individuale copii (40 copii); scaun înșotitor (1 bucată); birou (1 bucată); LCD TV (1 bucată); DVD player (1 bucată); tablă (1 bucată); etajere cărți 2X2 m (3 bucăți); chicineta echipată cu chiuvetă inox dublă, aragaz cu butelie, frigider.

Comuna are în derulare obiectivul de investiție propus prin proiectul „Sala de sport, cu 103 locuri în Răcășdia”, proiect finanțat de către Compania Națională de Investiții.

3.5.2. Cultura și activitățile recreative

Viața culturală a comunei Răcășdia se constituie ca parte a satului bănățean tradițional, în care tradițiile, obiceiurile laice, religioase, folclorul și portul popular reprezintă averea spiritului lor, în reafirmarea identității și unicității comunității locale.

Suprapunerea Regiunii de Vest pe teritoriul a trei vechi regiuni istorice (provincia Banatului, Crișanei și Transilvaniei) indică faptul că s-au format anumite obiceiuri, tradiții, credințe, moduri de viață diferite și diverse între locuitorii regiunii, astfel încât există o diversitate de moșteniri culturale adunate în secole de existență.

Patrimoniul material este constituit din monumente, ansambluri, situri, muzee, case memoriale, iar patrimoniul imaterial reprezintă obiceiuri, tradiții și credințe¹⁹.

Etnografia și folclorul reprezintă o importantă ramură a patrimoniului imaterial, fiind compusă din arhitectura populară țărănească, tehnică și instalații populare, costume populare, ceramică populară, muzee etnografice sătești, manifestări populare tradiționale, festivaluri, manifestări artistice etc.

În mediul rural turismul cultural are un potențial deosebit de valorificare, iar aceasta decurge din perpetuarea ocupațiilor, meșteșugurilor, datinilor și obiceiurilor tradiționale românești, încă practicate cu ocazia unor manifestări folclorice de mare autenticitate și originalitate, concretizate în festivaluri artistice și nedei.

¹⁹ Sursa: www.intercultural.ro

În cadrul Comunei Răcășdia funcționează următoarele cămine culturale:

- Căminul cultural din Răcășdia;
- Căminul cultural din Vrăniuț.

Festivalurile tradiționale și evenimentele culturale organizate de către autoritățile locale reprezintă o altă formă de manifestare și păstrare a culturii locale. Acestea reprezintă de fapt rezultatul acțiunilor specifice și concrete pentru conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și spiritual. Cu ocazia acestor evenimente se organizează:

- spectacole de dans popular;
- cercuri de creație artistică;
- simpozioane și expoziții de artă și literatură tradițională;
- evenimente specifice: nunți, botezuri, etc.

În cele două cămine culturale din comună se desfășoară diverse activități culturale, sportive și de recreere, cu angrenarea tinerilor prin parteneriate cu Școala Generală, cu Asociația Culturală „Voința Răcășdia” și cu sprijinul Primăriei.

Asociația culturală „Voința Răcășdia”

Tendința modernistă de abordare a culturii duce la dispariția tradițiilor locale și a obiceiurilor. Activitatea culturală a Asociației Culturale „Voința Răcășdia”, prin ansamblul de dansuri tradiționale, a contribuit în ultimii ani la menținerea tradițiilor locale și a obiceiurilor, concretizându-se în numeroase manifestări culturale, atât în localitate, cât și în județ și în Serbia. Dintre cele mai importante manifestări culturale amintim: „Zilele Culturii Răcășdene” din 15-16 august, care reunesc ansambluri folclorice și de dansuri populare din județ și din Voivodina – Serbia.

Emblema Asociației culturale „Voința Răcășdia”

Comuna fiind interesată în permanență de dezvoltare, modernizare, precum și de sănătatea fizică și psihică a locuitorilor a inițiat obiectivele propuse prin proiectele „Natură și recreere”, „Sport și timp liber”, proiecte derulate prin Agenția Română pentru Dezvoltarea Durabilă a Zonelor Industriale, care constau în amenajarea unui spațiu de festivități și de agrement în Parcul cu castani din Răcășdia având o valoare de 23.000 lei.

La Răcășdia activează și una dintre cele mai frumoase și de tradiție fanfare din Banat înființată în anul 1896, care participă la diverse evenimente și festivaluri locale, naționale și internaționale.

Fanfara din Răcășdia

Asociația Sportivă „*Voința Răcășdia*” funcționează din anul 2010, în baza legii 69/2000, având o echipă de fotbal care a activat în anul competițional 2012-2013, în cadrul ligii a IV- a județului Caraș Severin. Consiliul de administrație al asociației este format din: dl. Crăciunel Bagiu – președinte; dl. Lechici Mirco – vicepreședinte; dl. Valentin Cosma - organizator de competiții.

Autoritatea locală planuiește pe viitor „Construirea unei baze sportive în Vărăniuț” și „Reabilitarea stadionului în Răcășdia”, proiecte ce urmăresc motivarea și încurajarea tinerilor din comună și nu numai, spre a practica diferite activități sportive.

Echipa de fotbal A.S. „Voința” Răcășdia și emblema acesteia

Comuna dispune de Bibliotecă în cadrul Școlii și a Căminului Cultural din localitate, unde cetățenii au acces la aproximativ 6.000 de volume.

Comuna Racasdia a demarat acțiunea „*Ne regăsim frații români*” - proiect derulat prin programul „Tineret în acțiune”, finanțat prin acțiunea 3.1 - Tineri în lume - Schimburi de tineri. Bugetul proiectului a fost de 21.823 euro finanțat prin Fonduri Europene, din care 800 euro - contribuție proprie. Tineret în Acțiune este Programul pe care Uniunea Europeană l-a creat pentru tineri, în vederea promovării cetățeniei europene active, a solidarității toleranței în rândul tinerilor europeni și a implicării acestora în plămădirea viitorului Uniunii. Programul promovează mobilitatea în interiorul și în exteriorul granițelor Uniunii Europene, învățare non-formală și dialog intercultural, încurajând angajarea și integrarea tuturor tinerilor, indiferent de mediul educațional, social și cultural al acestora.

Evenimente locale în Comuna Răcășdia

- Ruga satului

Coincide cu Hramul Bisericii, conform tradiției religioase, care se sărbătorește în luna august. Sărbătoarea începe cu praznicul „Adormirii Maicii Domnului” și continuă cu Ruga satului, prilej cu care toată comunitatea petrece. În aceste zile atât tinerii cât și bătrânii se adună la joc, pastrand obiceiurile tradiționale. Evenimentul are loc în data de 15 august, în parcul cu castani din centrul comunei sau la Căminul Cultural.

Și în localitatea Vraniuț ruga satului coincide cu Hramul Bisericii și se sărbătorește în data de 8-9 septembrie cu ocazia praznicului „Nașterea Maicii Domnului”.

- „Zilele Culturii și Spiritualității Răcășdiene”

Este o manifestare culturală care se desfășoară concomitent cu ruga satului, în data de 15-16 august a fiecărui an, având loc diferite evenimente sportive, spectacole folclorice, mese festive, etc.

Dansuri tradiționale

- Marele târg de primăvară și de toamnă din Răcășdia

Se organizează anual, primăvara și toamna, în ultima duminică a lunii martie, respectiv ultima duminică a lunii septembrie, cu participarea unor agenți economici importanți din județ și din județele învecinate, agenți economici care expun și comercializează semințe, ierbicide, mașini și utilaje agricole.

De asemenea, în fiecare duminică, în localitatea Răcășdia funcționează un târg de animale și cereale.

Târguri la Răcășdia

- Festivalul de colinde „Datini și obiceiuri de Crăciun”

Evenimentul se petrece în luna Decembrie și ia parte instituții de învățământ din Caraș-Severin. Astfel elevii au grijă să ducă mai departe tradiția colindelor în prag de sărbători. Îmbrăcați în straie populare, tinerii reușesc să ajungă repede la inimile celor prezenți la eveniment, lucru care dovedește că munca dascălilor își atinge obiectivul în fața publicului. Evenimentul este organizat de Școala Gimnazială „Gheorghe Guga” Răcășdia în parteneriat cu Primăria Răcășdia, Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Răcășdia și Asociația culturală „Voința” din comuna.

Festivalul de colinde „Datini și obiceiuri de Crăciun”

Ca și monumente istorice enunțăm Biserica Ortodoxă și cele două piețe comemorative din centrul comunei, Monumentul eroilor, precum și statuia lui Emilian Novacoviciu din curtea Școlii Generale. Acestea au fost reabilitate și au o însemnătate deosebită pentru toți locuitorii sau fiii ai satului mai îndepărtați.

Monumente din Răcășdia

În data de 3 iunie 1933 Regele Carol al II-lea însoțit de Principele Mihai I, a vizitat Răcășdia. Cu acest prilej, s-a început construirea casei culturale, prima cărămidă punând-o chiar regele, care a donat și o sumă mare de bani.

La momentul de fata, sunt necesare investiții în vederea renovării și dotării pentru cele două cămine culturale din Răcășdia și Vrăniuț, care nu mai corespund necesităților și nevoilor acestei perioade. În anul 2011 prin proiectul „Cultură și recreere” în valoare de 54.000 lei, depus la Agenția Română pentru Dezvoltarea Durabilă a Zonelor Industriale spre finanțare s-a dorit reabilitarea Căminului cultural din Vrăniuț.

Prin proiectul integrat „Alimentare cu apă, canalizare menajeră, stație de epurare, pod peste râul Ciclova, reabilitare Cămin Cultural, construirea unui centru de tip After school în localitatea Răcășdia, Comuna Răcășdia, Județul Caraș-Severin”, finanțat prin Programul FEADR, Măsura 3.2.2. „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, a fost reabilitat în anul 2013 căminul cultural din localitatea Răcășdia.

Un alt proiect a fost depus în cadrul „Programului prioritar național pentru reabilitarea și modernizarea așezămintelor culturale din mediul rural” și se află pe lista cererilor selectate pentru finanțare de către Guvernul României. Proiectul propune reabilitarea și dotarea căminului cultural din Vrăniuț și urmează să se finanțeze de către Compania Națională de Investiții.

Căminul Cultural din localitatea Răcășdia

Căminul cultural din localitatea Vrăniut

Pe lângă obiectivele amintite mai sus, administrația locală dorește pe viitor și amenajarea centrelor civice în localitățile Răcășdia și Vrăniut, precum și amenajarea unor noi locuri de joacă și crearea de spații verzi.

Personalități locale

Dintre personalitățile locale amintim pe: Emilian Novacoviciu, Petru Ciurea, Costel Simedrea și Constantin Falcă.

- ❖ Emilian Novacoviciu - născut în anul 1862, în localitatea Gârbovăț, decedat la 4 ian. 1936 la Răcășdia, a fost învățător, scriitor, om de cultură, autor a numeroase cărți, dintre care amintim: „Colecțiunea Folcloristică Română”, „Din Comoara Banatului”, „Folclor Bănățean”, „Sărbători băbești”, „Jocuri copilărești”, „Cuvinte bănățene”, „Monografia comunei Răcășdia”, „Răcășdia în ala II - lea Război Mondial”, „Amintiri din Viață”, „Genealogia familiei Novacoviciu”, „Suferințe”, „Desbinarea confesională”, „O lămurire”.
- ❖ Petru Ciurea - născut în 12.04.1926 la Răcășdia, decedat la data de 08.02.2013 la Deta, a fost profesor, scriitor, autor a 7 cărți dactilografiate în 24 volume și a 8 cărți tipărite în 30 volume. A fost profesor la Anina, apoi la Deta, unde un timp a fost și directorul liceului din localitate, cetățean de onoare al orașului Deta și al comunei Răcășdia, medaliat cu ordinul muncii clasa III-a.
- ❖ Costel Simedrea - născut în 07.12.1956 la Răcășdia, de profesie operator chimist, poet, autor a 6 volume de versuri începând din anul 2007, respectiv: „Mucegaiuri rare”.

„Tristețea substantivelor comune”, „În căutarea timpului pierdut”, „Alba-neagra”, „Cărarea de cenușă”, „Strada mare”. În anul 2013 s-a lansat volumul „Frunze de lut”.

- ❖ Constantin Falcă - Profesor universitar, doctor la facultatea de Medicină Veterinară din Timișoara, scriitor, autor a 23 cărți cu caracter profesional și a 203 lucrări științifice. A fost coautor la cărțile „Medici veterinari slujitori ai muzelor”, vol. I-IV și Cărășeni de neuitat, vol. I-XX, urmand lansarea vol XXI. A fost conferit de Institutul Biografic American omul anului în 2004 și este cetățean de onoare al comunei Răcășdia

3.5.3. Biserici

Pe raza comunei Răcășdia se regăsesc 5 biserici ale cultului creștin-ortodox și 3 biserici ale cultului baptist și anume:

- În localitatea Răcășdia se afla Biserica Ortodoxa, care are hramul pe data de 15 august. Prima biserică ortodoxă din lemn a fost ridicată în anul 1733. Răcășdenii au fost creștini ortodocși, dar de prin anul 1912 s-a răspândit și cultul baptist, adus din S.U.A. Tot aici se găsește și Biserica Penticostală Apostolică;

- În localitatea Vrăniuț se afla Biserica Ortodoxă, care are hramul pe data de 8 septembrie și Biserica Baptistă.

Biserica „Nașterea Maicii Domnului” Vrăniuț

Biserica din Vrăniuț a fost zidită în jurul anului 1794 și a fost sfințită de episcopul Iosif Ioanovici Șakabent cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”. Biserica parohială actuală a fost construită în stil baroc, din piatră și cărămidă, acoperită cu tablă de cupru, iconostasul e de zid, bolta din cărămidă și pardoseala din piatră.

Biserica a fost pictată (pe panouri) în 1809, apoi repictată de Gheorghe Putnic din Biserica Albă (Serbia) în anul 1894 și restaurată de Mihai Peteu în 1958. Restaurarea recentă a picturii s-a făcut de către pictorul Igor Isac în anul 1998.

Biserica a fost reparată în anul 1915 când se pun contraforturi la absida altarului; iar acoperișul a fost refăcut în anul 1884. Iconostasul din secolul XVIII se află astăzi în colecția de artă a Mitropoliei Banatului. În anii 1998-2000 biserica parohială a fost restaurată în întregime. Binecuvântarea lucrărilor s-a făcut de către P.S. Laurențiu Streza Episcopul Caransebeșului. În anii 2009-2015 s-au executat lucrări de modernizare; astfel s-a introdus încălzirea centrală, s-a reparat acoperișul, s-au montat geamuri noi atât în biserică (altar, naos, pronaos), cât și în turn, s-a zugrăvit exteriorul și s-a amenajat parcul din fața bisericii. Toate aceste lucrări s-au efectuat din fonduri de la bugetul local.

Interior Biserică Vrăniuț

Pe lângă acestea s-au mai executat de către administrația locală: reabilitarea gardului cimitirului din Răcășdia și a capelei și reparații la casa parohială din localitățile Răcășdia și Vrăniuț.

3.6. Sănătate și asistență socială

3.6.1. Servicii sanitare

Serviciile medicale sunt asigurate în cadrul unui dispensar uman cu 1 medic și 1 asistent. Clădirea în care funcționează dispensarul este proprietatea Consiliului Local Răcășdia și a fost reabilitată și dotată cu echipamente medicale și mobilier în valoare de 10.000 de euro, proiectul fiind finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală II.

Apropierea față de orașul Oravița constituie un avantaj din punct de vedere al asigurării serviciilor medicale. Sănătatea locuitorilor comunei se înscrie în caracteristicile generale de sănătate ale județului. Numarul de boli și bolnavi cronici este relativ redus. Comuna a beneficiat în trecut și de o farmacie, iar în această privință se dorește realizarea unui punct farmaceutic în Răcășdia.

Autoritatea locală a identificat necesitatea amenajării și a dotării corespunzătoare a unui punct sanitar și în localitatea Vrăniș, cu asigurarea unui program zilnic de asistență medicală. Pe viitor se dorește aplicarea spre finanțare a acestui proiect.

3.6.2. Servicii sanitar-veterinare

În localitatea Răcășdia există un cabinet veterinar particular deservit de doi medici veterinari. Prin fonduri private a fost reabilitat și dotat dispensarul veterinar și farmacia veterinară. De asemenea prin sprijinul autorităților locale a fost amenajat un cimitir al animalelor.

3.7. Administrația publică

Administrația publică locală a comunei Răcășdia este organizată și funcționează conform principiului autonomiei locale, legalității, eligibilității și descentralizării serviciilor publice. În aceste condiții, persoanele care lucrează aici sunt independente față de cele centrale, rezolvând treburile publice în ordinea și după principiile pe care le-a stabilit comunitatea. Funcționarii publici au urmat cursuri de perfecționare organizate de Centrele de Formare pentru Administrația Publică Locală.

Primăria se află în localitatea Răcășdia, strada Principală nr. 535 și are un număr de 25 angajați (inclusiv personal contractual).

Primăria Comunei Răcășdia și Consiliul Local

Comuna Răcășdia este administrată de un primar - Ilie Mirco Lechici de la Partidul Național Liberal și un consiliu local compus din 11 consilieri. Începând cu alegerile locale din anul 2020 consiliul local are următoarea componență pe partide politice²⁰:

	Partid	Număr consilieri
	Partidul Național Liberal	6
	Partidul Social Democrat	3
	Partidul Mișcarea Populară	2

Reprezentanții departamentelor Unității administrativ teritoriale Răcășdia vor face toate demersurile necesare atingerii obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei pentru perioada 2021 – 2027. Aceștia sunt:

Conducere

Primar Lechici Ilie Mirco

Viceprimar Judea Ștefan Florin

Consilier al primarului Cotreaș Ion

Secretariat

Secretar Opreșcu Elena

Contabilitate

Contabil șef: Ciurea Dan

Cultură

Bibliotecar: Bumbu Georgeta

Asistență socială

Inspector: Stanciu Stana

Implementare proiecte

²⁰ „Rezultatele finale ale alegerilor locale din 2020” (Json). Autoritatea Electorală Permanentă.

Inspector:	Nica Iosif
Registru Agricol	
Referent	Roman Cristina
Centru de Informare Turistică	
Gid turistic	Maleta Mihaela
Administrativ, Deservire, DSVU	
Guard:	Albu Marilena
Șofer:	Bufanu Narcis
Pază	
	Latan Nicolaie
	Voin Ilie
Muncitori	
	Marconi Ștefan
	Moată Lazăr

Consiliul Local

<i>Funcția</i>	<i>Numele și prenumele</i>
<i>Consilier</i>	Boșcu Iulian Dumitru
<i>Consilier</i>	Creta Vasile
<i>Consilier</i>	Fiștea Paul Petrișor
<i>Consilier</i>	Imbri Ion
<i>Consilier</i>	Negovan Simi
<i>Consilier</i>	Pența Ion
<i>Consilier</i>	Sfrejea Agaftea
<i>Consilier</i>	Miloi Flavius
<i>Consilier</i>	Simon Georgeta Luminița

Postul de Poliție se găsește în comună pe Strada Principală, nr. 380C, având angajate 3 cadre de poliție. Pe raza comunei nu există unități de jandarmi și firme de pază, doar agenți de pază angajați la firmele de pază din Oravița.

În localitatea Răcășdia există un sistem de alimentare cu apă și canalizare cu branșare, care nu este încă finalizat și recepționat. În localitatea Vrăniut este un sistem de alimentare cu apă și branșare finalizat. Comuna nu are încă un serviciu înființat în cadrul primăriei, dar este în căutarea unei soluții fie pentru înființarea acestui serviciu, fie pentru delegarea către un operator existent.

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

4. Strategia de dezvoltare

Strategia de dezvoltare este un instrument de planificare pe termen scurt, mediu și lung presupunând o viziune de dezvoltare realistă și realizabilă prin atingerea obiectivelor și măsurilor stabilite în urma analizei situației existente. Strategia implică principiile dezvoltării durabile a unei comunități/regiuni finalizând cerințele actuale și oferind generațiilor viitoare posibilitatea realizării propriilor obiective de dezvoltare.

Strategia de dezvoltare a comunei Răcășdia este un document de planificare strategică pentru perioada 2021 - 2027, conceput în corelație cu principiile dezvoltării durabile și reprezintă documentul fundamental al planului de dezvoltare a comunei cu rol în orientarea dezvoltării economico - sociale și în accesarea fondurilor structurale și de coeziune ale Uniunii Europene. Prin obiectivele propuse, strategia respectă direcțiile de dezvoltare ale comunei încadrându-se în documentele programatice naționale.

Documentul dorește să furnizeze toate informațiile necesare în vederea luării unor decizii locale corecte și coerente, să reprezinte un ghid de regenerare și dezvoltare a comunei în deplin acord cu voința cetățenilor. Misiunea strategiei este de a mobiliza toate resursele umane, materiale și financiare dobândite la nivel local, atrase din alte surse, pentru a implementa măsurile și proiectele propuse, astfel încât afirmațiile anterioare să poată deveni realitate.

Un aspect crucial al strategiei îl constituie asigurarea bazelor pentru o relație nouă cu localitățile din jur. Coeziunea teritorială a proceselor de dezvoltare presupune construirea alianțelor rurale pentru a consolida poziția polului de dezvoltare pe care îl alcătuiesc Răcășdia și comunele din jur în regiune și la nivel național.

În elaborarea planului strategic s-au avut în vedere următoarele documente cu caracter strategic elaborate la nivel local sau regional:

- Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027;
- Planul Urbanistic General al localității Răcășdia;
- Strategia Europa 2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030.

O evaluare a strategiei de dezvoltare locală aplicată de Comuna Răcășdia în perioada 2014 – 2020 este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate. Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada 2021 – 2027.

În ceea ce privește relevanța strategiei anterioare, aceasta poate fi apreciată din punctul de vedere al relevanței față de nevoile socio-economice identificate în analiza contextului anterior.

Legătura dintre nevoile inițiale la momentul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală și măsurile propuse, menite să răspundă acelor nevoi, este evidentă, astfel încât se poate aprecia că logica de intervenție a strategiei la nivelul Comunei Răcășdia a fost relevantă.

Astfel, analiza situației existente și condiționările altor cadre strategice, generează direcții de dezvoltare prioritară în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia. Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea unui set de obiective strategice care pot fi realizate, prin acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, intervenții și măsuri specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerea obiectivelor propuse.

O strategie nu doar reacționează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, acestea construind posibile planuri și programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situații ce ar putea să apară pe parcurs. Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă din programe, a căror aplicare presupune o acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

Relația dintre administrația publică și cetățeni a fost întotdeauna una destul de controversată, fiecare parte având așteptări care nu au fost întotdeauna satisfăcute de cealaltă parte. Dacă așteptările cetățenilor sunt legate de transparență și eficiența serviciilor publice, așteptările aparatului administrativ sunt legate de implicare activă a cetățenilor în viața comunității.

4.1. Obiectiv general

Dezvoltarea armonioasă a comunei Răcășdia se poate realiza prin valorificarea resurselor naturale și umane disponibile pentru îmbunătățirea calității vieții populației. Dezvoltarea durabilă presupune dezvoltarea durabilă în plan economic, în plan ecologic și în plan social.

Strategia de Dezvoltare urmărește să dezvolte o comunitate cu un grad crescut de prosperitate, cu o populație activă economic, ale cărei nevoi cu privire la mediul de muncă și locuit sunt satisfăcute. Un grad crescut de prosperitate va fi atins prin crearea de oportunități pentru mediul de afaceri și prin valorificarea mai bună a resurselor existente.

Atingerea obiectivului general și a obiectivelor specifice va fi posibilă prin completarea intervențiilor regionale și locale cu cele național sectoriale, în vederea sprijinirii și promovării

creșterii socio-economice durabile. Printr-o bună coordonare, la nivel administrativ, se va putea realiza complementaritatea intervențiilor locale cu cele regionale și cu cele sectoriale, obținându-se efecte sinergice corespunzătoare.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare economico - socială va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor;
- puterea comunei;
- dezvoltarea durabilă;
- obiective de calitate globale local – integrare.

4.2. Obiective specifice

În cele ce urmează, se prezintă detaliat construcția și structura Strategiei de Dezvoltare locale a comunei Răcășdia, care va a fi pusă de acord și cu partenerii strategici, economici și sociali, din județul Caraș-Severin, pe domenii și sectoare de dezvoltare. Totodata, se vor menționa Instituțiile responsabile ca propunere, urmând a se conveni cu fiecare modul concret de implicare.

Obiectivele axelor strategice, care urmează a fi îndeplinite gradual până în anul 2027, sunt:

- *Axa prioritară I - Infrastructură;*
- *Axa prioritară II - Mediu;*
- *Axa prioritară III - Turism și cultură;*
- *Axa prioritară IV - Dezvoltarea economică și a mediului de afaceri;*
- *Axa prioritară V - Educație și resurse umane;*
- *Axa prioritară VI - Social și sănătate;*
- *Axa prioritară VII - Capacitatea administrativă.*

În contextul Strategiei de Dezvoltare a comunei Răcășdia pentru perioada 2021-2027, realizarea obiectivelor strategice se va face prin:

- ◆ Elaborarea unor planuri de acțiune prin care obiectivele Planului de Dezvoltare Locală se vor realiza și aprobarea acestor planuri în cadrul Unității Administrativ Teritoriale;
- ◆ Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul comunei în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților locale propuse;
- ◆ Urmărirea calendarului de implementare a proiectelor strategice;
- ◆ Monitorizarea progreselor realizate.

Sunt prezentate cele 7 axe strategice de dezvoltare considerate ca necesare. Fiecărei priorități identificate i-au fost atașate mai multe măsuri prin intermediul cărora să se realizeze prioritățile stabilite. Mai jos, prezentăm principalele elemente ale strategiei:

- **Axa prioritară I - Infrastructură: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport și edilitare prin îmbunătățirea accesului populației la serviciile publice și creșterea gradului de siguranță și confort al locuitorilor**

✓ *Infrastructura de transport:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă ²¹
<ul style="list-style-type: none">• Modernizare, reabilitare, asfaltare drumuri comunale si strazi in localitatile Racasdia si Vraniut;• Construcție infrastructură pentru trafic pietonal;• Înființare/modernizare drumuri agricole/vicinale și podețe aferente;• Creare locuri de parcare;• Reabilitare poduri și podețe;• Modernizare drum judetean DJ 573D (Racasdia – Vraniut)• Realizare/modernizare alei pietonale și trotuare in localitatile Racasdia si Vraniut;• Înființare piste de bicicliști în comună;• Realizare de investiții pentru asigurarea condițiilor de siguranță rutieră;• Amenajare peisagistica a aliniamentului stradal;• Promovarea tipurilor de transport ecologic prin oferirea de anumite facilități;• Alte măsuri/activități/proiecte în domeniu.	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Direcția Regională / Județeană de Drumuri și Poduri Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș- Severin.

✓ *Infrastructura de utilități și de telecomunicații:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Realizare rețea de canalizare si statie de epurare in localitatea Vraniut;• Extindere retea de alimentare cu apa in localitatea Racasdia;• Realizare bransari la conducta de canalizare (domeniul public) in localitatile Racasdia si Vraniut;	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Consiliul Județean Caraș- Severin.

²¹ Instituțiile sunt menționate ca propunere, urmând a se conveni cu fiecare modul concret de implicare

<ul style="list-style-type: none">• Înființare sistem de distribuție gaze naturale în vederea realizării unui sistem centralizat pentru alimentare și distribuție gaze naturale;• Înființare sistem de încălzire cu energie termică;• Înlocuire lămpi la sistemul de iluminat public, generând un sistem digital performant, automatizat;• Sectorizare iluminat public prin comandă digitală din sediul primăriei;• Extindere rețea electrică în zonele identificate prin PUZ;• Valorificare potențialului eolian prin investiții în parcuri eoliene generatoare de energie verde;• Extindere acces la internet prin intermediul unor noi puncte de acces Wi-Fi gratuit instalate în spațiile publice, cum ar fi parcuri, administrații, centru medical, etc.;• Alte măsuri/activități/proiecte din domeniu.		
---	--	--

- **Axa prioritară II Mediu:** Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de mediu prin asigurarea gestionării durabile a deșeurilor și protecția valorilor de patrimoniu natural

✓ *Gestionarea durabilă a deșeurilor:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Amenajare platforme betonate pentru depozitarea containerelor în scopul colectării selective a deșeurilor locale;• Organizare acțiuni periodice sau la nevoie privind salubritatea căilor de comunicații, cursurilor de apă, etc.;• Regularizare și decolmatare parauri Racasdiuta și Ciclova;• Ecologizare perimetre afectate de depunerile necontrolate de deseuri;• Încurajarea măsurilor de prevenire, reutilizare, reciclare, compostare;	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș-Severin; Sectorul privat - S.C. BCA

<ul style="list-style-type: none">• Conștientizarea populației privind gestiunea deșeurilor (colectarea selectivă, reducerea generării de deșeuri, compostarea la sursă, valorificarea deșeurilor etc.);• Organizare instruirii, dezbateri, acțiuni de ecologizare – educație pentru protecția mediului;• Gestionarea deșeurilor conform cerințelor de mediu;• Alte măsuri/activități/proiecte din domeniu.		VIOSERVICE S.R.L.
--	--	-------------------

✓ *Dezvoltarea spațiilor verzi:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Protejare parcuri și zone verzi;• Înființare perdele de vegetație forestieră;• Toaletare arbori din parcul școlii din localitatea Răcășdia;• Reabilitare și extindere zone verzi;• Construire/amenajare spații verzi /parcuri;• Realizare campanii de creștere a nivelului de informare precum și de conștientizare a populației cu privire la problematica mediului;• Stimularea folosirii controlate a colectării plantelor medicinale și cu valoare terapeutică prin industriile locale;• Alte măsuri/activități/proiecte din domeniu.	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș-Severin.

- **Axa prioritară III - Turism și cultură: Dezvoltarea turismului cu specific local și de agrement prin valorificarea resurselor de patrimoniu natural, material și cultural și atragerea turiștilor prin acțiuni și măsuri de promovare atât a localității cât și a împrejurimilor**

✓ *Turism și cultură:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Diversificare și modernizare posibilități de cazare în vederea dezvoltării turismului de afaceri;	2021 - termen final;	UAT

<ul style="list-style-type: none">• Dezvoltare structuri de cazare și de agrement specifice turismului eco și agro;• Crearea unei infrastructuri pentru agrement prin amenajarea unor zone și spații de agrement;• Încurajarea și atragerea întreprinzătorilor locali și externi în activități de agroturism și agrement;• Extinderea utilităților publice (apa, canal, enel) în zonele cu potențial turistic și de agrement;• Păstrarea și valorificarea potențialului natural și cultural;• Promovarea comunei și a turismului cultural - istoric;• Realizarea unei infrastructuri media de promovare;• Crearea unui sistem de promovare și publicitate;• Amenajare zone de agrement (terenuri de sport, piste pentru role, skateboard, piste de biciclete și karting, etc);• Realizare alei pietonale, piste cu circuit pentru bicicliști, amenajarea de spații de odihnă;• Restaurare și conservare mori pe apă în localitățile Racasdia și Vraniut;• Reabilitare monumente istorice în Racasdia și Vraniut;• Modernizare și dotare muzeu din localitatea Racasdia;• Modernizare și dotare muzeu din localitatea Vraniut;• Amenajare trasee turistice;• Realizare PUZ-uri;• Dotare și reabilitare cămin cultural din Vraniut;• Măsuri pentru promovarea evenimentelor culturale tradiționale;• Măsuri pentru menținerea și promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale;• Implementare proiecte pentru sensibilizarea cetățenilor privind importanța păstrării patrimoniului cultural;• Organizarea de dezbateri publice, conferințe, mese rotunde și cursuri vizând educația culturală;• Atragerea și stabilirea cadrelor didactice calificate și a specialiștilor în domeniul activității culturale pe raza comunei;• Alte măsuri/activități din domeniu.	<p>Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.</p>	<p>Comuna Răcășdia; Consiliul Județean Caraș-Severin; Ministerul Turismului; Sectorul privat.</p>
--	--	--

- **Axa prioritară IV - Dezvoltarea economică și a mediului de afaceri: Sprijinirea creșterii economice și a afacerilor cu resurse locale prin îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, dezvoltarea serviciilor suport pentru afaceri și consolidarea rolului activităților de agricultură și silvicultură în contextul dezvoltării spațiului rural**

✓ *Mediul de afaceri:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">Dezvoltarea și diversificarea oportunităților economice;Sprijin pentru dezvoltarea competitivității IMM-urilor locale: implementarea standardelor, instruirea antreprenorilor, mediatizarea programelor de finanțare pe domenii de activitate din Fonduri UE și guvernamentale, accesul pe noi piețe etc.;Înființarea și amenajarea unui Parc de Afaceri;Sustinerea infiintarii unor ONG-uri si incheiere de parteneriate pentru dezvoltarea zonei;Promovarea și atragerea de investiții străine directe (ISD) prin acordarea de facilități logistice (terenuri, spații, acces la utilități, infrastructură de telecomunicații, dotări diverse, etc), forță de muncă calificată, alte servicii, etc;Oferirea unor stimulente (facilități fiscale, concesiune terenuri) pentru localizarea firmelor;Dezvoltarea de noi infrastructuri de afaceri specializate (centre de afaceri, etc);Dezvoltarea unei oferte integrate de structuri suport și servicii pentru afaceri;Construirea unei fabrici de colectare si procesare a laptelui, centre angro pentru colectarea cartofilor și fructelor;Înființarea, amenajarea și dotarea unui centru zonal pentru colectarea, prelucrarea și ambalarea plantelor medicinale în Comuna Răcășdia;Dezvoltarea meșteșugurilor locale și a serviciilor;Alte măsuri/activități-proiecte în domeniu.	<p>2021 - termen final;</p> <p>Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.</p>	<p>UAT Comuna Răcășdia;</p> <p>Consiliul Județean Caraș-Severin;</p> <p>Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri;</p> <p>Ministerul Economiei;</p> <p>Sector privat;</p> <p>Bănci;</p> <p>Agenția de Dezvoltare Economico Socială Caraș-Severin.</p>

✓ *Dezvoltarea și creșterea calității activităților în domeniul agricol:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Diversificarea producției agricole și dezvoltarea unei agriculturi alternative/ecologice;• Investiții în agricultura ecologică;• Modernizarea tehnologiei folosite în domeniu agricol și zootehnic;• Mediatizarea potențialului agricol;• Realizarea instalațiilor moderne de irigare;• Susținerea micilor agricultori și dezvoltarea de servicii de asistență pentru aceștia;• Informarea privind măsurile de sprijin pentru fermieri și creșterea capacității producătorilor locali de a accesa programe europene;• Realizare spații cu infrastructură adecvată pentru investiții în agricultură, industria textilă, de cablaje, componente High Tech, etc;• Dezvoltarea unor structuri pentru susținerea activităților agricole și profesionalizarea modului de comercializare a produselor;• Realizarea unui centru local de colectare a produselor agricole;• Dezvoltarea capacității de prelucrare și procesare a produselor agro-zootehnice;• Amenajarea unei piețe de gros și agro-alimentare;• Modernizarea targului de animale, cereale și bunuri materiale;• Încurajarea și sprijinirea inițiativei private în domeniul activităților agricole, infiintare ferme agricole (pomicole, vegetale, piscicole, legumicole); infiintare ferme zootehnice (cresterea oilor, caprelor, porcinelor, a vacilor de lapte, a melcilor);• Alte măsuri/activități-proiecte în domeniu.	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Consiliul Județean Caraș- Severin; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

- **Axa prioritară V - Educație și resurse umane: Dezvoltarea și modernizarea învățământului prin crearea unor condiții necesare dezvoltării capitalului uman în re-proiectarea inovativă a produselor, serviciilor și tehnologiilor din toate domeniile vieții economico-sociale, în educația inițială și cea continuă, în strânsă corelare cu cerințele pieței muncii și cu standardele europene**

✓ *Sprijinirea sistemului de învățământ și a formării profesionale continue:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Modernizarea și perfecționarea infrastructurii educaționale;• Reabilitarea și dotarea unităților de învățământ;• Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în unitatea de învățământ din localitatea Vraniut (scoala + gradinița);• Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în unitatea de învățământ din localitatea Racășdia (scoala și gradinița);• Asigurarea mijloacelor de transport pentru elevi;• Amenajare locuri de joacă;• Realizare bazin de înot pentru copii/locuitorii comunei;• Amenajarea unei săli de sport aferentă Școlii Generale din Răcășdia;• Construirea unei baze sportive în localitatea Racășdia;• Amenajarea a 2 terenuri de sport – multifuncționale în localitățile Racășdia și Vraniut;• Reabilitarea stadionului;• Înființare club pentru tineret în localitatea Vraniut;• Îmbogățirea fondului de carte în cadrul bibliotecii;• Creșterea și facilitarea accesului la educație, în special pentru categoriile dezavantajate (rromi, persoane cu handicap);• Perfecționarea profesională a cadrelor didactice din învățământul obligatoriu;• Prevenirea abandonului școlar;• Dezvoltarea programelor de alfabetizare și a programelor de tipul „a doua șansă” pentru persoanele care nu au absolvit învățământul obligatoriu;	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Unități de învățământ; Inspectoratul Școlar al Județului Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș-Severin.

<ul style="list-style-type: none">• Promovarea învățării pe tot parcursul vieții;• Asigurarea calității serviciilor educaționale în educația timpurie și în învățământul pentru copiii și elevii cu cerințe educaționale speciale;• Promovarea parteneriatelor în educație (școală – autorități locale, școală – părinți, școală – agenți economici, școală – societate civilă);• Alte măsuri/activități din domeniu.		
--	--	--

✓ *Creșterea gradului de ocupare a populației din Răcășdia:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Promovarea formării profesionale pe tot parcursul vieții;• Recunoașterea și certificarea învățării non-formale și informale prin realizarea de parteneriate cu instituții competente;• Adaptarea ofertei la cererea de pe piața muncii din Răcășdia și din localitățile învecinate;• Valorificare potențialului uman calificat și instruit în diverse domenii de activitate;• Dezvoltarea serviciilor de consiliere, orientare profesională și informare privind cariera;• Facilitarea accesului la cursuri de formare și perfecționare continuă;• Inițierea unor cursuri de reconversie profesională în funcție de nevoile locale;• Dezvoltarea programelor specifice pentru reintegrarea pe piața muncii a persoanelor din grupuri vulnerabile;• Mediarea muncii - crearea de locuri de muncă stabile pe raza comunei prin dezvoltarea unor activități economice;• Alte măsuri/activități din domeniu.	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă din Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș-Severin; Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

➤ **Axa prioritară VI - Social și sănătate: Îmbunătățirea condițiilor sociale și de sănătate prin creșterea performanțelor și a disponibilității serviciilor sociale și**

îmbunătățirea infrastructurii specifice care să asigure calitatea corespunzătoare a serviciilor și informațiilor medicale și creșterea accesului populației la acestea

✓ *Asistența socială:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea infrastructurii sociale;• Pregătirea personalului care să lucreze în cadrul serviciilor de asistență socială;• Îmbunătățirea serviciilor pentru persoanele cu dizabilități;• Înființarea unui centru de zi pentru persoane varstnice;• Inițiere azil pentru batrani;• Amenajarea și dotarea unei Cantine Sociale;• Inițiere unui centru de zi pentru copiii defavorizați;• Înființarea de centre pentru tineret;• Construirea unui bloc de locuințe sociale;• Construirea unui centru comunal pentru servicii comunitare în localitatea Racasdia;• Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;• Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;• Crearea unei baze de date a comunei cu toate problemele sociale;• Înființarea unei servicii Social – autorizat și a unui ONG;• Alte măsuri/activități din domeniu.	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Consiliul Județean Caraș-Severin; Autoritatea de Sănătate Publică a județului Caraș-Severin; Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

✓ *Sistemul sanitar și fitosanitar:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea/modernizarea infrastructurii, dotarea cu echipamente și, după caz, mărirea capacității dispensarului/centrului medical;• Inițiere și dotarea unui punct sanitar în localitatea Vraniut;• Inițiere unui centru de permanentă;	2021 – termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia;

<ul style="list-style-type: none">• Facilitarea realizării unui punct farmaceutic în Racasdia;• Achiziția unei ambulante;• Înființarea și/ sau reabilitarea unor unități de promovare a sănătății (planificare familială, educație sanitară);• Dezvoltarea sistemului de e-sănătate;• Educarea tineretului în școli și a populației cu privire la principiile vieții sănătoase;• Elaborarea de studii și strategii în domeniul sănătății populației;• Reabilitarea/modernizarea infrastructurii, dotarea și, după caz, mărirea capacității cabinetului veterinar;• Alte măsuri/activități din domeniu.		Consiliul Județean Caraș- Severin; Ministerul Sănătății.
---	--	--

- **Axa prioritară VII - Capacitatea administrativă: Dezvoltarea și modernizarea administrației publice locale prin consolidarea și eficientizarea administrației publice în vederea creșterii calității serviciilor publice furnizate, creșterea productivității pe salariat și reducerea birocrăției prin reproiectarea inovativă a serviciilor publice**

✓ *Administrația locală:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea și modernizarea inovativă a infrastructurii instituționale;• Dotarea și echiparea structurii administrative, măsurarea creșterii productivității muncii și a reducerii birocrăției;• Înființare și dotare birou pentru accesare fonduri interne și externe;• Training pentru funcționarii publici în vederea organizării și eficientizării serviciilor descentralizate și reducerea birocrăției;• Training pentru funcționarii publici la cursuri de achiziții și management de proiect;• Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei pentru clădirea primăriei;• Reabilitarea fostei clădiri a primăriei din Vraniut;	2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	UAT Comuna Răcășdia; Consiliul Județean Caraș- Severin; Ministerul Administrației.

<ul style="list-style-type: none">• Amenajare centre civice in localitatile Racasdia si Vraniut;• Sprijinirea culturii, cultelor si a sportului;• Achiziționare mașină de pompieri pentru Serviciul situații de urgență;• Achiziționarea unui utilaj multifuncțional pentru întreținerea domeniului public al comunei: tractor multifuncțional cu echipamente auxiliare precum: remorcă, lamă dezăpezire, mătură stradală și remorcă vidanță;• Identificarea modalităților de implementare a reformei la nivel local;• Elaborarea procedurilor de cooperare între administrația centrală și locală precum și între autoritățile administrației publice locale/regionale și structurile implicate în procesul de descentralizare;• Realizarea documentelor strategice de planificare a activităților specifice administrației publice locale;• Introducerea sistemelor adecvate de management a documentelor;• Planificarea serviciilor destinate cetățenilor;• Simplificarea și reducerea barierelor administrative pentru cetățeni;• Constituirea grupurilor de acțiune locală (G.A.L.);• Menținerea statutului de comunitate minieră a zonei Răcășdia în vederea obținerii unui sprijin guvernamental focalizat;• Reabilitare cimitire;• Reabilitare/modernizare si dotare capela in localitatea Vraniut;• Amenajare camera frigorifica pentru cadavre animale;• Alte măsuri/activități din domeniu.		
---	--	--

✓ *Spațiul public și valorificarea specificului local al comunității locale:*

Plan de acțiune/proiecte propuse	Termen/Sursa de finanțare	Instituție responsabilă
<ul style="list-style-type: none">• Elaborarea de documentații P.U.Z. pentru zone de dezvoltare și nu doar pentru o investiție;• Realizarea cadastrului imobiliar/edilitar;	2021 – termen final;	UAT

<ul style="list-style-type: none">• Realizarea intabularii imobiliare/edilitare;• Consultări publice cu cetățenii despre imaginea localității;• Realizarea/actualizarea de studii în domeniu;• Măsuri pentru finalizarea investițiilor mai vechi sau recente nefinalizate;• Alte măsuri/activități-proiecte în domeniu.	Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.	Comuna Răcășdia; Consiliul Județean Caraș-Severin.
---	---	--

Planificarea strategică urmărește să mențină o viziune clară a destinelor comunității și a teritoriului, în termeni cât mai concreți și preciși. „*Planificarea strategică poate fi definită drept un proces care permite unei organizații să se concentreze asupra unei alinieri eficiente a resurselor sale cu misiunea și viziunea sa.*”²² Aceasta are ca scop concentrarea activităților și a tuturor celor implicați în viața comunității, în beneficiul și în interesul acesteia. Strategia de Dezvoltare Locală se subscrie cerințelor de dezvoltare ale Comunității Europene pe principii de Dezvoltare Durabilă.

²² Young Professional Scheme – Alistar Nicolson, Managementul strategic

5. Analiza S.W.O.T.

Prioritățile de dezvoltare ale comunei Răcășdia au fost stabilite pe baza analizei diagnostic, a analizei S.W.O.T. realizate, ca urmare a tuturor activităților desfășurate în procesul de elaborare al prezentei strategii. Analiza S.W.O.T. este o metodă de evaluare calitativă, bazată pe analiza mediului intern (puncte tari și puncte slabe) și a mediului extern al comunei (oportunități și amenințări), care furnizează informații privind poziția ocupată în raport cu mediul concurențial.

Strategia de dezvoltare trebuie fundamentată pe o analiză relevantă a stării existente a comunității. Pentru a putea lua deciziile corecte, trebuie analizate optim cerințele, constrângerile și opțiunile de dezvoltare. Specificul analizei S.W.O.T. este că studiază concomitent caracteristicile interne sau endogene și influențele mediului extern sau exogen, ținând cont atât de factorii pozitivi cât și de cei negativi.

Resursele materiale, cât și de natură umană, pe care orice instituție le dedică pentru atingerea unor obiective strategice, vor face obiectul unor evaluări a sistemului asupra căruia își dirijează acțiunile. Prin „sistem” înțelegem deopotrivă micro și macrosistemele, persoana dar și relația cu mediul. Analiza va scoate în evidență atuurile dar și carențele sistemului supus spre evaluare. Acestea fiind îmbinate cu o așa numită analiză – inventar a „oportunităților și amenințărilor” din mediul extern, se realizează „Analiza S.W.O.T.”.

În cadrul analizei S.W.O.T. se evaluează mai întâi specificul intern al entității pentru care se elaborează strategia, puncte forte și puncte slabe. Apoi se analizează influențele exterioare, efectele pozitive fiind considerate oportunități, iar cele negative, pericole.

Analiza s-a realizat prin prezentarea comunei din punct de vedere al:

- teritoriului;
- populației;
- activităților economice;
- organizarea instituțională.

Au fost prezentate detaliat aceste capitole folosind surse oficiale și informații din teritoriu. Rezultatul acestei analize s-a concretizat în analiza S.W.O.T. realizată pe cele 4 mari categorii care a scos în evidență punctele tari, slabe, oportunitățile și riscurile existente în microregiune.

Cuvântul S.W.O.T. este format din prima literă a cuvintelor Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (în engl.). Prin realizarea analizei, se dorește analizarea punctelor tari și a punctelor slabe, de asemenea amenințările și oportunitățile care determină spațiul geografic și socio-uman al comunei Răcășdia. Analiza expune într-o dispunere vizuală și concentrează în formulări cât mai precise și concise următoarele aspecte:

- **punctele forte (S = strengths)** care aparțin organizației / comunității și cuprind de obicei resurse, abilități disponibile; Punctele tari sunt acele valori sau competențe distinctive cu

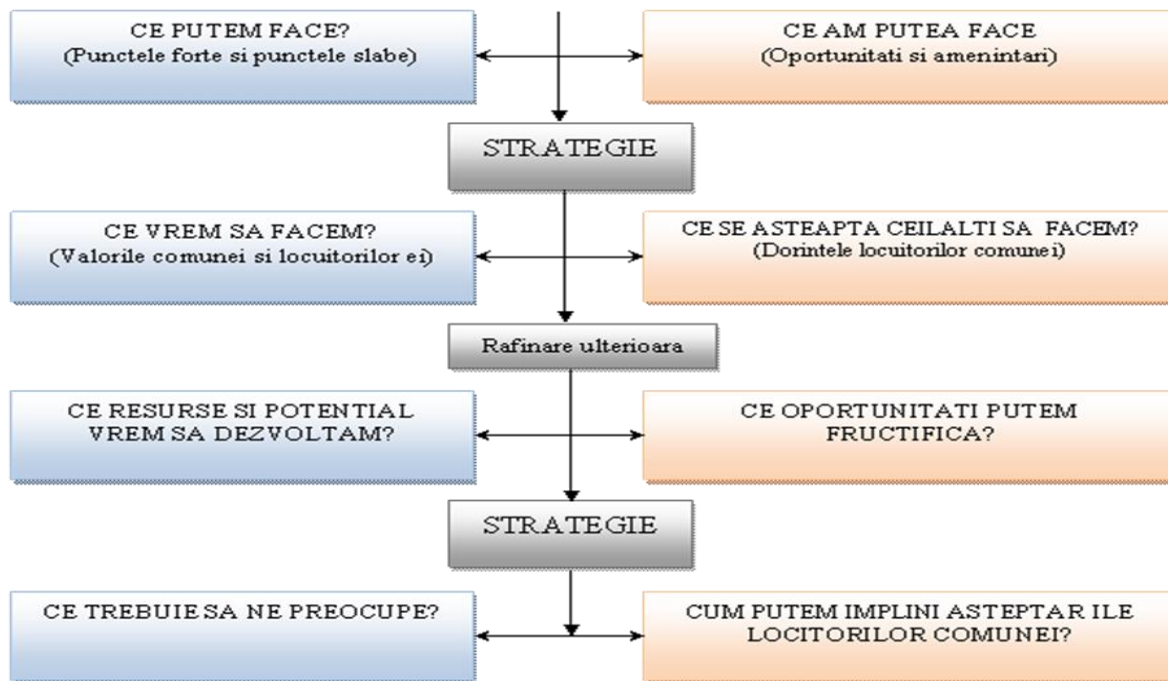
caracteristici legate de localizarea județului/localității, pe care acesta le posedă la un nivel superior în comparație cu alte zone, ceea ce îi asigură un anumit avantaj. Altfel prezentat, punctele forte, reprezintă acei factori care îi dau județului/localității un avantaj competitiv și îi conferă atractivitate;

- **punctele slabe (W = weaknesses)** care aparțin organizației / comunității și cuprind ceea ce –i lipsește acesteia pentru a-și atinge scopul propus; Punctele slabe sunt reprezentate de acei factori sau acele tendințe care creează obstacole în calea dezvoltării economico-sociale și pot lua forme sociale, financiare, de infrastructură sau legislative;
- **oportunitățile (O = opportunities)** care cuprind evenimente sau procese externe care pot ajuta la atingerea scopului (rezolvarea problemei); Oportunitățile reprezintă factori de mediu externi pozitivi pentru procesul de dezvoltare vizat, altfel spus șanse oferite de mediul extern a căror anticipare permite stabilirea strategiei în scopul exploataării profitabile a oportunităților apărute. Oportunități există, dar acestea trebuie identificate pentru a se stabili la timp strategia necesară fructificării lor;
- **amenințările (T = threats)** evenimente sau procese externe ce pot împiedica atingerea scopului. Amenințările includ factorii din afara sistemului analizat care ar putea să pună strategia de dezvoltare într-o poziție de risc. Aceștia sunt factori externi care nu pot fi controlați dar care pot fi anticipați și permit elaborarea unor planuri de urgență pentru prevenirea și rezolvarea acestor probleme.

Utilitatea analizei S.W.O.T. constă în faptul că procesul decizional bazat pe această analiză trebuie să includă următoarele elemente:

- ❖ construiește pe punctele tari;
- ❖ elimină punctele slabe;
- ❖ exploatează oportunitățile;
- ❖ îndepărtează amenințările.

5.1. Analiza S.W.O.T. – cadru general

Axa prioritară I - Infrastructura	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea în curs a infrastructurii de transport rutier; - Străzi din comună asfaltate recent sau în curs de asfaltare; - Existența sistemului centralizat de alimentare cu apă; - Existența sistemului centralizat de canalizare în procent de 99% finalizat; - Existența unei bune acoperiri a rețelei de telefonie fixă (Romtelecom/RDS) și mobilă (Vodafone, Orange, Cosmote, RDS); - Existența televiziunii prin cablu și conectare la Internet; - Existența rețelei de energie electrică în procent de 100%; 	<ul style="list-style-type: none"> - Infrastructură rutieră de acces necesită reabilitare/modernizare; - Lipsa infrastructurii pentru trafic pietonal; - Locuri de parcare insuficiente; - Podurile și podețele necesita reabilitare; - Lipsa trotuarelor pentru pietoni; - Lipsa unei piste pentru bicicliști; - Lipsa rețelei de canalizare în localitatea Vraniut; - Necesitatea inlocuirii lampilor la sistemul de iluminat public și digitalizarea rețelei de iluminat public; - Lipsa unui sistem de distribuție gaze naturale și a unui sistem de încălzire cu energie termică; - Nu există sisteme de irigații;

<ul style="list-style-type: none">- Existența unor servicii publice locale funcționale;- Existența Primăriei și Postului de Poliție în localitatea Răcășdia.	<ul style="list-style-type: none">- Necesitatea extinderii rețelei de telecomunicații și rețehnologizarea acesteia;- Buget local insuficient pentru cheltuielile curente și cofinanțarea tuturor proiectelor europene;- Slaba dotare a Serviciului Voluntar pentru Situatii de Urgenta, inclusiv lipsa unei masini de pompieri;- Implicare insuficientă a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității;- Lipsă surse finanțare pentru întocmire proiecte și studii de fezabilitate.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">- Posibilitatea modernizării/reabilitării de drumuri publice precum și a altor proiecte care includ reabilitarea infrastructurii de transport;- Măsuri privind promovarea tipurilor de transport ecologic prin oferirea de anumite facilități;- Măsuri privind realizarea rețelei de canalizare în localitatea Vraniut;- Măsuri privind realizarea unui sistem de distribuție gaze naturale și a unui sistem de încălzire cu energie termică;- Posibilitatea digitalizării sistemului de iluminat public;- Trend pozitiv privind dezvoltarea rurală la nivel de județ;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene precum și fonduri guvernamentale pentru investiții;- Programe ale autorităților centrale destinate dezvoltării locale;- Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare ale Uniunii Europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural;	<ul style="list-style-type: none">- Migrația populației tinere către orașe și în străinătate;- Lipsa personalului specializat în administrația locală pentru întocmirea de cereri de finanțare;- Insuficiența specialiștilor din zonă în domeniul întocmirii documentațiilor tehnice pentru proiectele de investiții;- Lipsa posibilității cofinanțării locale;- Creșterea continuă a costului vieții, fără o compensare în veniturile populației;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă;- Producerea unor calamități naturale sau decretarea stării de urgență;- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Europene pentru proiecte de infrastructură;- Lipsa informației în legatură cu programele de finanțare europeană.

- Accesarea de fonduri guvernamentale în scopul înființării de noi servicii, modernizări, etc.	
--	--

Axa prioritară II - Mediu	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Mediul natural lipsit de surse mari de poluare;- Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului;- Existența unor măsuri de protejare a parcurilor și a zonelor verzi;- Existența sistemului de colectare a deșeurilor, prin contractul încheiat, inclusiv pentru colectarea selectivă a deșeurilor cu S.C. BCA VIOSERVICE S.R.L.;- Calitatea solului și lipsa poluării industriale permit practicarea agriculturii ecologice;- Existența oportunităților de finanțare a acțiunilor din domeniul mediului, prin intermediul programelor specifice;- Mediul natural lipsit de surse mari de poluare.	<ul style="list-style-type: none">- Grad scăzut de conștientizare a populației cu privire la problematica mediului;- Lipsa utilizării unor sisteme de producere a energiei electrice, valorificare potențialului eolian prin investiții în parcuri eoliene generatoare de energie verde;- Insuficiența spațiilor publice amenajate pentru petrecerea timpului liber;- Implicare insuficientă a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității;- Necolectarea selecționată a deșeurilor în vederea reciclării, refolosirii, recuperării sau valorificării lor;- Educația ecologică este superficială;- Lipsa organizării unor acțiuni privind salubritatea căilor de comunicații, cursurilor de apă, etc.;- Necesitatea unor campanii de creștere a nivelului de informare privind protecția mediului;- Interesul scăzut al agenților economici în protecția mediului;- Lipsa fondurilor necesare înființării unor activități economice de reciclare a deșeurilor.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">- Organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară și transportul deșeurilor;	<ul style="list-style-type: none">- Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători;- Lipsa resurselor financiare pentru îndeplinirea obiectivelor de investiții propuse;

<ul style="list-style-type: none">- Consilierea și informarea populației pentru protecția mediului și colectarea selectivă a deșeurilor;- Implementarea unui sistem integrat de colectare selectivă a deșeurilor la nivel de localitate sau în parteneriat cu alte administrații locale învecinate;- Prevenirea/reducerea efectelor riscurilor naturale prin modernizarea sistemului de intervenții în situații de urgență (sistemul de avertizare);- Dezvoltarea activităților de conștientizare a populației asupra necesității conservării mediului înconjurător și de implicare a acesteia în activități de protejare a mediului;- Promovarea unicității cadrului natural din regiune;- Poziția Comunei Răcășdia, care conform situației geografice este situată într-o zonă în care intensitatea radiației luminoase medii, pe parcursul unui an este de 4,12 kWh/m²/zi.	<ul style="list-style-type: none">- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Europene pentru proiecte de mediu;- Mentalitatea de indiferență față de protecția mediului;- Un grad de percepție și receptivitate scăzut al populației față de problemele de mediu;- Erodarea terenurilor extravilane și poluarea localităților cu praf.
---	--

Axa prioritară III - Turism și cultură	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Potențial de dezvoltare turistică, agroturism;- Prezența obiectivelor turistice de interes național;- Ecumenismul local, existența lăcașelor de cult în localitate și buna conviețuire între confesiunile din comună;- Existența, păstrarea și promovarea obiceiurilor tradiționale specifice zonei;- Existența căminului cultural reabilitat, din localitatea Răcășdia;- Diversitate culturală, etnică și religioasă, manifestată printr-o armonie durabilă.	<ul style="list-style-type: none">- Resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine insuficiente;- Turismul slab dezvoltat;- Inexistența unor forme de promovare a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia;- Grad de dezvoltare redus în turism, datorită lipsei infrastructurii de bază (pensiuni, restaurante), deși există potențial turistic;- Deși există potențial turistic, nu există proiecte de dezvoltare a agroturismului la nivel local;

	<ul style="list-style-type: none">- Necesitatea amenajării de parcuri și spații de agrement în localitate;- Buget local insuficient pentru cofinanțarea proiectelor europene;- Obiective naturale neamenajate și nepromovate;- Promovarea insuficientă a zonei rurale și a produselor specifice.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">- Potențial turistic: agroturism, ecoturism, enduroturism etc;- Îmbunătățirea infrastructurii fizice, a utilităților și promovarea localității;- Trend pozitiv privind dezvoltarea rurală la nivel de județ;- Măsuri pentru promovarea evenimentelor culturale tradiționale;- Măsuri pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor locale;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene;- Programe ale autorităților centrale destinate dezvoltării locale;- Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare ale Uniunii Europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural;- Dezvoltarea turismului, prin accesarea de fonduri europene în scopul înființării de noi servicii de agrement, etc.;- Integrarea obiectivelor naturale în circuite și programe turistice;- Sprijinirea spațiului rural și conservarea valorilor tradiționale;- Posibilitatea accesării de fonduri comunitare destinate reabilitării infrastructurii culturale, de tineret și de sănătate;	<ul style="list-style-type: none">- Reacția redusă a mediului local la schimbările și provocările zilelor noastre, conducând la scăderea competitivității teritoriului comunei, în favoarea altor teritorii, considerate mai interesante de către turiști și investitorii în turism;- Promovarea deficitară a comunei;- Lipsa informației în legătură cu programele de finanțare europeană;- Degradarea obiectivelor din cauza exploatării incorecte.

- Valorificarea potențialului tradițional.

Axa prioritară IV - Dezvoltarea economică și a mediului de afaceri

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Potențial agricol și zootehnic;- Zona de șes din care face parte comuna, favorabilă pentru producția agricolă;- Potențial existent pentru obținerea de produse ecologice;- Existența unui potențial hidrografic care poate fi valorificat pentru sisteme de irigații moderne sau desecare pentru reabilitarea terenurilor;- Tradiții în dezvoltarea activității zootehnice;- Existența fondurilor structurale ale Uniunii Europene și posibilitatea accesării lor;- Suportul administrației locale oferit noilor investitori;- Existența forței de muncă;- Comerț cu amănuntul de mărfuri alimentare și nealimentare, cât și cu diverse produse agricole (cereale, legume, fructe etc.), animale și păsări vii, articole de uz casnic și gospodăresc etc.;- Tradiții în creșterea animalelor;- Aplicarea metodologiei de evaluare a performanțelor personalului angajat în administrația publică;- Participarea, în limita fondurilor a tuturor categoriilor de personal la activități de formare;- Membru în Asociația de Dezvoltare Locală - Grupul de Acțiune Locală Calugara.	<ul style="list-style-type: none">- Potențial zootehnic parțial nevalorificat;- Potențial pomicol parțial nevalorificat;- Agricultură neperformantă, de slabă calitate și având o prioritate secundară;- Bugetul local insuficient satisfacerii necesităților de dezvoltare a comunei;- Mediu de afaceri slab dezvoltat;- Lipsa utilajelor agricole performante;- Lipsa unui sistem centralizat de desfacere al produselor agricole;- Lipsa unui parc de afaceri;- Forma de muncă slab și mediu calificată, nepregătită pentru a face față cerințelor de pe piața muncii;- Interes scăzut pentru activitățile și investițiile din agricultură;- Lipsa investițiilor din spațiul comunitar pe teritoriul comunei;- Lipsa unui centru local de colectare și procesare a produselor agricole;- Bugetul local insuficient satisfacerii necesităților de dezvoltare a comunei;- Lipsa unor centre de prelucrare/preluare de la micii producători agricoli;- Spirit antreprenorial relativ scăzut;- Diversificarea redusă a activităților economice din zonă.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">- Valorificarea potențialului agricol și zootehnic al comunei;- Înființarea și modernizarea fermelor agricole;	<ul style="list-style-type: none">- Eroziunea și degradarea calității solurilor ce pot conduce la scăderea randamentului;

<ul style="list-style-type: none">- Susținerea formelor asociative;- Potențial existent pentru dezvoltarea exploatațiilor bio și obținerea de produse ecologice;- Pregătirea sectorului agricol în fața schimbărilor climatice (canale de irigații) care să asigure echilibrul natural;- Susținerea micilor agricultori și dezvoltarea de servicii de asistență și facilități pentru aceștia;- Existența fondurilor structurale ale Uniunii Europene și posibilitatea accesării lor;- Existența programelor guvernamentale de susținere a sectorului IMM;- Oportunități multiple de finanțare oferite prin programele derulate în cadrul fondurilor comunitare;- Implicarea autorităților locale în problemele comunității;- Creșterea competitivității sectorului IMM;- Promovarea IMM-urilor din localitate și a produselor/serviciilor acestora prin susținerea participării comune la târguri și expoziții, elaborarea de materiale de prezentare a localității cu secțiune de economie inclusă, promovarea prin încheierea de înfrățiri și schimburi de experiență cu localități din străinătate;- Sprijinirea dezvoltării I.M.M.-urilor din domeniul industrial și al serviciilor (creșterea numărului IMM-urilor) prin acordarea de facilități la plata taxelor și impozitelor asupra terenurilor și clădirilor;- Susținerea obiceiurilor meșteșugărești;- Diversificarea activităților economice;- Inițierea unui centru de colectare și procesare a produselor agricole.	<ul style="list-style-type: none">- Numărul de concurenți în creștere pentru produsele agroalimentare de pe piața Uniunii Europene;- Forța de muncă angajată la negru;- Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia;- Migrația populației tinere către orașe și în străinătate;- Locuri de muncă insuficiente, slab remunerate și fără perspective de dezvoltare profesională;- Îmbătrânirea forței de muncă;- Condiții meteorologice nefavorabile (inundații, secetă);- Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale;- Lipsă surse finanțare pentru asistență tehnică și consultanță acordată pentru dezvoltarea de noi afaceri și promovare zonă;- Număr mic de asociații pentru producătorii agricoli (zootehnie, pomicultură, etc.) pentru încurajarea accesului la fondurile externe;- Acțiuni directe ale celorlalte localități care pot scoate Răcășdia din cursa pentru atragerea investitorilor;- Lipsa capitalului și a spiritului antreprenorial, în special la tineri;- Concurența importului de produse agroalimentare de pe piața Uniunii Europene;- Neadaptarea agenților economici la standardele Uniunii Europene pentru a fi competitivi;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă;
--	---

	- Schimbări tehnologice.
--	--------------------------

Axa prioritară V - Educație și resurse umane	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Existența în comună a unităților de învățământ preșcolar și școlar;- Dotarea unităților de învățământ;- Management instituțional/școlar adecvat în unitățile de învățământ public;- Implementarea programelor de integrare a copiilor de alte etnii în unitățile învățământului obligatoriu;- Interes sporit pentru învățământul superior și formarea continuă a populației;- Populația aptă de muncă a comunei;- Rata infrafracționalității extrem de redusă;- Calificarea profesională prin formare inițială se realizează prin sistemul de învățământ public;- Potențial uman, forță de muncă ieftină și facil de calificat;- În general tinerii au o mentalitate pozitivă în ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă;- Parțial administrație locală receptivă, activă, cu inițiativă, disponibilă pentru orice efort privind dezvoltarea comunității.	<ul style="list-style-type: none">- Populația școlară în scădere continuă, determinată de reducerea natalității și migrarea populației tinere în țările Uniunii Europene;- Abandon școlar;- Informare insuficientă;- Necesitatea de consiliere psihologică;- Necesitatea îmbogățirii fondului de carte;- Lipsa de parteneriate eficiente între școală și mediul de afaceri;- Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special;- Necorelarea cererii cu oferta de pe piața muncii;- Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă;- Nevoia unei schimbări (mai ales în cazul formării inițiale) definită prin sintagma o calificare - pentru mai multe meserii, în loc de practica de tipul: „o calificare - o meserie”;- Lipsa interesului instituțiilor pentru accesarea fondurilor structurale.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">- Construirea unor spații de joacă pentru copii;- Atragerea de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă;	<ul style="list-style-type: none">- Reducerea numărului populației școlare datorată declinului natalității;- Scăderea interesului adolescenților față de studiile universitare;- Lipsa posibilității cofinanțării locale;

<ul style="list-style-type: none">- Existența unor reglementări ce acordă facilități angajatorilor care creează locuri de muncă pentru șomeri, tineri absolvenți etc;- Organizarea de cursuri de formare și reconversie profesională în comună;- Accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea profesională a persoanelor active din comună;- Creșterea nivelului de pregătire profesională a forței de muncă;- Implementarea unor proiecte care să stimuleze implicarea tinerilor în activități aducătoare de venituri;- Monitorizarea stării ocupaționale a populației;- Creșterea calității vieții locuitorilor.	<ul style="list-style-type: none">- Îmbătrânirea populației comunei, proces specific întregului spațiu rural românesc;- Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului;- Creșterea continuă a costului vieții, fără o compensare în veniturile populației;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă;- Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia.
--	--

Axa prioritară VI - Social și sănătate;	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Acces facil la serviciile sociale a tuturor potențialilor beneficiari fără discriminare de sex, vârstă, religie, apartenență etnică sau naționalitate;- Disciplina elevilor este foarte bună, fenomenele de delincvență și/sau infracționalitate, nefiind cunoscute la nivelul unităților de învățământ de pe raza comunei;- Existența unei infrastructuri sanitare;- Implementarea programelor de integrare a copiilor de alte etnii în unitățile învățământului obligatoriu.	<ul style="list-style-type: none">- Resurse umane insuficiente pentru aplicarea în mod corespunzător a standardelor de calitate în domeniul protecției sociale;- Lipsa serviciilor sociale comunitare pentru copil și familie;- Inexistența unui centru de recuperare;- Lipsa unui punct sanitar în localitatea Vraniut;- Lipsa unui punct farmaceutic în Răcășdia;- Lipsa unui centru de permanentă;- Acoperire insuficientă și neuniformă cu personal medical;- Inexistența unui centru de zi pentru persoanele vârstnice, în ciuda numărului de persoane vârstnice din comună;- Inexistența unui azil pentru bătrâni;- Starea de sănătate precară a locuitorilor comunei;

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">- Reabilitarea infrastructurii sociale;- Existența unor măsuri pentru dotarea dispensarului uman;- Înființarea unui centru de zi de bătrâni;- Acordarea de servicii de informare, consiliere și mediere a persoanelor cu dizabilități;- Continuarea reformei protecției persoanei cu handicap, încadrarea corespunzătoare cu personal și alocarea de fonduri corespunzătoare aplicării reglementărilor Uniunii Europene;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene și a programelor de finanțare naționale în domeniul social;- Creșterea interesului populației pentru subiecte ce tratează prevenirea îmbolnăvirilor.	<ul style="list-style-type: none">- Îmbătrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane).- Lipsa posibilității cofinanțării locale;- Schimbări frecvente în legislația specifică din domeniul sănătății;- Creșterea numărului de persoane vârstnice imobilizate la pat ce nu pot fi asistate de rude, datorită exodului uman;- Libera circulație a persoanelor și facilitățile create după aderarea României la Uniunea Europeană pentru ocuparea de locuri de muncă induc riscul migrării personalului de specialitate, mai ales a celui înalt calificat și performant;- Neasigurarea de resurse financiare suficiente pentru a menține nivelul adecvat al protecției și promovării drepturilor copilului;- Condițiile din sistemul medical nu stimulează încheierea de contracte de asigurare;- Rata scăzută a natalității în comună;- Creșterea numărului de „captivi” (persoane dependente) în sistemul de protecție socială.

Axa prioritară VII - Capacitatea administrativă	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Existența Primăriei și a Postului de Poliție în localitatea Răcășdia;- Personal competent angajat în cadrul primăriei și în cadrul celorlalte instituții publice reprezentate în comună;- Administrație locală receptivă, cu inițiativă, disponibilă pentru orice efort privind dezvoltarea comunității;	<ul style="list-style-type: none">- Buget local insuficient pentru cheltuielile curente și cofinanțarea proiectelor europene;- Necesitatea achiziționării de utilaje: mașină pompieri;- Lipsă surse finanțare pentru întocmire proiecte și studii de fezabilitate;- Implicare insuficientă a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității;

<ul style="list-style-type: none">- Existența unor servicii publice locale funcționale: poștă, Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență;- Există protocoale încheiate în domeniul gestionării deșeurilor și accesării de fonduri externe;- Colaborare eficientă cu instituțiile județene;- Transparență la nivel decizional;- Comunicare bună a cetățenilor cu autoritatea locală;- Participarea la programe de instruire a angajaților Primăriei;- Asigurarea transparenței în luarea deciziilor.	<ul style="list-style-type: none">- Personal insuficient pentru unele domenii de activitate din cadrul administrației locale;- Necesitatea formării continue a personalului din cadrul administrației locale;- Numărul mare de schimbări legislative nu permite cunoașterea tuturor modificărilor în timp util;- Unele erori în aplicarea legislației;- Gradul redus de interes a cetățenilor în a se implica activ în procesul de luare a deciziei la nivel local.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">- Programe ale autorităților centrale destinate dezvoltării locale;- Creșterea autonomiei locale în actul administrativ;- Aplicarea principiului transparenței în activitatea instituției publice;- Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare ale Uniunii Europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural;- Existența la nivelul Consiliului Județean a unor structuri care acordă sprijin și asistență de specialitate pentru accesarea diverselor fonduri europene;- Trend pozitiv privind dezvoltarea rurală la nivel de județ;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene;- Simplificarea și reducerea barierelor administrative pentru cetățeni;- Implicarea autorităților locale în problemele comunității.	<ul style="list-style-type: none">- Retribuirea necorespunzătoare a personalului bugetar;- Menținerea unei birocrății excesive de natură a împiedica buna activitate administrativă;- Imposibilitatea recuperării unor taxe și impozite;- Convulsii sociale;- Riscul eșecului în finalizarea unor proiecte urmărite;- Lipsa posibilității cofinanțării locale;- Creșterea continuă a costului vieții, fără o compensare în veniturile populației;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă.

Rezultatul analizei S.W.O.T. poate fi utilizat în scopul identificării unor strategii alternative necesare atât în faza de inițiere, cât și în faza de dezvoltare a comunei. În funcție de elementele preluate din analiza S.W.O.T., strategiile alternative pot fi:

Strategii de tip S/O - utilizează punctele tari în vederea valorificării optime a oportunităților oferite de mediul extern. Experiența și pregătirea profesională a specialiștilor comunei, reflectată în calitatea serviciilor oferite va fi valorificată prin dezvoltarea unor programe care au drept scop stimularea interesului antreprenorial al tinerilor, în parteneriat cu instituțiile și organizațiile publice și private cu activitate în domeniul antreprenorial. Sunt cele mai eficiente strategii.

Strategii de tip W/O - exploatează oportunitățile oferite de mediul extern, în scopul contracarării punctelor slabe, dezvoltarea unor centre de consultanță în afaceri și management capabile să inițieze și să susțină programe de instruire destinate formării unor abilități și competențe competitive care să faciliteze accesul tinerilor pe piața muncii.

Strategii de tip S/T - sunt construite pe punctele tari ale mediului intern și urmăresc reducerea amenințărilor venite din partea mediului extern, facilitarea accesului la cele mai recente informații din domeniul antreprenorial și oferirea unui pachet de servicii complex, adaptat nevoilor și particularităților tinerilor, astfel încât aceștia să opteze pentru inițierea unei afaceri ca alternativă la cautarea unui loc de muncă în străinătate.

Strategii de tip W/T - vizează reducerea punctelor slabe și evitarea amenințărilor mediului extern, identificarea unor măsuri care să faciliteze accesul tinerilor pe piața muncii, astfel încât aceștia să nu mai fie nevoiți să-și caute un loc de muncă în afara țării. Sunt cele mai ineficiente strategii. Pe baza strategiilor alternative poate fi construit un plan strategic de acțiune sau orice alt plan legat de dezvoltarea comunei.

Proiectele de viitor ale comunei Răcășdia, vor fi construite pe modelul oferit de strategia de tip S/O. Astfel, se va încerca să se valorifice punctele tari ale comunei în raport cu oportunitățile mediului extern.²³

Administrația publică locală, trebuie să își însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale

²³ Osita Christian; Onyebuchi Idoko; Justina Nzekwe – *Organization's stability and productivity: the role of SWOT analysis*

funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheșat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (P.P.S.) are ca obiectiv definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei pe o perioadă de 6 ani. Etapele metodologice principale ale P.P.S. au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Pentru a avea rezultate benefice, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea la nivelul administrației publice locale a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunei.

Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- raportul valoare investiție/efecte economico-financiare produse;
- raportul valoare investiție/numărul beneficiarilor.

În situația strategiilor pe termen lung trebuie să se urmărească cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

În urma efectuării analizei S.W.O.T. s-au identificat următoarele principii prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării, și anume:

- dezvoltare economică; dezvoltare infrastructură; creșterea atractivității; crearea locurilor de muncă; programe de formare profesională; competitivitate; confort social, cultural; agrement.

5.2. Implementarea monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare

Principala problemă întâmpinată în implementarea strategiei a fost legată de lipsa fondurilor, ceea ce reprezintă o provocare și pentru perioada următoare. În măsura în care se dovedesc a fi în continuare necesare pentru viziunea de dezvoltare ulterioară a comunei, măsurile rămase neimplementate vor fi transpuse în strategia pentru perioada 2021 – 2027.

Implementarea strategiei include, printre altele, dezvoltarea unei structuri organizaționale eficiente, pregătirea bugetului și a programelor care să sprijine execuția strategiei, etapa de implementare fiind deseori numită etapa de acțiune în managementul strategic, uneori fiind și cel mai dificil de realizat.

Etapă de implementare, monitorizare și control reprezintă sistemul complex de realizare a proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în strategie și de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor și asupra succesului și impactului acestora asupra dezvoltării comunității.

Evaluarea eficienței în implementarea strategiei este de asemenea îngreunată din lipsa unui sistem de monitorizare adecvat și dificultatea de a compara indicatorii de rezultat cu indicatori propuși la începutul perioadei de programare a strategiei, în ceea ce privește utilizarea eficientă a resurselor.

Impactul Strategiei de Dezvoltare Locală este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Se remarcă faptul că marea parte a măsurilor implementate au vizat domeniul infrastructurii edilitare. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează creșterea calității vieții locuitorilor și atragerea unui număr mai mare de turiști și de investitori, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.

Indicatorii de realizare a obiectivelor ce se doresc a fi implementate și propuse prin strategie, pe domenii, sunt:

- aducerea infrastructurii la standard cât mai ridicat;
- dezvoltarea resurselor umane și a mediului economic prin diverse parteneriate;
- dezvoltarea turismului și promovarea antreprenoriatului la nivelul comunei;
- îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii turistice, a facilităților și atracțiilor turistice existente în zonă;
- dinamica creșterii populației;
- îmbunătățirea condițiilor din educație;
- încurajarea și sprijinirea creării locurilor de muncă;
- dezvoltarea și modernizarea serviciilor publice.

5.2.1. Etapele implementării strategiei sunt următoarele:

1) Adoptarea - În cadrul acestei etape strategia va fi înaintată Consiliului Local în vederea aprobării.

2) Implementarea - În cadrul acestei etape se vor realiza acțiunile, activitățile, măsurile și proiectele concrete de implementare. Fiecare proiect va conține obiective stricte, planul activităților necesare, perioada de desfășurare, persoanele responsabile în proiect și partenerii implicați în realizarea proiectului, sursele de finanțare.

3) Monitorizare - Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informațiilor, cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către primărie, asigurând transparență în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare, presupunând resurse considerabile alocate (sisteme de colectare, prelucrare și raportare) și o pregătire specifică (definirea indicatorilor cantitativi și calitativi, corelat cu potențialele surse de colectare/ producere a acestora).

Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg, și a acțiunilor concrete, urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte și performanțele echipelor de implementare.

În cazul apariției unor devieri de la planificare, a unor situații de criză sau de forță majoră, a unor reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie, activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare/restructurare/alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevăzut, asigurându-se astfel impactul așteptat.

Modalitatea de colectare și corectitudinea datelor sunt importante în condițiile în care monitorizarea activează ca un sistem de avertizare timpurie și adesea punctează probleme sau arii care au nevoie de evaluare. Construirea unui sistem de monitorizare al strategiei de dezvoltare este necesară, pentru a urmări în mod continuu implementarea și pentru a putea acționa rapid și eficient în cazul apariției unor eventuale probleme.

4) Evaluarea rezultatelor și impactului - Sistemul de evaluare permite să se aprecieze în ce măsură Strategia și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

- **Evaluarea anterioară începerii acțiunii:** se evaluează impactul potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii;
- **Evaluarea intermediară a acțiunii:** se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare;
- **Evaluarea finală** se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza dacă au fost atinse rezultatele prevăzute de proiect. Aceasta evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care să consolideze sau să corecteze rezultatele realizate.

Pentru realizarea monitorizării și evaluării, atât la nivel de strategie cât și la nivel de acțiune individuală, se pot utiliza indicatori de progres, la nivel de strategie și indicatori de impact și de rezultat, la nivel de acțiuni concrete.

Activitatea de monitorizare - evaluare reprezintă principalul instrument de feed-back concret al oricarui proces managerial de implementare a dezvoltării, gradul de generalitate al acestuia variind în funcție de nivelul supus analizei: program, axa de finanțare, proiect.

Per ansamblu, activitatea de monitorizare - evaluare, se opune analizei ex-ante care reprezintă o activitate de evaluare premergătoare - preliminară, care indiferent de profesionalismul cu care este realizată are dezavantajul de a fi abstractă, imposibil de a se justifica pe rezultate concrete ci doar pe estimare. Dimpotrivă, activitatea de monitorizare - evaluare presupune o măsurare curentă sau imediată a indicatorilor urmăriți, iar evaluarea presupune intervenții transversale de măsurare a efectelor obținute în raport cu cele asumate.

În acest caz se discută de o evaluare ex-post care poate propune diverse evaluări de la nivelul macro al atingerii obiectivelor, la indicatorii concreți de rezultate la nivel de program, axă sau proiect inclusiv perspectiva impactului sau sustenabilității intervenției. Evident că o evaluare poate lua în considerare și alte efecte pozitive, rezultate multiplicatoare sau derivate din intervențiile propriu-zise care nu constituiau obiective în sine dar care adaugă plus de valoare per ansamblu.

Dincolo de aceste chestiuni prezentate, activitatea de monitorizare - evaluare reprezintă mai mult decât o provocare intelectuală și metodologică, este un demers de publicitate și asumare publică în fața unui colectiv a unor rezultate în vederea identificării de soluții de moment sau de perspectivă.

Monitorizarea și evaluarea sunt procese corelate și interdependente, ce depind de etapele de identificare și de formulare a strategiei. Monitorizarea furnizează informația necesară evaluării, astfel că, pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori.

În procesul de dezvoltare se vor evalua continuu complexitatea factorilor SEMT (social – economic – mediu - tehnologic) prin indicatori de dezvoltare durabilă considerați relevanți pentru Comuna Răcășdia.

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei se va efectua folosind un sistem unic bazat pe indicatori calitativi și cantitativi. Sistemul propus apropie indicatorii destinați unui proces de evaluare și monitorizare a dezvoltării locale, de situația concretă a Comunei Răcășdia, precum și de potențialul și aspirațiile de dezvoltare ale actorilor locali.

Obiective și metodologie

Activitatea de monitorizare a obiectivelor propuse pentru anii 2021-2027 urmărește:

- realizarea activităților propuse în strategie;
- evaluarea gradului de îndeplinire a indicatorilor și țintelor asumate în cadrul documentului la diferite nivele: geografic, de program, de axă sau chiar de proiect;

- evaluarea impactului per ansamblu a programului asupra regiunii raportat la indicatorii Uniunii Europene;
- semnalarea problemelor sau riscurilor;
- identificarea și promovarea de proiecte - pilot și de bune practici;
- optimizarea pe parcurs a unor aspecte metodologice;
- asigurarea publicității și diseminării rezultatelor la nivelul factorilor interesați;
- facilitarea schimbului de informații între „actorii” dezvoltării regionale și beneficiari de proiecte la nivelul Regiunii de Vest.

Durata și etapele de monitorizare

Activitatea de monitorizare se desfășoară în anii 2025, 2026 și 2027 și cuprinde următoarele 5 etape: pregătirea, colectarea datelor, analiza rezultatelor, elaborarea unui raport strategic de monitorizare și prezentarea rezultatelor.

Capitolul 6

Planul local de actiune

Planul de acțiuni este un plan detaliat, pe termen scurt și mediu, care descrie acțiunile și pașii necesari aplicării strategiei și atingerii obiectivelor. Este necesar ca aceste acțiuni să fie prioritizate, astfel încât realizarea lor și atingerea progresivă a țintelor pe termen mediu și scurt să ducă la îndeplinirea obiectivelor stabilite pe termen lung.

Conține:

- responsabilitatea asumării sarcinilor;
- calendarul desfășurării acțiunilor;
- resursele alocate;
- metodele de monitorizare și evaluare.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domeniul de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

Planul de acțiune este procesul participativ de dezvoltare a unui plan relativ scurt, care utilizează resurse disponibile pentru a atinge obiective limitate, de obicei într-o zonă bine definită.

Planul Local de Acțiune (PLA) va fi revizuit periodic, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare a comunei Răcășdia, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Situația dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice a fost analizată în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Planul de Acțiune pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Răcășdia reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne.

Rolul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economico-sociale, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru comuna Răcășdia.

Necesitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor care trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite. La nivel temporal, pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

- a. Planul de dezvoltare (planificarea activitatilor)
- b. Planul de executare (implementarea activitatilor)
- c. Planul de monitorizare (evaluarea activitatilor).

Pentru a avea o dezvoltare încheată, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

- Administrația Locală - prin Instituția Primăriei (Comunei) și Consiliului Local, care trebuie să-și replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar planului de acțiune;
- Comunitatea Locală - cetățeni și organizații, actori principali ai dezvoltării locale, prin atitudine și participare activă;
- Mediul de afaceri - firme și instituții finanțatoare, ca și suport financiar și logistic (informații și tehnologii moderne).

Planul de acțiune cuprinde:

- programul de management, care planifică o serie de activități de organizare și inițiere a implementării, apoi urmărirea evoluției implementării și luarea măsurilor cuvenite;
- modul de implementare în care competențele și atribuțiile sunt grupate pe structuri de implementare grupate pe funcții ale structurii manageriale: previziune, organizare, coordonare, antrenare;
- etapele implementării strategiei de dezvoltare locală. Planul anual este stabilit de Consiliul Local prin stabilirea priorității de realizarea a obiectivelor și măsurilor programate conform criteriului presiune - stare - răspuns.

Acest criteriu se aplică astfel:

- se măsoară presiunea necesității îndeplinirii fiecărui obiectiv stabilit la momentul inițial; această presiune se cuantifică pe nivelurile maxim, mediu, mic;
- se evaluează situația inițială, de fapt, stadiul în care se afla acțiunea (studiu de fezabilitate, studiu de impact, elaborare proiect, implementare etc.);
- se presupune aplicarea măsurii;
- se măsoară starea ipotetică finală, care se cuantifică sub formă de răspuns.

Planul Local de Acțiune prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluată continuu complexitatea factorilor S.E.M.T. (social-economic-mediul-tehnologic) prin indicatorii de dezvoltare durabilă (dimensiuni ale durabilității) selecționați ca relevanți pentru comuna Răcășdia. Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare a comunei.

Planul de acțiuni în vederea implementării strategiei implică totalitatea pașilor care trebuie parcurși, a termenelor, instrumentelor manageriale și cheltuielilor necesare implementării strategiei.

Acțiune	Descrierea acțiunii propuse
<i>Stabilirea structurii de implementare</i>	Nominalizarea unui Responsabil pentru implementarea strategiei, care să coordoneze procesul de implementare. Nominalizarea direcțiilor din cadrul Primăriei, responsabile de implementarea proiectelor aferente obiectivelor strategice sau axelor prioritare corelate cu activitatea desfășurată.
<i>Alocarea resurselor</i>	Alocarea resurselor umane implicate în acest proces, cu trasarea clară a responsabilităților pentru implementarea fiecărui proiect / măsură din cele propuse. Alocarea resurselor financiare este esențială pentru succesul unei strategii. Astfel, pentru proiectele propuse vor fi identificate surse de finanțare interne sau externe.
<i>Monitorizare, raportare, evaluare</i>	Pentru monitorizarea strategiei se recomandă analize semestriale cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectelor și în atingerea indicatorilor de realizare și de rezultat, eventual în ajustarea acestora în funcție de schimbările contextului socio-economic. Strategia poate fi revizuită anula sau ori de câte ori este necesar.

	Situatii care pot impune revizuirea strategiei sunt cele legate de actualizarea surselor de finanțare ale proiectelor propuse odată cu aprobarea programelor de finanțare aferente perioadei 2021 – 2027 sau după aprobarea strategiei județene / regionale, în urma căreia ar putea fi necesară o actualizare a proiectelor / măsurilor propuse în strategia comunei.
--	--

6.1. Estimarea finanțării

Strategia de dezvoltare locală a comunei Răcășdia stabilește la momentul prezent, pe baza analizelor și soluțiilor identificate, prioritățile stringente de dezvoltare ale comunei, la nivel local, județean și regional și propune susținerea acestora prin investiții publice concentrate, alocate pe bază de programe și proiecte considerând surse de finanțare și mijloace multiple.

Sprijinirea proiectelor de dezvoltare în perioada 2021-2027 din domeniul agriculturii, zootehniei, infrastructurii, transportului, mediului, economic, turistic, educației, culturii, sănătății, asistenței sociale, administrației publice va duce la creșterea economică a comunei Răcășdia și la creșterea nivelului de trai a locuitorilor zonei.

În vederea realizării obiectivelor propuse se urmărește atragerea de fonduri comunitare și private într-un procent cât mai mare și micșorarea fondurilor provenite de la bugetul local. Cofinanțarea proiectelor, cât și realizarea proiectelor tehnice, a studiilor de fezabilitate, întocmirea documentației trebuie susținute din fondurile rezultate de la bugetul local, dacă este cazul.

Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale. Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului. Cheltuielile care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune comuna Răcășdia.

Necesitățile de finanțare reprezintă o cuantificare a nevoilor locale, indiferent de sursa de finanțare (buget de stat, buget local, fonduri comunitare, fonduri private). La nivelul administrațiilor publice locale, există o plajă variată de surse de finanțare pentru proiectele de investiții de interes local. Alegerea celei mai optime surse de finanțare pentru un proiect de investiții dezvoltat la nivel local, implică o bună cunoaștere a legislației naționale în vigoare, a legislației europene în materie de fonduri, a Programelor Operaționale aferente fondurilor Uniunii Europene, precum și a nevoilor curente și viitoare ale comunității locale.

Unitatea Administrativ Teritorială Răcășdia, poate dispune de următoarele surse de finanțare în vederea realizării obiectivelor de investiție propuse, și anume:

- ❖ Bugetul local și Bugetul de stat;
- ❖ Bugetul județului Caraș - Severin;
- ❖ Programe guvernamentale;
- ❖ Fonduri Europene Structurale și de Investiții (Programe Operaționale, PNDR);
- ❖ Alte programe și fonduri externe nerambursabile;
- ❖ Alte surse: credite bancare și finanțări private.

Responsabilitatea principală pentru coordonarea, implementarea și controlul intervențiilor, conform principiilor subsidiarității și proporționalității, revine statului membru, adică României. Cadrul legislativ desemnează instituțiile care coordonează implementarea și gestionarea asistenței financiare comunitare, precum și misiunile încredințate fiecăreia.

Pentru a previziona bugetul pe următorii 7 ani, s-a avut în vedere bugetul din ultimii 7 ani. Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită măcar asigurarea unui buget minim de funcționare pentru:

- Venituri: resursele financiare publice;
- Subvenții și alocații: sume de bani care sunt acordate de către stat pentru anumite categorii sociale sau pentru sprijinirea IMM-uri lor;
- Cheltuieli totale: reprezintă suma cheltuielilor efectuate de administrațiile publice;
- Cheltuieli curente: de personal, de materiale și servicii, subvenții, prime, transferuri, dobânzi aferente datoriei publice, rezerve;
- Cheltuieli pentru investiții sau de capital: cheltuieli pentru implementarea proiectelor propuse: infrastructură, mediu, sănătate, educație, administrație etc.

Bugetul Unității Administrativ Teritoriale Răcășdia este instrumentul care stabilește și autorizează, pentru fiecare exercițiu financiar, suma totală a veniturilor și a cheltuielilor considerate necesare.

Bugetul este întocmit și executat în conformitate cu următoarele principii: unitate, exactitate bugetară, anualitate, echilibru, unitate de cont, universalitate, specificitate, bună gestiune financiară și transparență.

În fiecare an, previziunea bugetară se va revizui în funcție de bugetul din anul precedent și va fi distribuit, de asemenea, pe domenii prioritare și de interes pentru dezvoltarea comunității.

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

7. Procesul partenerial

Beneficiarul programului Leader este Grupul de Acțiune Locală (denumit în continuare G.A.L., cunoscut ca și Grup de Inițiativă Locală), care reprezintă parteneriate constituite între diverși reprezentanți ai sectorului socio-economic din teritoriu și care determină direcția de dezvoltare a regiunii.

Un Grup de Acțiune Locală (acronim G.A.L.) este o formă de parteneriat constituit într-un teritoriu rural care reunește reprezentanți ai sectoarelor public, privat și ai societății civile din teritoriul respectiv, creat cu scopul de a implementa metodele L.E.A.D.E.R. (acronim din franceză: Liaison entre actions de développement de l'économie rurale) de dezvoltare rurală.

O astfel de structură este finanțată în baza unei bugetări prin intermediul Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (acronim F.E.A.D.R.), scopul fiind participarea la cofinanțarea proiectelor de tip L.E.A.D.E.R. din arealul de acoperire. Grupul de Acțiune Locală elaborează o strategie de dezvoltare rurală sau locală (acronim S.D.R. sau S.D.L.) integrată și sunt responsabile de implementarea acesteia.

În ce privește forma de constituire a acestora, în statele membre, Grupurile de Acțiune Locală au diferite structuri legale și anume: asociații non-profit, asociații/fundații, autorități locale sau regionale, societăți comerciale, cooperative. Grupurile de Acțiune Locală aleg proiectele care vor fi finanțate în cadrul strategiei. De asemenea, pot selecta proiecte de cooperare. Înființarea Grupului de Acțiune Locală se face prin formă asociativă conform O.U.G. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

Grupurile de Acțiune Locală elaborează o strategie de dezvoltare rurală locală integrată și sunt responsabile de implementarea acesteia în perioada de finanțare. Această strategie trebuie să facă obiectul unui consens larg la nivelul tuturor actorilor. Ea are la bază o analiză-diagnostic a teritoriului și are ca obiectiv prezentarea unei situații complete a teritoriului și reperarea punctelor forte și slabe pentru a putea identifica prioritățile de dezvoltare. Aceasta se realizează în parteneriat cu actorii potențiali din teritoriu care trebuie cooptați din stadiul cel mai incipient cu puțință în demersul de dezvoltare. Cei implicați pot fi:

- Persoane fizice și/sau asociații ale lor care reprezintă interesele sferei sociale-nonprofit;
- Agenți economici interesați;
- Administrații locale, instituții publice județene, regionale, naționale, europene care au ca atribuții realizarea de politici regionale, armonizarea politicilor sectoriale și teritoriale.

Foarte important este ca în structura Grupului de Acțiune Locală partea privată și sectorul non-profit să reprezinte majoritatea și nu sectorul public. Responsabilitatea comună creează premise pentru rezolvarea problemelor și realizarea echilibrului între posibilități și necesități.

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă un parteneriat public-privat, în care partea publică deține un procent de maxim 49%, la nivel decizional și la nivel de alcătuire, iar minim 51% este deținut de partea privată.

Grupurile de Acțiune Locală sunt reglementate de Regulamentele Europene ca structuri de dezvoltare locală, practic au ca obiectiv principal dezvoltarea zonelor unde sunt implementate. Aceste entități sunt organizații non-guvernamentale care au ca obiectiv specific dezvoltarea zonei în care sunt instituite. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală se bazează pe implicarea activă a actorilor locali, care au rolul de a identifica direcția majoră de dezvoltare a ariei teritoriale pe raza căreia se află G.A.L.-ul respectiv, implicând totodată, toți locuitorii acelei zone.

Delimitarea teritorială a Grupurilor de Acțiune Locală se face printr-o hotărâre a Consiliului Local de aderare la G.A.L. din zona respectiva, sau a consiliului de administrație, consiliului director la structurile private.

Grupurile de Acțiune Locală se înființează prin inițiativa partenerilor de a constitui un astfel de organism la nivel microregional și care trebuie, în primul rând, să-și elaboreze o Strategie de Dezvoltare Locală (S.D.L.).

Pentru a accesa banii prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală, fermierii depun proiecte respectând întocmai condițiile înscrise în Ghidul Solicitantului aferent măsurii pe care vrea să o acceseze prin P.N.D.R.

Obiectivul principal al Grupului de Acțiune Locală este dezvoltarea zonei rurale respective. Aceasta înseamnă că, prin consultarea actorilor locali importanți, se stabilesc prioritățile de finanțare ale teritoriului. Fiecare Grup își propune un număr de 6-9 linii de finanțare prioritare pentru zonă, fie că vorbim de dezvoltarea fermelor, investiții în turism, servicii non-agricole, instalarea tinerilor fermieri sau dezvoltarea de asociații și de cooperative. Stabilirea acestor linii de finanțare prioritare depinde foarte mult de ceea ce stabilește, prin consultare publică, Comitetul de Coordonare al G.A.L.-ului, astfel fiecare Grup de Acțiune Locală își adaptează propria strategie la condițiile locale specifice.

Grupurile de Acțiune Locală pot crea măsuri atipice și inovative. În cazul în care la nivel local se identifică o nevoie specială care trebuie să fie acoperită printr-o finanțare, dar pentru care nu există o măsură inclusă în P.N.D.R., Grupul de Acțiune Locală poate pune bazele unei măsuri inovative, atipice, pe care o poate cuprinde în Strategia de Dezvoltare Locală și poate finanța, prin această măsură, un anumit tip de investiții care nu poate fi finanțat direct prin P.N.D.R.

Grupurile de Acțiune Locală propun o abordare de jos în sus. Decizia este luată la nivel local, ceea ce presupune că, selecția proiectelor se face la nivel local. Există un Comitet de Selecție la nivelul G.A.L.-ului care, pe baza avizului experților tehnici, care sunt angajați în cadrul Grupului

de Acțiune Locală, decid selecția proiectelor. Odată selectate, aceste proiecte sunt trecute pe o listă, care este adresată Agenției de Finanțare a Investițiilor Rurale de pe raza județului unde se află Grupul de Acțiune Locală. În felul acesta, A.F.I.R.-ul nu mai face o altă selecție a proiectelor, ci face o reverificare a unor criterii de eligibilitate, practic o supraverificare pe criterii strict tehnice. Dacă și această fază este depășită Agenția încheie direct contractele cu beneficiarii selecției de Grupul de Acțiune Locală.

Banii nu trec direct prin Grupurile de Acțiune Locală, suma este alocată finanțării prin acestea, însă Grupurile de Acțiune Locală au rolul de entitate de ordonanță a finanțărilor. Aceste organisme înființate la nivel local se ocupă doar de elaborarea și implementarea unei strategii de dezvoltare locală.

Grupurile de Acțiune Locală nu oferă consultanță fermierilor în sensul elaborării documentației pentru că asta ar presupune un conflict de interese, ci doar îi informează prin acțiuni de animare organizate periodic în zona de responsabilitate. Grupurile de Acțiune Locală deschid linia de finanțare și invită toți potențiali beneficiari din teritoriu să depună proiecte.

Se pot depune mai multe proiecte decât este volumul liniei de finanțare și atunci Grupul de Acțiune Locală face analiza tehnică și propune Comitetului de Selecție să fie selectate și finanțate proiectele care se află în vârful ierarhiei și care se încadrează în anvelopa financiară. În funcție de punctajul care se acordă proiectului, procentul valorii nerabursabile poate să fie mai mic sau mai mare.

Se dorește prin crearea acestor Grupuri de Acțiune Locală dezvoltarea durabilă a comunităților locale și:

- ✓ să sprijine construcția instituțională la nivel local;
- ✓ să asigure resursele umane, financiare și tehnice pentru susținerea activității Grupurilor de Acțiune Locală;
- ✓ să instruiască personalul Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- ✓ Animarea teritoriului.

Reglementări europene:

- ❖ Tratatul de Aderare, semnat la Bruxelles, în data de 31 martie 2005;
- ❖ Propunere pentru Decizia Consiliului de adaptare a Tratatului de Aderare a Bulgariei și României cu privire la dezvoltarea rurală din 4 aprilie 2006;
- ❖ Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 aprobat în ședința de Guvern în luna decembrie 2005 (pag. 325, Secțiunea 5.3.4 Promovarea inițiativelor locale de tip L.E.A.D.E.R.);

❖ Regulamentul nr. 1698/2005 privind sprijinul acordat prin F.E.A.D.R. pentru dezvoltarea rurala - dispozițiile art. 61 - 65 din Secțiunea 4. Regulamentul nr. 1698/2005 stipulează ca Programul de Dezvoltare Rurală va avea în componența axa 4 L.E.A.D.E.R. în vederea sprijinirii strategiilor locale de dezvoltare;

❖ Regulamentul Comisiei de stabilire a regulilor detaliate de aplicare a Regulamentului Consiliului nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală oferit prin F.E.A.D.R., art. 36 - 38 din sub-secțiunea 4.

Obiectivele Grupurilor de Acțiune Locală sunt:

- dezvoltarea economică a comunităților;
- reconstrucția ecologică și conservarea mediului;
- protejarea categoriilor sociale defavorizate din comunități;
- promovarea și conservarea valorilor tradiționale morale, culturale și de cult;
- promovarea principiilor democrației, ale statului de drept și egalității de șanse;
- dezvoltarea fizică și intelectuală a tinerilor;
- promovarea parteneriatelor naționale și internaționale.

Comuna Răcășdia face parte din Grupul de Acțiune Locală Călugăra.²⁴

Teritoriul acoperit prin prezentul Parteneriat este un spațiu omogen sub aspectul caracteristicilor socio-economice, cultural și spiritual, delimitat de localitățile Pojejena și Socol, la sud, Eftimie Murgu la est, Grădinari la vest și Goruia la Nord, toate în județul Caraș-Severin, Regiunea Vest.

Teritoriul Parteneriatului Călugăra, se întinde pe o suprafață de 1849,06 km², pe raza județului Caraș-Severin și cuprinde 20 unități administrativ teritoriale. Populația acestui teritoriu este de 32.014 locuitori. Cele 20 de U.A.T.-uri împreună cu satele arondate cuprind un număr de 63 de localități. Elementele ce conferă unicitate și dau valoare spațiului istorico-geografic al Microregiunii Călugăra sunt aspectele legate de multietnicitate și multiculturalitate, cele legate de mediu, teritoriul fiind cu multe zone protejate. În acest teritoriu conviețuiesc în deplină armonie: români, germani, maghiari, sârbi, cehi, romei etc, din acest punct de vedere Microregiunea Călugăra fiind un model de conviețuire interetnică, concept care este specific politicii Uniunii Europene.

Din punct de vedere geografic, teritoriul Microregiunii Călugăra cuprinde forme de relief variate, de la câmpie joasă: comunele - Vrani, Berliște, Răcășdia, Grădinari, până la zone deluroase și montane: comunele - Ciclova Română, Sasca Montană. Zona muntoasă este reprezentată de Munții Banatului, cu ramurile: Munții Aninei și Munții Oraviței, Munții Almăjului. Altitudinile

²⁴ Sursa: <https://www.gal-calugara.ro>

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

sunt cuprinse între 600-900 m. Între acestea o zonă aparte o constituie Depresiunea Almăjului, străjuită din toate părțile de culmi nu prea înalte. Formele de relief existente favorizează ocupațiile economice cu specific agricol și forestier. Clima teritoriului Microregiunii Călugăra este continental moderată cu nuanțe sub-mediteraneene, sub tipul climatic bănățean, caracterizându-se prin circulația maselor de aer atlantic și prin invazia maselor de aer mediteranean.

Logo G.A.L. Călugăra

Comuna Răcășdia ca membru al G.A.L. Călugăra a depus proiectul „*Achiziție buldoexcavator și accesorii*”, proiect finanțat în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală – P.N.D.R. 2014-2020, Măsura 6.3/6B „Dezvoltarea satelor”, masura lansată de G.A.L. Călugăra.

În ceea ce privește procesul partenerial precizăm faptul că Asociația Culturală „VOINȚA” din Răcășdia este înfrățită printr-un contract de colaborare în domeniul cultural cu Societatea de Cultură „George Cosbuc” din Grebenat Serbia, încă din anul 2004.

8. Strategia de mediu

Schimbările climatice și degradarea mediului constituie din ce în ce mai mult una dintre cele mai mari amenințări la adresa păcii și securității la nivel mondial și, fără o acțiune decisivă, acestea vor deveni o sursă și mai importantă de riscuri globale, inclusiv în ceea ce privește strămutarea forțată și migrația. Uniunea Europeană trebuie să joace rolul principal, inclusiv în punerea în aplicare riguroasă a Acordului de la Paris privind schimbările climatice și în continuarea eforturilor depuse la nivel internațional pentru decarbonizarea sectorului transporturilor. De asemenea, Uniunea Europeană ar putea să inițieze acorduri globale obligatorii în domenii legate de economia circulară, utilizarea resurselor și de biodiversitate.

Faptul de a acționa în calitate de pionieri în tranziția economică ecologică și favorabilă incluziunii, la care se adaugă o acțiune hotărâtă în favoarea stabilirii unor norme internaționale, ne va permite să stabilim standardele pentru întreaga lume și ne va oferi un puternic avantaj competitiv pe piața mondială.

Prin aderarea la Uniunea Europeană, în anul 2007, România și-a asumat armonizarea reglementărilor naționale cu cele europene. Astfel, în anul 2008, a fost elaborată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României la orizonturile anilor 2013-2020-2030, prin care Guvernul României a fixat trei obiective strategice corespunzătoare pragurilor temporale respective, având ca obiectiv final (orizont 2030) apropierea semnificativă a României de nivelul de mediu din acel an al țărilor membre ale Uniunii Europene dezvoltate (din punct de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile).

Parte integrantă a factorilor schimbărilor climatice, fiecare comună are o contribuție proprie la consumul de energie din întreaga lume, motiv pentru care devine și o parte esențială pentru soluționarea acestei probleme.

Obiectivul general al P.A.E.D.-ului (Plan de Acțiune privind Energia Durabilă) este de a promova eficientizarea energetică pe toate sectoarele prin informarea, educarea și schimbarea comportamentelor locuitorilor și agenților economici în direcția dezvoltării durabile locale, naționale și globale.

Aerul este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanților, deoarece constituie suportul pe care are loc cel mai rapid transportul acestora în mediu, astfel că supravegherea calității atmosferei este pe primul loc în activitatea de monitoring.

Concentrația emisiilor de poluanți în aerul ambiant poate varia, în funcție de condițiile meteorologice favorabile sau a unei bune dispersii a poluanților.

Evaluarea calității aerului înconjurător este reglementată prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător ce transpune Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător.

Pe raza comunei nu există surse majore de poluare a mediului, nici prin emisie nici prin deversări. Calitatea aerului din această zonă este una din cele mai bune care se pot întâlni în mediul natural, concentrația de ozon fiind foarte ridicată.

Apa este elementul indispensabil pentru viață și societate, este materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic. Astfel, protecția, punerea în valoare și dezvoltarea durabilă a resurselor de apă sunt acțiuni de interes general.²⁵

Resursele naturale de apă ale teritoriului sunt formate din rezervele de apă de suprafață și din cele subterane care pot fi folosite pentru diverse scopuri. Resursele de apă teoretice totale

²⁵ Raport privind starea mediului în județul Caraș-Severin - Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin

(stocul mediu anual) ale Spațiului Hidrografic Banat sunt de aproximativ $4,58 \times 10^9$ m³/an, din care de suprafață $3,38 \times 10^9$ m³/an și $1,20 \times 10^9$ m³/an subterane.

Calitatea apei potabile este bună, în cele 2 localități aparținătoare comunei existând o serie de puțuri săpate (fântâni), care asigură în paralel cu rețeaua de alimentare cu apă, nevoile gospodărești pentru majoritatea populației comunei. În situația neluării unor măsuri minime de protecție a surselor individuale cu apă (fântâni), pot apărea cazuri de poluare pe termen scurt, mediu și lung a fântânilor.

Ținând cont de faptul că monitorizarea surselor individuale și colective de alimentare cu apă, la scară mai redusă, lasă de dorit, apar cazuri frecvente de îmbolnăviri accidentale datorită consumului de apă impropriu pentru băut chiar și pe termen scurt. Populația încă nu conștientizează pericolul pe care îl poate produce apă improprie pentru consumul uman și zootehnic.

Solul este cel mai complex factor de mediu datorită compoziției chimice și fizice. Acesta reprezintă o resursă importantă în susținerea civilizației umane, contribuind major la creșterea vegetației, la reglarea curgerii apelor și reducerea poluării aerului, funcționând în același timp și ca reciclator al materiei organice moarte și a unor poluanți.

În perioada 2017-2018 s-a înregistrat o diminuare de 39,32% a îngrășămintelor naturale folosite în agricultură și o creștere cu 103,28% a celor chimice. Din datele furnizate de I.N.S. cu privire la cantitatea de îngrășămintă utilizată, rezultă că, în condițiile unui potențial ecologic natural aparent bun, situația generală a calității solurilor din județul Caraș - Severin este totuși nesatisfăcătoare, întrucât majoritatea solurilor sunt afectate de existența unuia sau mai multor factori limitativi și restrictivi.

Pe teritoriul administrativ al comunei nu există terenuri degradate, doar terenuri neproductive, pentru care urmează să se întocmească studii de specialitate pentru redarea lor în circuitul agricol, însă consolidările de maluri și taluzurile existente sunt întreținute, reparate și plantate pentru consolidarea lor. Albiile minore ale pâraiașelor trebuie protejate la depunerea de deșeuri de orice fel, iar plantele vor fi din specii mici și decorative cu rol de fixare a stratului vegetal și fără obstacol în curgerea apelor pluviale. Albiile majore se vor planta cu arbori mari și arbori decorativi și se vor înierba cu rol de pășune în extravilan și cu rol de spații verzi și zone verzi în intravilan.

Spațiile verzi dominante se pot organiza în jurul oglinzilor de apă din intravilan și pe malul pâraului Ciclova și Răcășdiuța.

Zonele protejate, pe lângă cele existente, pot fi spațiile verzi, iar restricțiile generale pentru conservarea patrimoniului natural și construit, se impun la construcțiile de orice fel ce se

realizează în aceste zone numai pe baza unui plan urbanistic zonal pentru a evita alterarea peisagistică a lor.

Pentru refacerea peisagistică și reabilitarea zonelor cu funcțiunea dominantă de spații verzi, se propune zona oglinzilor de apă de la nordul intravilanului Răcășdiei și zona intravilanului oglinzilor de apă de pe pâraiașele Ciclova și Răcășdiuța.

Zgomotul este definit ca „vibrații sonore fără caracter periodic care se propagă prin diverse medii (aer, apă, etc.) și care impresionează negativ urechea omenească. Unitatea de măsură a intensității sunetelor este decibelul (dB). Poluarea sonoră reprezintă creșterea intensității zgomotului și vibrațiilor, mai ales în marile aglomerări urbane”. Depășirea limitei maxime admise prevăzute de SR 10009:2017, s-a înregistrat în 16% din determinările nivelului de zgomot la limita spațiului funcțional pentru activitățile industriale.²⁶

Sistemul actual de gestionare a deșeurilor - Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații și monitorizarea depozitelor de deșeurii după închiderea lor.

Deșeurile reprezintă ultima etapă din ciclul de viață al unui produs (intervalul de timp între data de fabricație a produsului și data când acesta devine deșeu).

Inițiativele de politici în domeniul mediului recent adoptate continuă să abordeze schimbările climatice, pierderea biodiversității, utilizarea nesustenabilă a resurselor naturale și efectele presiunilor asupra mediului în privința sănătății.

Deși aceste chestiuni rămân importante, există o apreciere îmbunătățită a legăturilor dintre ele, precum și a interacțiunii lor cu o gamă largă de tendințe societale.

Anumite probleme de mediu, adesea cu efecte locale, au fost abordate în trecut prin intermediul unor politici țintite și instrumente singulare. A fost cazul unor chestiuni precum eliminarea deșeurilor sau protejarea speciilor. Totuși, începând din anii '90, recunoașterea unor presiuni difuze din diverse surse a condus la o focalizare sporită pe integrarea preocupărilor de mediu în politicile sectoriale, cum ar fi cele din domeniul transporturilor sau al agriculturii, cu rezultate mixte.

²⁶ Idem 24

În *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 a Guvernului României* sunt prevăzute „Obiective - țintă și modalități de acțiune la orizont 2013, 2020, 2030 conform orientărilor strategice ale UE”.

Domenii:

1.1. Schimbările climatice și energia curată

Orizont 2020 - Obiectiv național: Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al Uniunii Europene în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Alinierea la performanțele medii ale Uniunii Europene privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

1.2. Transport durabil

Orizont 2020 - Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al Uniunii Europene în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Apropierea de nivelul mediu al Uniunii Europene din acel an la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi.

1.3 Producție și consum durabile

Orizont 2020 - Obiectiv național: Decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai Uniunii Europene privind sustenabilitatea consumului și producției.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Apropierea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre din Uniunea Europeană din punctul de vedere al producției și consumului durabile.

1.4 Conservarea și gestionarea resurselor naturale

Orizont 2020 - Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Apropierea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre ale Uniunii Europene din acel an.

1.5 Sănătatea publică

Orizont 2020 - Obiectiv național: Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale Uniunii Europene; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale Uniunii Europene.

1.6 Incluziunea socială, demografia și migrația

Orizont 2020 - Obiectiv național: Promovarea consecventă, în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor Uniunii Europene cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale Uniunii Europene în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.

1.7 Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

Orizont 2020 - Obiectiv național: Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare, și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Alinierea completă a României la politicile Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv din punctul de vedere al alocărilor bugetare ca procent din venitul național brut.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a rezultat în urma unui proces internațional îndelungat de analiză, care recunoaște că problemele globale se pot rezolva doar prin soluții la nivel global. Modificarea percepției și conștientizarea evoluției fără precedent a societății, creșterea natalității la scară globală, a accelerării economiilor țărilor în curs de dezvoltare și a disparităților sociale au pus în evidență limitele creșterii planetare. Creșterea prețurilor la anumite resurse a evidențiat faptul că Pământul își poate epuiza resursele fizice regenerabile și neregenerabile, conducând la un dezechilibru catastrofal.

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987):

- 1. ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;
- 2. CREȘTEREA ECONOMICĂ** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
- 3. MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Piloni prin care se structurează Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Concluzii

Zonele predominant rurale alcătuiesc jumătate din Europa, cuprinzând aproximativ 20% din populație. Tot mai mulți oameni migrează spre oraș în căutare de noi oportunități de angajare și de acces la servicii. Cu toate acestea, la nivel regional se observă câteva particularități ce țin de migrația urban-rural.

În Regiunea de Vest, contrar tendinței de la nivel național de scădere a populației din rural (-0,4%, -38.310 persoane), populația din zona rurală a crescut cu +10.276 persoane (+1,4%). Această creștere a fost influențată de migrația populației dinspre urban în zonele periurbane. În județul Caraș-Severin, satele nu depășesc 5.000 de locuitori, fiind de mărime medie spre mică și așezate în culoare și depresiuni, dar și în spațiul montan, unde majoritatea satelor au înregistrat scăderi ale populației.

În faza de analiză a situațiilor curente pe lângă problemele identificate ale regiunii au fost identificate și obiectivele principale care contribuie la dezvoltarea integrală a teritoriului. Luând în considerare aceste obiective am identificat prioritățile strategiei de dezvoltare. Scopurile formulate anterior indică pașii care trebuie urmați în procesul de dezvoltare și care ne ajută la eliminarea fenomenelor negative datorită faptului că problemele nu apar într-un singur domeniu, iar administrarea lor se realizează în mod complex.

Rezolvarea problemelor principale de la nivelul comunei se realizează prin atingerea a trei scopuri centrale, identificate în cadrul strategiei și anume:

- a. Reabilitarea și îmbunătățirea spațiului rural;
- b. Dezvoltarea economică;
- c. Îmbunătățirea calității vieții.

Strategia de dezvoltare a Comunei Răcășdia pentru perioada 2021 – 2027 va folosi drept suport la dezvoltarea comunei prin realizarea planului de dezvoltare care vizează creșterea calității vieții, un element indispensabil pentru existența viitoare a comunei.

Comuna Răcășdia are nevoie să-și identifice și să-și suțină competențele-cheie pe care le deține pentru a deveni un actor lucid în competiția la nivel local - regional; trebuie să identifice și să-și asume rolurile pe care poate și dorește să le joace la nivel regional și național.

Acest document va asigura implicarea generală a actorilor locali, a cetățenilor în elaborarea și implementarea planurilor de dezvoltare a comunei pe termen mediu și lung și a proiectelor pe termen mediu și scurt care derivă din aceste planuri.

Strategia va orienta programele sectoriale, ale instituțiilor și organizațiilor locale, va furniza informațiile necesare sectorului privat și va implica pe reprezentanții acestuia în planificarea dezvoltării economice locale, va asigura fundamentarea solicitărilor de finanțare pentru proiectele prioritare.

Conform premiselor de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare a comunei, conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni ce vor duce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității. Conceptul strategic de dezvoltare se transpune astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției comunei, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții.

În acest sens, trebuie urmate două puncte prioritare: creșterea gradului de atractivitate a comunei (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare rurală) și facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, terenuri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.).

Trebuie să se țină cont și de faptul că o comună nu este un sistem închis, iar realizarea celor cinci obiective generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare rurală, politicile, planificarea strategică rurală, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- creșterea durabilă, în așa fel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și a operatorilor de pe piață;
- fortificarea capacității instituționale: prin management eficient, definirea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării, precum și cu cerințele populației;
- realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;
- realizarea acelor programe și proiecte pe care sectorul privat nu le poate realiza;
- integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare a comunei cu politicile de dezvoltare ale județului Caraș-Severin și ale regiunii din care face parte;
- managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane, precum și integrarea fluxurilor de resurse energetice și materiale într-un ciclu natural;
- folosirea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxă și funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moștenirea culturală a unei comunități și/sau tradițiile întregii comunități locale;
- interzicerea multiplicării serviciilor publice, dacă acestea nu servesc unei nevoi locale;
- analiza capacității tehnice de execuție;
- evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obținute;

- identificarea nevoilor comunității locale și a priorităților acesteia;
- corespondența între lansarea unui program sau proiect și nevoile comunității;
- evaluarea nevoilor comunităților sărace și a capacității de a asigura accesul acestora la locuință, locuri de muncă și serviciile publice de bază;
- protecția mediului;
- realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de către sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiții, dacă există oportunitatea de a obține profituri viitoare;
- asigurarea publicității informațiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice privind economia locală, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).

Dezvoltarea comunei nu reprezintă doar o problemă la nivelul autorității publice locale, ci ține și de voința și capacitatea comunității de a se implica activ în realizarea obiectivelor de interes strategic și de a avea o atitudine cât mai pozitivă la tot ceea ce este nou.

Viziunea cetățenilor comunei Răcășdia este în spiritul dezvoltării zonei din punct de vedere economic și social, prin o mai bună valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor și investitorilor, revigorarea tradițiilor, crearea/reabilitarea infrastructurii și punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Atât Strategia de Dezvoltare Locală, cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare trebuie să țină cont de interesele comunității, care se regăsesc în portofoliul de proiecte prioritare ale comunei.

Autoritățile locale își vor asuma rolul de coordonator al procesului de „transformare”, dezvoltând oportunitățile de care beneficiază în comparație cu alți competitori, și anume: administrație competentă, tradiții, activități culturale intense, servicii de calitate, identitate istorică, obiective turistice etc.

În strânsă dependență cu realizarea obiectivelor propuse este absorbția surselor de finanțare nerambursabilă care pot fi atrase, deoarece bugetul local nu are capacitatea de a susține realizarea acestora în totalitate, dar poate beneficia de oportunitățile financiare oferite din partea Uniunii Europene și nu numai.

Comuna Răcășdia poate fi:

- o comună care oferă servicii de calitate;
- o comună care dispune de servicii de sănătate și asistență socială propice;
- o comună culturală de importanță județeană;
- o comună cu infrastructură modernă și funcțională;

- o comună cu instituții culturale moderne;
- o comună care oferă actualelor și viitoarelor generații o educație de calitate prin instituțiile de învățământ existente;
 - o comună cu o infrastructură turistică atractivă, unde obiectivele turistice sunt puse în valoare, iar vizitatorii revin cu plăcere;
 - o comună a cărei economie se bazează pe resursele existente și le folosește în mod conștient și rațional, care să stimuleze forța de muncă locală.

În concluzie, se poate spune că strategia de dezvoltare elaborată este realizabilă în condițiile precizate și se va adapta cerințelor și necesităților, astfel încât aceasta să fie cât mai realistă și aplicabilă. Se poate spune că, strategia de dezvoltare este o radiografie a prezentului și viitorului, care stabilește direcțiile de dezvoltare și stă la baza deciziilor viitoare, ale celor care vor hotărî măsurile necesare atingerii țintelor propuse.

Bibliografie

- Site-ul Primăriei Comunei Răcășdia: <https://www.primariaracasdia.ro>
- Revista Transilvană de Științe Administrative
- Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030
- Site-ul Comisiei Europene: <https://ec.europa.eu>
- Ordonanța de Urgență Nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)
- Site-ul Agenției pentru Dezvoltare Regională Vest: <https://adrvest.ro/planificare>
- Nicolae Iorga, *Probleme și observații bănățene*, București, 1940
- Institutul Național de Statistică – Proiectarea populației Românie, pe medii de rezidență la orizontul anului 2060
- Planul pentru dezvoltarea regională al Regiunii de Vest 2021 – 2027 – ADR Vest
- Rezultatele finale ale Recensământului din 2011
- Site – ul Episcopiei Caransebeșului: <https://www.episcopiacaransebesului.ro/31-parohia-racasdia>
- Novacovicu Emilian – *Monografia comunei Răcășdia jud. Caraș-Severin de la anul 1777-1922*, Tipografia Felix Weiss, Oravița, 1923
- Site-ul Centrului de informare turistică: <http://racasdia.5c.ro/index.php>
- Site-ul Institutului Intercultural Timișoara: www.intercultural.ro
- Autoritatea Electorală Permanentă, „Rezultatele finale ale alegerilor locale din 2020”
- Young Professional Scheme – Alistar Nicolson, *Managementul strategic*
- Osita Christian; Onyebuchi Idoko; Justina Nzekwe, *Organization's stability and productivity: the role of SWOT analysis*
- Site-ul Grupului de Acțiune Locală: <https://www.gal-calugara.ro>
- Raport privind starea mediului în județul Caraș-Severin - Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin

COMUNA RĂCĂȘDIA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Colectiv de elaborare:

Cristina Eugenia Mîndrilă – Manager proiect

Andreea Alina Man – Consultant în management

Bianca Andreea Lobonț - Consultant în management

Primăria Comunei Răcășdia

Adresa: Strada Principală, nr. 535, Răcășdia, Județul Caraș-Severin

Tel: 0255-575493; Fax: 0255-575493

E-mail: racasdiaprimaria@yahoo.com

Web site: www.primariaracasdia.ro